

ISSN 1844 - 2358
ISSN-L 1844 - 2358

Anul XVIII • Nr. 238 • iunie 2026 • editat de ECOSTAR 21 prin INTOL PRESS • www.culturaarsmundi.ro

Cuprins:

- ÎN LUMINA AMINTIRII - POMENIREA POETULUI MIHAIL EMINESCU
† VARSANUFIE..... pag. 1
- CAUZA MORȚII LUI EMINESCU EXPLICATĂ DE SPECIALIȘTI...
Cosmin PĂTRAȘCU ZAMFIRACHE..... pag. 2
- CERAMICA DE VLĂDEȘTI ȘI OLARUL EI EXPONENȚIAL,
DUMITRU ȘCHIOPU
Ioan St. LAZĂR..... pag. 3
- BIJUTERII POETICE
Ilie GORJAN..... pag. 4
- A APĂRUT CARTEA „LIGA SCRITORILOR - 20 DE ANI ÎN SLUJBA
CULTURII ROMÂNE” DE GAVRIL MOISA
Al. Florin ȚENE..... pag. 4
- FORUMUL CULTURAL AL RÂMNICULUI - XXV
Gheorghe DEACONU..... pag. 5
- IOAN BARBU - UN VETERAN AL CUVÂNTULUI SCRIS
Gheorghe PANTELIMON..... pag. 6
- GHIȚĂ, GHEORGHE SORIN - UN OM PENTRU SEMENI
Gh PANTELIMON..... pag. 6
- DIN REVISTE LUATE... ȘI-N REVISTĂ DATE...
Mihai MUSTĂȚEA..... pag. 7
- ITINERAR CULTURAL
Simona Maria Kis, Senti Voicu..... pag. 8
- DORU DUMITRU OLĂNESCU: AMINTIRI...AMINTIRI...
Petre CICHIRDAN..... pag. 8
- CORESPONDENȚA LUI AURELIAN SACERDOȚEANU ÎNTRE
ANII 1928-1976
Pr. Constantin MĂNESCU..... pag. 10
- ALUNIȚA DRONEI
Puiu RĂDUCAN..... pag. 10
- CRISTIAN MUGIU: „CE LE LĂSĂM MOȘTENIRE COPILOR
NOȘTRI”!? (2)
Leontina RUS..... pag. 10
- BISERICA DIN LEMN DIN OPĂTEȘTI - VÂLCEA
KIS Peter..... pag. 10
- TIMPUL CA PRINCIPIU INTEGRATOR ÎN ARHITECTURA
MEMORIEI CULTURALE...
Cristian Ovidiu DINICĂ..... pag. 11
- NU ȘTIU CE SĂ ZIC...
Ana-Maria LAZĂR..... pag. 11
- MIHAI SPORIȘ: «PE DRUMUL CU OBSTACOLE AL TRANZIȚIEI - UN
„DON QUIJOTE”...CONTRA!»
S-P CICHIRDAN..... pag. 12
- TEATRUL EXCELSIOR: „ȘAPTE MINUTE DUPĂ MIEZUL NOPTII”
Liliana POPA..... pag. 13
- CONSTANTIN BRÂNCUȘI - PĂRINTELE SCULPTURII MODERNE
Maria MATEI..... pag. 13
- PRIMĂRIA MUNICIPIULUI RÂMNICU VÂLCEA
Biroul de Presă..... pag. 14
- 500 ANI DE ATESTARE DOCUMENTARĂ A ORAȘULUI
DRĂGĂNEȘTI OLT
Ana VASILE..... pag. 14
- ZIARIȘTI ROMÂNI - IUNIE
Emil MANZUR..... pag. 15
- 137 DE ANI DE LA TRECEREA ÎN NEFIINȚĂ A POETULUI
MIHAIL EMINESCU
Silviu LAZĂR..... pag. 15
- POVEȘTELE HIPNOTICE DIN LABIRINTUL ILUZIILOR
Marius DRĂGHICI..... pag. 16
- TRAISTA CU PLANTE MEDICINALE
Ana-Maria LAZĂR..... pag. 16

ÎN LUMINA AMINTIRII - POMENIREA POETULUI MIHAIL EMINESCU

† VARSANUFIE
Arhiepiscopul Râmnicului

A m săvârșit slujba de pomenire a poetului Mihail Eminescu purtând în suflet, în toată deplinătatea ei, certitudinea că opera sa a fost pentru fiecare dintre noi roua literară care atinge sufletul cu o delicatețe aparte, asemenea unei lumini liniștite. Coborâtă dintr-un cer al visării, în care fiecare strop purta în el o scânteie de infinit, lectura eminesciană a rămas însă „etern contemporană cu orice generație și cu orice etapă de cultură, după cum remarcă Academicianul Zoe Dumitrescu-Bușulenga, atunci când ne încredința că: „ea ne așteaptă, mereu deschisă, pentru a releva mereu alte semnificații și adâncimi din nesfârșita, nobila ambiguitate ce însoțește fiecare operă într-adevăr mare a lumii”.

Opera sa, alcătuită în mai puțin de un sfert de veac și cuprinsă în mii de pagini de versuri, proză și gândire jurnalistică, se arată ca o lucrare de adâncă profunzime spirituală și de vastă cuprindere culturală, în care se împletesc poezia, reflecția filosofică și scrierea publicistică, într-o unitate de sens ce depășește simpla expresie literară. În această operă de mari dimensiuni, se descoperă o neîncetată căutare a adevărului, o frământare interioară pentru înțelegerea destinului neamului românesc și a locului său în istorie, în lumina valorilor perene ale culturii și spiritualității.

Din această perspectivă, creația eminesciană poate fi înțeleasă ca o lucrare a minții și a inimii, în care iubirea de neam se împletește cu dorul de absolut, iar cuvântul poetic devine purtător de sensuri adânci. Poetul nu se limitează la exprimarea sentimentului individual, ci ridică privirea spre orizonturi largi, în care se reflectă atât frumusețea creației, cât și întrebările fundamentale ale existenței umane.

De altfel, dorul de absolut traversează întreaga creație eminesciană ca o chemare interioară spre ceea ce este desăvârșit, neschimbător și veșnic. În fața infinitului, poetul trăiește deopotrivă uimirea și smerenia celui care caută să înțeleagă rostul omului în vastitatea lumii.

Totodată, această aspirație către absolut este strâns legată de iubirea sa pentru valorile spirituale și culturale ale neamului românesc. Mihail Eminescu a înțeles că adevărata împlinire a persoanei nu poate fi despărțită de apartenența sa la o comunitate de credință, de limbă și cultură.

În acest context cultural și spiritual, apropierea sa de mediul monahal nu reprezintă o situație excepțională, ci o realitate firească a formării sale sufletești și intelectuale.

Prezența la Mănăstirea Agafton, îndeosebi în anii copilăriei și ai tineretii, l-a introdus pe Mihail Eminescu într-un univers spiritual de o rară profunzime, în care liniștea rugăciunii, rânduiala vieții monahale și frumusețea discretă a naturii se împleteau într-o armonie ce avea să lase urme adânci în sensibilitatea sa.

În acest spațiu binecuvântat, timpul era trăit diferit, nu ca o succesiune grăbită de evenimente, ci ca o curgere liniștită, orientată spre interioritate și reflecție. Viața monahală, întemeiată pe rugăciune, ascultare și contemplație, oferea tânărului Eminescu o imagine a unei existențe ordonate în

jurul valorilor spirituale, în care sensul vieții este căutat nu în agitația exterioară, ci în adâncimea sufletului.

Trebuie remarcat faptul că aceste valori nu se consumă în limitele vieții pământești, ci își arată deplinătatea în perspectiva vieții veșnice. Ele sunt ca o pregustare a Împărăției lui Dumnezeu, o arvună a bucuriei care nu se sfârșește. Sufletul care le cultivă se obișnuiește cu o altă respirație a existenței. Este o obișnuință care deschide către sens, către celălalt.

Doar astfel Mihail Eminescu a reușit să ridice arta poeziei la înălțimi neîntrecute, dăruind limbii române o nouă strălucire, o rânduială lăuntrică a armoniei, prin care cuvintele simple capătă adâncimi neașteptate, iar expresia artistică a devenit purtătoare de frumusețe și de sens duhovnicesc. Această înnoire a limbajului poetic nu a reprezentat doar o realizare estetică, ci și o lucrare de adâncire a conștiinței culturale, prin care sufletul poporului se exprimă mai limpede și mai înalt. În același timp, scrierile sale publicistice și reflecțiile sale asupra vieții sociale și politice relevă o preocupare constantă pentru binele comunității și pentru păstrarea identității naționale în fața provocărilor modernității. Această dimensiune conferă operei sale un caracter unitar, în care gândirea și simțirea, rațiunea și sensibilitatea se armonizează într-o viziune coerentă asupra lumii.

De aceea, cu totul îndreptățit, Titu Maiorescu, afirma că literatura poetică română va intra în veacul următor sub auspiciile geniului său și că forma limbii naționale și-a găsit în Eminescu cea mai frumoasă întruchipare. Mircea Eliade mergea și mai departe, cu o sentință care a rămas de netăgăduit: „Cât timp va exista, undeva prin lume, un singur exemplar din poeziile lui Eminescu, identitatea neamului nostru este salvată”, pentru că poetul nu a fost doar un creator de versuri, ci și „o conștiință de cultură completă”, după aprecierea lui Constantin Noica, renumitul filosof care, este îndeobște cunoscut, l-a numit pe Eminescu „omul deplin al culturii românești.”

Ne revine nouă, celor de azi, misiunea de a duce mai

departe lumina pe care soarele amintirii sale o revarsă neconținut asupra inimilor noastre. George Călinescu o spunea în chipul cel mai frumos cu putință: „Ape vor seca în albie și peste locul îngropării sale va răsări pădure sau cetate, și câte o stea va vesteji pe cer în depărtări, până când acest pământ să-și strângă toate sevele și să le ridice în țeava subțire a altui crin de țaria parfumurilor sale.”

De aceea, pomenirea unui asemenea slujitor al culturii devine și un act de recunoștință, prin care se reafirmă legătura dintre memorie și responsabilitate, dintre trecut și continuitatea spirituală a unui popor. Căci adevărata luminare pe care o aduce o astfel de viață nu rămâne închisă în trecut, ci se prelungește în prezent, chemând la discernământ, la profunzime și la fidelitate față de valorile care dau coerență identității noastre.

Preamilostivul Dumnezeu, Cel Care este izvorul oricărei lumini și al oricărei înțelepciuni, să odihnească sufletul său în pacea și lumina neînserată a Împărăției Sale, unde adevărul și frumusețea se împlinesc în comuniunea veșnică a iubirii dumnezeiești!

CULTURA vâlceană a primit premiul Ligii Scriitorilor Români (LSR) pe anul 2020

PETRE CICHIRDAN - PREMIUL UZPR/2016 PENTRU „REVISTELE CULTURALE ALE RÂMNICULUI” • CULTURA Ars Mundi
• CULTURA vâlceană • POVEȘTEA VORBII 21 • SENIORII • FORUM vâlcean

CAUZA MORȚII LUI EMINESCU EXPLICATĂ DE SPECIALIȘTI. CE L-A UCIS DE FAPT PE MARELE POET ȘI CARE AU FOST ULTIMELE SALE CUVINTE

Cosmin PĂTRAȘCU ZAMFIRACHE

Pe data de 15 iunie 1889, murea marele poet și publicist Mihai Eminescu. Deși este unul dintre cele mai faimoase personaje ale literaturii române, moartea sa continuă să fie învăluită în mister. În ce condiții s-a produs decesul și care au fost adevăratele cauze, rămân subiecte controversate.

Pe 15 iunie 1889, la ora 4.00, în casa de sănătate a doctorului Alexandru Șuțu (un pionier al psihiatriei românești), situată pe Strada Plantelor din municipiul București, se stingea poetul și jurnalistul Mihai Eminescu. Avea doar 39 de ani și a sfârșit pe un pat metalic, într-o cameră cu ușa ferecată, după ce și-a alinat durerea cu un pahar de lapte. Au trecut 137 de ani de la acel moment.

Eminescu a devenit foarte faimos, fiind considerat un geniu literar și un simbol al literaturii române. Despre Eminescu, toți românii învață la școală, dau examene scriind despre poeziile, poveștile și, în general, operele sale literare. Cu toate acestea, puțini știu cu adevărat ce s-a întâmplat în noaptea de 14 spre 15 iunie 1889, în camera-celulă de la sanatoriul de pe Strada Plantelor. Și toți aceia au murit. Ulterior, specialiști în psihiatrie, anatomopatologie sau medicină legală au încercat să reconstituie cauzele decesului lui Eminescu. S-a ajuns la ipoteze de lucru, la păreri, dar la puține diagnostice fără echivoc. Cum a murit Eminescu și din ce cauză? Care au fost ultimele sale cuvinte sau dorințe?

Ultimii șase ani de calvar din viața lui Eminescu

Eminescu a petrecut în sanatoriul doctorului Șuțu de pe Strada Plantelor jumătate de an. A ajuns acolo pe 3 februarie 1889. L-au internat prietenii, fiindcă avea probleme financiare grave și o sănătate prăbușită. Internarea lui Eminescu în sanatoriu a fost, de fapt, apogeul unei perioade crunte din viața poetului. Totul a început pe 28 iunie 1883, atunci când Eminescu cedează psihic. Epuizat de munca de la ziar, cu puține resurse materiale, cu angoaase personale, marele poet se prăbușește. Se spune că s-a dat în spectacol la Capșa. A scos un revolver din haină și amenința că-l va ucide pe regele Carol I. A ajuns mai apoi la Baia Mitraszewski, unde, de asemenea, a făcut scandal. A fost ridicat de polițiști și dus pe sus la sanatoriul doctorului Șuțu. „La ospiciu, unde fusese transportat în chip brutal și nu în veșmintele sale, rămase în apa băii, Eminescu se părăsi tot mai mult în voia fantasmelor”, scria George Călinescu în „Viața lui Mihai Eminescu”.

Din acel moment, Eminescu a intrat în calvarul ultimilor ani de viață. A fost ca un drum fără întoarcere, ca o prăbușire din care nu avea să se mai ridice niciodată. Pe chel-tuiala prietenului său Chibici Revneanu, Eminescu este dus la sanatoriul de la Oberdöbling din Viena. Medicii austrieci spuneau că Eminescu suferea de sindrom bipolar. Are noroc numai de un an și jumătate de tratament, în Austria și Italia. Efectiv, poetul și-a revenit. Se întoarce însă în țară și lucrurile se strică din nou. Sărac, căzut pradă vicilor (Eminescu fuma foarte mult, bea numeroase cafele și uneori făcea beții de pomină), marele poet cade din nou în mrejele bolii de care suferea. „De vreme ce rezidez într-o hulubărie puțin recomandabilă din orice punct de vedere, e lesne de înțeles că nu am unde pune lucrurile mele (...) O tristă iarnă mă așteaptă și o tristă viață”, îi scria Eminescu aceluiași Chibici.

Pentru o vreme, a avut un post de sub-bibliotecar, de profesor de geografie și statistică. S-a întreținut cum a putut, dar lefurile erau mici. Crizele l-au adus din nou în atenția medicilor. Cei de la Iași și, mai apoi, din București l-au tratat ca pe un sifilitic. Asta credeau ei că are Eminescu. Și i-au administrat un tratament arhaic, care nu se mai folosea în Europa acelor vremuri. Era vorba despre injecții și frecții cu mercur. Specialiști importanți, precum neuropatologul Ovidiu Vuia, spun că, efectiv, Eminescu a fost otrăvit constant pentru o boală de care nu suferea. „Concluziile mele ca medic neuropsihiatru, cercetător științific, autor a peste o sută de lucrări din domeniul patologiei creierului sunt cât se poate de clare: Eminescu nu a suferit de lues (sifilis) și nu a avut o demență paralizantă”, preciza Ovidiu Vuia într-un articol de specialitate publicat la New York în 1987 și reluat în lucrarea sa „Despre boala și moartea lui Mihai Eminescu”.

Dărămat de tratamentul agresiv care, efectiv, îl otrăvea constant, Eminescu nu putea munci și își ducea existența într-o sărăcie lucie. Viața sa era un adevărat calvar. „Existența lui Eminescu ar fi fost o problemă gravă dacă prietenii și admiratorii nu s-ar fi gândit să-i trimită bani”, spunea George Călinescu în aceeași lucrare.

Eminescu s-a mutat în orașul său natal, la Botoșani, pentru a putea supraviețui. Era îngrijit de sora sa Harietta, într-o casă care există și astăzi în oraș. Se făceau chete publice pentru a-l întreține pe Eminescu. În cele din urmă,

Eminescu este adus la București și internat, așa cum am precizat, la sanatoriul doctorului Șuțu, pe 3 februarie 1889. Tratamentul pentru sifilis este continuat la București, de această dată injectabil.

„Sunt năruit”

În noaptea de 14 spre 15 iunie, Eminescu se afla închis în camera sa de la Sanatoriul doctorului Șuțu, de pe Strada Plantelor din București. În ziua anterioară i se făcuse, cel mai probabil, tratamentul cu mercur pentru presupusul sifilis. Poate cu o oră înainte de a muri, poate chiar mai devreme, Eminescu strigă după medicul de gardă, doctorul Petrescu. Are o dorință ciudată la acea oră, dar îi este îndeplinită. Mai precis, a vrut un pahar cu lapte. După ce i-a strecurat laptele prin vizeta metalică, Eminescu i-ar fi șoptit cu voce stinsă medicului de gardă: „Sunt năruit”. La ora patru dimineața, poetul se stinge pe un pat metalic de sanatoriu. Singur în cameră, doar el cu poeziile scrise pe pereți și pe carnețelul pe care-l avea ascuns în buzunarul halatului. Pe 15 iunie, trupul lui Eminescu a fost pregătit pentru o autopsie. Ea este efectuată de doctorul Tomescu și, mai apoi, de doctorul Marinescu, de la laboratorul Babeș. La rândul lor, medicii Șuțu și Petrescu au pregătit un raport oficial, dar destul de ambiguu, din care nu reiese clar cauza morții poetului. Autopsia a fost complicată de neglijențele repetate care au dus la deteriorarea creierului poetului. Ulterior, Eminescu este depus la biserica Sfântul „Gheorghe cel Nou” din București, pe un catafalc împodobit cu ramuri de tei. În jurul sicriului, coroane din partea Academiei Române și a prietenilor, precum și mesaje. Pe 17 iunie, într-o sămbătă, Eminescu a fost înmormântat, în jurul orei 17.00.

Mihai Eminescu era să arunce România în război cu austriei și nemții. Planurile secrete ale poetului care au inflamat spiritele

„Emilia dragă, în Biserica Sf. Gheorghe Nou, cosciugul deschis al lui Mihai Eminescu era încins cu crengi de tei, în amintirea poeziilor lui parfumate cu flori de tei. Am rupt o frunză de la cosciug și pentru tine și ți-o trimit aici. Sub bandă primești și un număr din «Constituționalul», cu descrierea îngropării. Articolul e de Caragiali. Când am însoțit pe jos, cu capetele goale, pe Eminescu, de la biserică, pe bulevard, până la cimitirul Belu, Rosetti, Laurianu, Mihăileanu, eu, Anicuța și vreo 600 de școlari și studenți, admirabilul cor vocal de la Mitropolie era singura pompă (...) S-a luat de la Primărie un loc de veci pentru el, e ceva mai în fund, la dreapta de tata. Din întâmplare, un mare copac de tei e în apropiere. Pentru grilaj și o piatră de mormânt – eu cred o mare stâncă brută de marmură cenușie, cu o singură parte netezită, pe care să fie inscripția Mihai Eminescu și poate 4 versuri ale lui, și un tei înăuntrul grilajului – se vor face subscripții. Părerea mea e de 50 de bani, pentru ca toți școlarii, și din Transilvania, să contribuie. Sâmbătă seara s-a înmormântat Eminescu”, scria Titu Maiorescu, într-o scrisoare trimisă Emiliei Hempel, sora sa.

Eminescu nu mai era, dar în urma sa a rămas o moștenire culturală și, în special, literară incredibilă. Dar și multe întrebări fără răspuns. Una dintre acestea este: din ce cauză a murit Eminescu la numai 39 de ani?

Nebunul, piatra, erizipelul, endocardita....

Au fost multe teorii privind cauza morții lui Eminescu. Unii spuneau că pur și simplu s-a sfârșit din cauza sifilisului. Ulterior, s-a constatat că este o concluzie complet eronată. Eminescu nu a avut sifilis. În schimb, a fost tratat empiric și total eronat pentru sifilis. Dar vom ajunge și acolo. O altă ipoteză este legată de un presupus incident în curtea sanatoriului. Mai precis, așa cum susțin unele mărturii ale vremii, un pacient de la sanatoriu l-ar fi lovit în cap pe Eminescu, în timpul unei crize. Frizerul regelui, Dumitru Cosmănescu, căruia Eminescu îi spunea „Dumitrache”, îl vizita des pe marele poet la sanatoriu. Într-una dintre aceste vizite, Eminescu a vrut să-l învețe „Deșteaptă-te, române!”. Când poetul a început să cânte, un pacient a luat o scândură și l-a lovit pe Eminescu în cap. Incidentul a avut loc cu două zile înainte de moartea poetului.

Medicul Vineș, cel care l-a avut în grijă pe Mihai Eminescu la „Institutul Caritatea”, folosea acest incident pentru a veni cu o explicație privind decesul poetului.

Mai precis, Eminescu ar fi făcut un erizipel care a dus la complicații, pe fondul unei endocardite mai vechi a poetului. „Era o tăietură a pielii de 2 cm lungime. I s-au dat imediat îngrijirile medicale necesare, iar peste 3 zile buzele plăgii păreau reunite. Dar Eminescu, care avea, după cum am spus, obiceiul de a strânge de pe jos tot felul de lucruri, din care unele erau murdare, și se freca cu ele pe corp și pe cap, desfăcându-și pansamentul, a făcut un erizipel la nivelul plăgii, erizipel care s-a întins apoi la față, gât, membre superioare, torace, până la nivelul abdomenului. [...] Cum se vede din cele de mai sus, moartea lui Eminescu nu este datorată traumatismului cranian petrecut cu 25 de zile mai înainte și care se vindecase complet, ci este consecința unei endocardite mai vechi (diagnosticată de regretatul profesor N. Tomescu, medic primar al serviciului de boli interne de la spitalul de copii, care era și medic al institutului), de care era amenințat în fiecare clipă și care, desigur, s-a agravat după erizipel”, scria în raportul său medicul Vineș, raport citat de Nicolae Georgescu în lucrarea sa „Eminescu târziu”.

Erizipelul este o infecție bacteriană acută a straturilor superficiale ale pielii și a vaselor limfatice. Este cauzată cel mai frecvent de bacteria *Streptococcus pyogenes*, care pătrunde în organism prin mici leziuni sau tăieturi ale pielii. La rândul său, endocardita este o inflamație gravă a endocardului (membrana care căptușește interiorul inimii și valvele cardiace), cel mai adesea cauzată de o infecție bacteriană sau fungică. Netratată, poate fi fatală.

Ipoteză șocantă: Eminescu, omorât cu zile de sistemul sanitar al vremii

Toate aceste ipoteze sunt însă respinse de mulți specialiști. Este posibil ca Eminescu să fi primit o scândură peste cap, dar în niciun caz nu i-a fost fatală. În realitate, după cum arată medicii moderni, cu experiență, Eminescu a murit cu zile din cauza tratamentelor greșite administrate. A fost injectat cu mercur și intoxicat. Iar expunerea cronică

la mercur este legată de hipertensiune arterială, disfuncție endotelială, creșterea riscului de infarct miocardic și tulburări de ritm cardiac.

Tocmai de aceea, specialiștii spun că o cauză reală a morții lui Eminescu a fost stopul cardio-respirator, pe fondul intoxicației cronice cu mercur. „Între lunile februarie-iunie 1889, lui Mihai Eminescu i s-a administrat intravenos clorură de mercur la Institutul Șuțu și, probabil, aceasta a fost cauza stopului cardiac care i-a provocat moartea”, preciza profesorul doctor Irinel Popescu, membru corespondent al Academiei Române, în cadrul unei sesiuni științifice din anul 2014. Mai mult decât atât, alți specialiști indică faptul că Eminescu a fost victima unor me-dici nepricepuți, spitalizat în locuri nepotrivite și tratat cu un tratament criminal. „După ce am revăzut toate ipotezele medicale și simptomatologia,

concluzionăm că a suferit de tulburare bipolară și a murit din cauza otrăvirii cu mercur, un tratament neadecvat administrat ca urmare a diagnosticării greșite cu sifilis. Spitalizat în locuri nepotrivite și tratat de medici incompetenți, a suferit nu doar fizic, ci și moral, murind prematur. În urma unei scrisori adresate prietenilor, el, pe bună dreptate, s-a considerat un om sacrificat”, preciza medicul Raul Neghina în studiul „Controverse medicale și dileme privind boala și moartea lui Mihai Eminescu”.

Neuropatologul Ovidiu Vuia, în lucrarea „Despre boala și moartea lui Eminescu – studiu patografic”, concluzionează: „Eminescu n-a avut sifilis și n-a fost alcoolic. Demonstrat deci faptic, fără nicio îndoială, poetul nostru a suferit de o psihoză endogenă, maniaco-depresivă, fără substrat organic; ea nu i-a alterat capacitatea intelectuală și creatoare, în viața lui n-a existat zisa «mare întunecime», invenția eminescologilor interbelici, cu precădere. Sfârșitul i-a fost provocat de sincopă cardiacă, survenită în urma tratamentului cu injecții de mercur administrate în sanatoriul doctorului Șuțu din București, în cursul ultimei internări din februarie-iunie 1889 (...) Pe această cale devine clară și cauza morții poetului, intoxicația cu mercur, și trebuie, din spirit științific, să o susținem, oricât ne-ar dura respectivul sfârșit, cauzat de neștiința celor ce l-au tratat, căci încă o dată o scriu, nu poate fi apărât în numele adevărului un psihiatru care aplică un tratament fără să cunoască urmările sale fatale, cum e cazul d-ruului Șuțu, responsabil postum de moartea lui Eminescu”, preciza medicul Vuia.

A apărut revista Simbioze nr. 6 a poetului Marian Ilie

CERAMICA DE VLĂDEȘTI ȘI OLARUL EI EXPONENȚIAL, DUMITRU ȘCHIOPU

(I. Referințe, II. Caracteristici, III. Povestea „oalei de Vlădești, IV. Dumitru Schiopu, artistul-reper)

Ioan St. LAZĂR

(Continuare din Cultura vâlceană nr. 237-mai 2026)

III. Ceramica de Vlădești în câteva caracteristici

Că așa a gândit olarul nostru *princeps* (și după el, toți de mai apoi) ne arată mijlocul bombat al oalei sale, asemănător cu pântecul femeii gravide, de unde ușor s-a putut face o metaforă: pântecul oalei... Aș îndrăzni să spun, conform cu eleganța oalei de la pag. 51, cu pântecul mai puțin pronunțat, că olarul nostru (și ca el Dumitru Schiopu) a re trăit emoția sa când a văzut acest semn al femeii lui tinere la prima gestanță, în primele luni, de aceea lutul angobat alb ca zăpada al oalei resimte mângâierea trupului tânăr și încă suplu al femeii, dragostea lui pipăind pântecul ei în această stare de *initium*, dar și grija de a-l proteja de acum. Și cum o va face pe trupul oalei? Așa cum va fi făcând în realitate, dintr-un instinct al magiei augurale și protective. Astfel, va înconjura pântecul oalei cu un cerc (semn al binefăcătorului soare) făcut cu zgârie ciul pe lutul crud, cerc pe care, cu simț artistic genuin, îl va mai face înconjur și mai sus, spre gură, o dată sau de două – arătând duhurilor malefice din natură că femeia întruchipată de oală este sub protecția soarelui.

Într-un alt moment, făcând, cu aceeași dragoste, aceeași oală, olarul nostru, preluând modelul vieții (plantelor) din natură, a mai adăugat un semn important, acela al apei: valul sau linia vălurită (spun etnologii că există o corespondență, chiar și o conjuncție între riturile de fertilitate și cele de fecunditate), iar în spațiile goale dintre „valuri” a așezat, de strajă, puncte. A creat astfel un model pe care îl numim „dacic” și încă l-a mai departajat prin două linii drepte, de o parte și de alta, înconjurând și ele pântecul. A făcut acest decor cu un instrument special: un corn de vită în care a montat o „țiplă” prin care să se scurgă pe vas culoarea, oala devenind astfel pictată. I-a plăcut și a continuat să decoreze mai sus. Adăugând cercului solar incizat de zgârie ciul un alt semn simbolic al soarelui, „spirală închisă” (asemănătoare cochiliei melcului), a așezat-o, ca și pe cer soarele, deasupra liniei ce marca apa, și a multiplicat-o ca să se poată înconjura vasul și, să nu scăpăm din vedere, a însoțit spiralele cu punctele „de strajă”, cum le spun eu.

Așadar, grijuliu și inspiratol nostru olar a marcat pe oală pânțele femeii arhetipale – *genitrix* – cu cele mai importante semne la fel de binefăcătoare ca și entitățile vitale pe care le reprezintă: apa și soarele (filozofii pre-socratici din antichitate le spuneau „elemente primordiale” și chiar așa erau și în ordinea din Geneza biblică) și ale căror atribute benefice le-au dobândit simbolic. I-a merit de bine, punând-o sub protecția lor, pentru plămăda ei, și „îmbrăcând-o” ca pe nicio altă ființă.

Mai rămânea în grijă împlinirea rostului ce îl avea plodul care creștea și urma să iasă din pânțele („gura” fiind deschisă...). În gândul inspirat al olarului nostru, cum din îngemănarea soarelui (masculin) și a apei (feminină) în natură încolțea și se ridica „pomul vieții”, roditor, tot astfel, în mod analog, trebuia să crească și să se ridice în lumină, perpetuând spița umană, pruncul. A întocmit atunci semnul bradului (diminutiv „brăduț”), ca pentru pruncuți!), pe care l-a așezat în partea de sus a gâtului oalei, înspre gură, și i-a asociat la rădăcini, de o parte și alta, două spirale închise (amintind sâni și rolul lor). Acest grup ornamental a fost plasat, pentru înconjurul necesar, în trei registre, deci radial, cifra trei semnificând, în fond, și cuplul uman cu progenitura lui. Dar și acest grup, având în centrul său bradul înalt, cu simbolistica lui, a dobândit un sens augural, posibil marcat și printr-un descântec ad hoc: „Cum crește bradul cu ajutorul soarelui și al apei, așa să crească pruncul în pânțele mamei sale și în viață”; implicit, a dobândit și un sens protectiv (aducem din memorie și imaginea „închinarea copilului la brad” dintr-o carte a etnologului Romulus Vulcănescu¹⁰). În acest grup ornamental, bradul din centrul lui (îi zicem simbol al pomului vieții, dar și al vigoarei tinereții, masculine și al verticalității neabătute în ascensiunea spre înălțimile cerului) i se substituie¹¹ – metaforic, augural și protectiv –, în decorul de afară, pruncul din lăuntrul pântecului matern (și constatăm încă o dată convergența riturilor și simbolurilor fertilității cu ale fecundității). În același timp, concedem că el întruchipează,

metonimic (*pars pro totum*) pământul roditor – cel de al treilea „element primordial” – din viziunea filosofilor pre-socratici –, viziune configurată, indiferent de aceștia (sau pentru că ideea „plutea în aer” în acea epocă?), și de către olarul (omul) carpatin, pe baza înțelesurilor la care a ajuns el, ale vieții și ale lumii. De altfel, nu vreunei influențe mediteraneene (deși în areal mediteranian-carpatic)¹², ci lui i se datorează întregul ansamblu decorativ, augural și protectiv, cu care și-a împodobit ființa iubită, transfigurată în lutul oalei (ca ipostaza ei magic-mimetică) cu un mesaj cifrat pentru eternitate. Aceasta este, în fond, o lege intrinsecă a artei, aplicată intuitiv, cu înțelepciune și afecțiune de către olarul nostru, *princeps*, deprins de acum¹³ nu numai cu utilitarul, ci și cu frumosul asociat.

Un exemplu, concret și final, fiind și gulerul oalei, când este ornamentat (cu un motiv geometrizat, în care triunghiuri complementare, așezate cu vârfurile în sus și în jos, în alternanță, acoperind golurile posibile, amintesc deopotrivă de motivul decorativ al bradului, în formatul lui redus ca un triunghi cu vârful deschis, ca și, în succesiunea lor circulară de zig-zag, ca motiv geometric abstract, dar mai ales, de motivul liniei vălurite, al apei – așadar, o compoziție încheată și armonioasă figural, după ce, din registrul decorativ anterior, căldura soarelui se propaga și în sus). Mai mult chiar, acest guler decorat, pe de o parte, vădește simțul artistic exersat al meșterului olar, pentru a realiza un corespondent *in micro* solarității circulare a motivelor de pe pânțele și sâni, completând astfel armonia întregului ansamblu ornamental, iar, pe de altă parte, exprimă o jubilație prevestind împlinirea sorocului gestației.

Astfel, ansamblul decorativ al oalei (ipostas metaforic și metonimic al femeii genitrix), cuprinzând cele trei registre ornamentale ascendent-succesive și corespunzând acțiunii magice specifice celor trei „elemente primordiale” și esențiale ale vieții (în fertilitate și în fecunditate, deopotrivă), își realizează o funcționalitate augurală și protectivă¹⁴, producând nu numai siguranță ca eficiență magică, ci și, în planul estetic, încântare și substanțială cântare pentru femeia genitrix și odrasla plămădită în ea (iar atunci când oalei, un olar sau altul îi pune și un capac, e ca un semn că ființa umană gestantă trebuie protejată de orice impuritate și cinstită ca nimeni alta pentru misiunea ei care nu poate fi decât divină).

În decursul vremilor, mentalul contemplativ și, totodată, practic, orientat spre esență și normalitate, în baza relației armonioase între cer și pământ, percepute profund de olarul nostru princeps, a fost fracturat de agitația istoriei, neliniștită precum valurile mării, încât înțelesurile vechi au intrat în eclipsă, influențele externe (cele bizantine, la noi¹⁵) au reconfigurat ansamblul formelor și ornamentelor, propensiunea pentru decorativ și inovație a diminuat în balanță ponderea tradiției spirituale în favoarea înnoirii și a spiritului profan, autenticul s-a putut altera, condițiile materiale și sociale din epoca modernă au împuținat drastic numărul de olari și de centre de ceramică. Noroc cu unii creatori exponențiali, ca Dumitru Schiopu, apăruiți ca o inflorescență salvatoare a trecutului îndepărtat și apropiat, care, rămânând întrutotul fideli tradiției, au putut, pe această bază, să se deschidă și noului, adoptându-l și adaptându-l în stilul locului. Ei sunt cei care m-au făcut să înțeleg și să spun, pe cât am putut, „povestea oalei de Vlădești” – povestea unui *initium* – al olarului princeps și al oalei-arhetip –, care, în esențialitatea lui perenă, este mereu actual și concret-posibil (v. oala de la pag. 161, pe care este preluat întreg ansamblul ornamental de care am vorbit mai sus – adevărată sărbătoare a ochiului și a gândului). „Anumite forme arhaice – scria un monograf al operei lui Lucian Blaga, comentându-l – se pot reîmprospăta în spiritualitatea oricărui popor, în sensul prezentului mai mult decât al trecutului, printr-o mutație funcțională a ideilor: „... Tinerele neamuri vor ști să dăruiască un nou rost bătrânelor idei și mituri...”¹⁶. Aceasta este și speranța noastră de la tinerețea fără bătrânețe a românilor...

IV. Dumitru Schiopu - artistul - reper al centrului de ceramică Vlădești

Centenarul nașterii meșterului olar Dumitru Schiopu din Vlădești prilejuiește o seamă de inițiative deosebite menite să aprofundeze cunoașterea Centrului de ceramică Vlădești și a meșterului său exponențial, Dumitru Schiopu, precum și să profileze valorile lor la scara națională, ca un brand local de referință. Au apărut până acum două lucrări-reper mai mult decât remarcabile. Impresionantă monografie în două volume *Vlădești – miracolul ceramicii albe* conține, alături de numeroasele confesiuni/mărturii ale localnicilor despre ei înșiși, dar și despre tradițiile și valorile olăritului local, și un amplu capitol dedicat ceramicii, în care se publică studii și opinii ale unor cercetători contemporani referitoare la olăritul și olarii de ieri și de azi ai locului, monografia aceasta fiind nevoie să fie prezentată mai pe larg în alt context.

A doua lucrare, catalogul album *Ceramica de Vlădești la un veac de la nașterea meșterului olar Dumitru Schiopu*, realizat cu profesionalismul recunoscut al d-lui Gheorghe Deaconu, asistat de d-na Elena Stoica, cuprinde o selecție

dintre cele mai semnificative referințe despre ceramica de Vlădești și Dumitru Schiopu – scrise de etnografi consacrați (Paul Petrescu, Ion Vlăduțiu, Corina Mihaescu, Gheorghe Focșă, Georgeta Roșu, Georgeta Stoica, Lili Passima și Cosmin Manolache, Mirela Crețu, Eugen Deca, Luiza Barcan, Narcisa Ucă), dar și de alți cercetători pertinenti (Gheorghe Deaconu, Elena Stoica, Nicolae Ciurea-Genu-neni, Emilian Valentin Frâncu, Mihai Popa și, cu voia dvs., subsemnatul); totodată, cuprinde și un bogat material ilustrativ cu obiecte ceramice din Vlădești și din Buda (centrul geamăn, aș îndrăznit să-i spun, și vecin de pe latura sudică a râului Râmnic, azi Olănești), precum și multe lucrări ale lui Dumitru Schiopu din colecțiile Muzeului „Astra” din Sibiu, ale

Muzeului Satului și Muzeului Țăranului Român din București, ale Muzeului Etnografic din Craiova, ale Muzeului Satului Județean din Vâlcea, din colecția Dumitru Schiopu și colecția succesorilor săi, Violeta și Eugen Pătru (distinși recent cu titlul de „Tezaur uman viu”), precum și din colecția Bisericii „Sfânta Treime” din Buda, instituții și persoane care au răspuns cu generoasă colegialitate la apelul inițiatorilor de a contribui la realizarea acestui adevărat eveniment editorial.

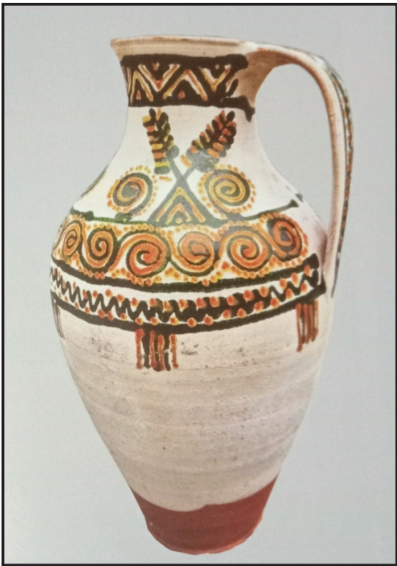
În cadrul Centenarului Dumitru Schiopu, care se va desfășura pe întreg anul 2026, ca un brand al comunei Vlădești și al județului Vâlcea, sunt prevăzute expoziții itinerante în județ și în țară (Sibiu, București, Craiova), ateliere de creație și mai multe alte acțiuni ce se vor perpetua pe măsura derulării Centenarului, însă, implică și aprofundarea cercetării privind vechimea, devenirea, dezvoltarea și șansele pentru perpetuarea meșteșugului ceramicii de Vlădești în viitorul apropiat și cel mediu.

În acest context integram încercarea noastră de a contura personalitatea meșterului Dumitru Schiopu ca artist-reper al Centrului de ceramică Vlădești, cel la care din volbura istoriei s-a ajuns ca la un pisc valoric și de la ființa și opera căruia trebuie plecat pentru creșterea calitativ-artistică, perpetuă a viitorilor meșteri olari vlădeșteni.

Intenționând să reliefam atributele lui Dumitru Schiopu ca artist, pornim de la una din condițiile esențiale ale operei de artă și anume aceea de a fi realizată (oricât de obiectiv s-ar pretinde realismul sau ficțiunea sa) cu o vibrație anume (oricât de ascunsă ori disimulată) a sufletului; într-un cuvânt: o operă de artă conține inherent o vibrație, o emoție ce se transmite destinatarului. Ca atare, vorbim și în cazul lui Dumitru Schiopu, întâi de *sufletul pe care îl puneam mângâind lutul în modelare ori decorându-l* pentru a fi frumos și a încânta. Iar sufletul lui se configurase într-o familie cu șapte copii, în obișnuința inter-comunicării cu aceștia și, mai târziu, cu publicul (orice lucrare era și o instanță de comunicare) și, de asemenea, în decizia interioară de a-și cultiva palpitul sufletului propriu, exercitându-se tot mai valoros în meșteșugul ales.

Această *dedicație meșteșugului* nu putea să o exercite decât în *matca tradiției* – în ea s-a „născut”, pe ea a cunoscut-o și cercetat-o îndeaproape, în ea s-a exersat și a dobândit încrederea în sine și hotărârea de a continua și merge mai departe. Ei i-a rămas întrutotul fidel și pe acest temei a putut fi creativ, adică să încerce și forme și decoruri noi, însă tot în „stilul” locului, al tradiției.

(Continuare în nr. viitor)

BIJUTERII POETICE

În memoria talentatului jurnalist și scriitor
Petrinel Ștefănescu

Ilie GORJAN

Am găsit în vasta mea bibliotecă un volum de poezie, al cărui autor, Petrinel Ștefănescu, nu-mi spunea nimic. Nu auzisem de el, dar cum sunt un mare consumator de poezie, am purces la lectură. Pe măsură ce înaintam în economia cărții, nu-mi venea să cred! M-am uitat încă o dată la autor, să văd dacă nu cumva am în mână o carte scrisă de Omar Khayam, atât de mult semănau acele versuri cu ale celebrului poet persan. M-am convins, totuși, că autorul cărții e Petrinel Ștefănescu, nimeni altcineva. Constat, pe parcursul lecturii, că ideea toamnei străbate, ca un leitmotiv, întreaga economie a cărții, și, confirmând, parcă, frumusețea unor toamne, adesea inconfundabilă prin farmecul ei, dau peste versurile: „Mi-e bine, Octombrie, mint și mă minte/ O toamnă cum n-am văzut mai cuminte!” (p.52) Merg mai de parte și găsesc un omagiu de toată frumusețea adresat profesorului de limba română Constantin Gibescu de la fostul liceu „Nicolae Bălcescu” din Râmnicu-Vâlcea: „Țin în mână zarul care m-a păscut/ Să înșir în vorbe tot ce nu-mi convine,/ Domnule profesor, coborât pe scut,/ Din înaltul crucii pentru cei ca mine!” (p.55)

Cartea de poezie „Boemele lui Octombrie” (Editura Rotipo, Iași, 2017) te cucerește, pur și simplu, de la primul până la ultimul poem! Rar mi-a fost dat să văd un mânuitor de cuvinte atât de iscusit ca Petrinel Ștefănescu! Nu știu dacă autorul și-a preluat cuvintele și construcțiile poetice dintr-un tipar de frumusețe și perfecțiune, dar știu că, spre deosebire de alte cărți de poezie, unde am întâlnit și poezii bune, dar și mai puțin reușite, în această carte, toate cele 26 de poeme sunt fără cusur, nu fac altceva decât să-ți încante sufletul și inima!

Și pentru că unele toamne, lungi și frumoase („Niciodată toamna nu fu mai frumoasă”, spunea Arghezi), ne încântă ochiul și sufletul, redau aici un poem de o frumusețe aproape ireală referitor la acest anotimp: „Octombrie, salut! Pleacă spre sud/ Cohortele de frunze-nsângerate./ Cad în genunchi pădurile, se-aud/ Rafalele de toamnă trase-n spate.// Am fi soldați și-am hoinări haihui/ Și ne-am plăti iubirile cu pușca,/ Dar ne desparte țara nimănui/

Și ne-am fortificat temeinic cușca.// Tulburător destin cuprins în noi,/ Azi, toamna la iubire ne condamnă/ Și nu va fi nici pace, nici război:/ Revoltă în genunchi și toamnă...Toamnă.” (p.47-48)

Jongleur de cuvinte, ca un adevărat prestidigitator, Petrinel Ștefănescu oferă cititorului, prin versul clasic cu rimă și ritm, imagini poetice de o savoare aparte în care ludicul predomină, fără să diminueze, însă, sensibilitatea și frumusețea poeziei: „Ce noapte de mai și ce stele, iubito!/ Îmi strâng cicatricile-n pumni, să le ierți:/ Fac parte din piesa pe care-ai citit-o/ În teatrul cu public de fluturi inerti.” (p.12) Și ca să mă convingă pe deplin că e un iscusit meșter al cuvintelor, autorul îmi oferă poezia „Să clovnerim iubirea” (cui i-ar fi trecut prin cap să facă din substantivul clown verbul a clovneri?): „Și-ntr-un târziu de suflet când vor cere/ Aplaudând, să arătăm ce știm,/ Să clovnerim iubirea cu durere:/ În prețul plății lor s-o clovnerim!” (p.13-14) sau „Am ales să nu mai plec de-aici,/ Oamenii mă știu de mai-nainte,/ Eu rămân să împletesc cuvinte/ Și să-ți fac din sorcovă un bici.” (p.32)

Poezia, care mi-a plăcut cel mai mult și în care Petrinel Ștefănescu „împletește” cuvintele cu o dibăcie de fachir, este „Rugăciune electorală”: „Doamnele meu, mirarea mea cea mare,/ Dă-mi bucuria râsului suprem,/ la-mi demnitatea ca pe un blestem/ Și fă-mi din libertate închisoare!// Mai plimbă-mă târâș prin colivia/ În care mi-ai dat aripi de erou!/ Se-apropie Decembrie de bou/ Ca de poporul meu Academia...// Fă o minune, că e viața dură/ Și ai un timp să dormi după ce-o faci:/ Împarte cozonac celor săraci/ Și ia-le dictatura de la gură!// Numai atunci voi ști că mai trăiești/ Prin liota de sfinți tovărășești!” (p.33-34)

Poetul acesta, care a „pariat pe vin și pe țigare”, ne spune cum „cuțitul lunii defloarează via” și ne îndeamnă „să trăim de-a caii tot ce ne mai place” și „Să dăm cu zânele în teascuri/ Pe mirarea visului strivit”. Să nu credeți că din această carte, cu îmbucurări de toamnă lungă, puteau să lipsească accentele bacoviene, chiar dacă ludicul e prezent! Ia citiți: „Au trecut fanfarele prin piață/ Și-a rămas amurgul monoton;/ Câteva acorduri pentru viață,/ Pentru riscul pietrei pe șotron!// Te-am uitat pe-o stradă amorțită,/ Să ascuți canalele plângând./ Dacă parcul mai primește mită,/ Pot în seara asta să mă vând.// Vom lăsa fanfarele să doarmă/ Învelite-n foile de cort.../ Un acord pentru distinsa armă,/ Un acord pentru ecoul mort...”(p.9-10)

Cinste ție, poete, pentru aceste bijuterii scriitoricești spre bucuria inimilor noastre!

A APĂRUT CARTEA „LIGA Scriitorilor-20 DE ANI ÎN SLUJBA CULTURII ROMÂNE” DE GAVRIL MOISA

AL.Florin ȚENE

Volumul 20 de ani în slujba culturii române, coordonat de Gavril Moisa și publicat la Editura Napoca Star în anul 2026, reprezintă un document de referință pentru istoria recentă a vieții literare românești. Conceput ca o sinteză aniversară dedicată împlinirii a două decenii de existență a Ligii Scriitorilor Români (LSR), volumul reunește studii, documente, rapoarte, evocări și mărturii care ilustrează activitatea uneia dintre cele mai dinamice organizații culturale apărute în România postcomunistă. Lucrarea evidențiază contribuția fondatorului Ligii, scriitorul Al. Florin Țene, precum și implicarea unor personalități culturale precum Ionuț Țene, Gavril Moisa, Iulian Patca, Voichița Pălăcean-Vereș, Ion Constantinescu și Titina Nica Țene.

În contextul evoluției instituțiilor culturale românești după anul 1989, Liga Scriitorilor Români ocupă un loc aparte prin caracterul său democratic, descentralizat și prin capacitatea de a coagula energii creatoare din întreaga țară și din diaspora. Volumul 20 de ani în slujba culturii române, coordonat de Gavril Moisa, apare într-un moment aniversar semnificativ și oferă cercetătorului o imagine de ansamblu asupra parcursului instituțional și cultural al Ligii.

Încă de la prima pagină, lucrarea propune un simbol identitar puternic: stema Ligii Scriitorilor Români, însoțită de deviza latină „Culture semper in virtute Dei” („Cultura întotdeauna în virtutea lui Dumnezeu”). Această formulă exprimă dimensiunea spirituală și morală pe care organizația a urmărit să o promoveze în cei douăzeci de ani de activitate.

Conform documentelor prezentate în volum, Liga Scriitorilor Români a fost înființată la 8 septembrie 2006, la inițiativa scriitorului Al. Florin Țene și a unui grup de scriitori din Cluj-Napoca. Apariția sa a reprezentat o reacție la nevoia de diversificare a formelor de asociere profesională și de reprezentare a creatorilor de literatură.

Cartea surprinde cu claritate procesul de dezvoltare instituțională a Ligii, de la nucleul fondator clujean până la constituirea unei rețele naționale și internaționale de filiale. În acest sens, volumul poate fi considerat o veritabilă monografie instituțională, utilă atât istoricilor literari, cât și sociologilor culturii.

Lucrarea se remarcă prin caracterul său documentar. Cuprinsul include: studii privind istoria și identitatea Ligii; rapoarte de activitate ale filialelor; evocări și portrete de scriitori; documente aniversare; liste și evidențe privind activitatea editorială; secțiuni dedicate membrilor de onoare

și colaboratorilor. Această varietate conferă volumului valoarea unei arhive culturale, oferind informații despre dinamica fenomenului literar românesc din ultimele două decenii.

Coordonatorul, Gavril Moisa, valorifică experiența sa de cercetător și organizator cultural, asigurând unitatea unei lucrări complexe, realizată prin contribuția mai multor autori.

Figura centrală a volumului este, fără îndoială, Al. Florin Țene, fondatorul și președintele Ligii Scriitorilor Români. Numeroase pagini sunt consacrate activității sale de scriitor, publicist, editor și organizator cultural.

Cartea evidențiază faptul că succesul Ligii se datorează în mare măsură viziunii sale privind democratizarea vieții literare și susținerea creatorilor din toate regiunile României. În cei douăzeci de ani de existență, Liga a devenit un spațiu de afirmare pentru sute de autori, promovând literatura română prin reviste, volume colective, simpozioane și manifestări culturale.

În perspectiva volumului, Al. Florin Țene apare nu doar ca lider instituțional, ci și ca animator al unei mișcări culturale care a depășit granițele țării.

Volumul reflectă contribuția unor personalități importante ale Ligii.

Istoric, publicist și scriitor, Ionuț Țene completează dimensiunea documentară a lucrării prin analize privind evoluția instituțională a Ligii și rolul acesteia în spațiul cultural contemporan.

În calitate de coordonator și secretar general al Ligii, Gavril Moisa oferă o perspectivă sistematică asupra dezvoltării organizației, insistând asupra continuității și a impactului cultural al acesteia.

Activitatea lui Iulian Patca, președintele filialei clujene, este ilustrată prin implicarea sa în consolidarea filialelor și în promovarea proiectelor culturale desfășurate sub egida Ligii.

Scriitoare și promotor cultural, Voichița Pălăcean-Vereș este prezentată ca una dintre personalitățile care au contribuit la dezvoltarea dimensiunii editoriale și publicistice a organizației.

Prezența lui Ion Constantinescu în volum subliniază preocuparea Ligii pentru cultivarea valorilor literare autentice și

pentru menținerea unui dialog permanent între generații.

Prin activitatea sa literară și organizatorică, Titina Nica Țene este una dintre personalitățile care au sprijinit constant proiectele culturale ale Ligii, contribuind la consolidarea imaginii publice a acesteia.

Publicarea pe prima pagină a stemei Ligii Scriitorilor

Români și a devizei „Culture semper in virtute Dei” nu are doar un rol decorativ. Ea definește identitatea spirituală a organizației și exprimă concepția potrivit căreia cultura trebuie să rămână legată de valorile morale și de responsabilitatea față de comunitate.

În contextul culturii contemporane, dominată adesea de relativism și fragmentare, această opțiune simbolică conferă Ligii o identitate distinctă.

Din perspectivă academică, volumul prezintă un interes deosebit prin bogăția informațiilor pe care le pune la dispoziția cercetătorilor. El constituie: o sursă pentru istoria instituțiilor literare postcomuniste; o arhivă a activităților desfășurate de Liga Scriitorilor Români; un instrument de analiză a fenomenului

asociativ cultural contemporan; o mărturie privind rolul elitelor intelectuale în dezvoltarea societății civile.

Prin multitudinea documentelor reproduse și a mărturiilor incluse, lucrarea depășește statutul unui simplu volum aniversar și devine un reper bibliografic pentru studiul vieții literare românești din primele decenii ale secolului XXI.

Volumul 20 de ani în slujba culturii române, coordonat de Gavril Moisa și publicat la Editura Napoca Star în 2026, reprezintă una dintre cele mai importante apariții editoriale dedicate istoriei recente a Ligii Scriitorilor Români. Lucrarea reconstituie parcursul unei organizații culturale fondate de Al. Florin Țene și de un grup de scriitori clujeni, evidențiind contribuția acesteia la promovarea literaturii române și la consolidarea dialogului cultural.

Prin caracterul său documentar, prin bogăția informațiilor și prin dimensiunea sa memorială, cartea se înscrie între lucrările de referință privind asociativitatea literară românească contemporană. Ea oferă o imagine fidelă a unui fenomen cultural care, în două decenii de activitate, a reușit să devină un actor important al vieții spirituale românești.

FORUMUL CULTURAL AL RÂMNICULUI – XXV

Istoria nu începe cu noi, dar istoria e cu ochii pe noi!

Gheorghe DEACONU

Înterup, în Cireșar, serialul despre „frunțile luminate ale Cetății” pentru a arunca o privire asupra Forumului Cultural al Râmnicului. N-o pot gândi decât dinăuntru și de bună credință, adică analitică, critică și constructivă, păstrând un echilibru dinamic între emic și etic. Retorica auto-suficientă, triumfalistă, care domină, în prezent, discursul public, nu e genul meu și o declar neproductivă, chiar păgubitoare. Dacă vrem să ne dezvoltăm programatic (adică nu în voia hazardului) trebuie să privim cu luciditate în urmă și cu încredere înainte, așa cum ne îndemna istoricul Titu Georgescu, unul dintre promotorii ideii de coagulare a unui „front unit” al intelectualității noastre, la cumpăna dintre secolele XX-XXI. Cronica primului pătrar din istoria Forumului – una din „poveștile de succes” ale culturii vâlcene postdecembriste – este, într-adevăr, un capitol de istorie „cu fața spre viitor”, singura pe care trebuie s-o avem în vedere. Orice refugiu în trecut este o abdicare de la responsabilitate, de la implicarea în contemporaneitate.

Mă simt îndreptățit și îndatorat, deopotrivă, să fac acest demers publicistic, pentru că sunt membru fondator al Forumului, solidar, încă de la început, în gând, cuvânt și lucru, cu inițiativa istoricului Gheorghe Dumitrașcu, arhitectul și constructorul acestui edificiu spiritual, chiar dacă, pe parcurs, atașamentul și devotamentul meu au urmat un curs sinuos, inconsecvent, cu angajări entuziaste și retrageri jenante. Gestul meu se constituie, înainte de toate, într-o reverență pentru seniorul nostru cărturar, animată de bucuria că, deși artizanul asociației s-a retras, de ani buni, din structurile de conducere ale Forumului, s-a lăsat, totuși, convins să fie prezent la eveniment. Și nu oricum! Apreciez, în acest sens, semnele de grațitudine prin care a fost onorat de președintele actual al Forumului, scriitorul și etnologul Ioan St. Lazăr. Noul nostru lider se conduce după înțeleapta deviză, pe care o împărtășesc și eu, și nu de azi, de ieri, anume că „istoria nu începe cu noi”, dar și după exigenta sa convingere că „istoria e cu ochii pe noi...”

Da, domnilor, istoria este cu ochii pe noi, pe fiecare generație culturală: cum preia moștenirea înaintașilor, ce face cu ea, cum o valorizează, ce construiește pe temelia tradiției, într-un cuvânt, cum convertește patrimoniul în creativitate. Acum un veac, Simion Mehedinți aprecia că există, în evoluția comunității, generații creatoare de cultură, dar și generații consumatoare, ba chiar risipitoare de cultură. Nu am, aici și acum, loc și timp, să dezbăt problema dinamicii generațiilor culturale (am abordat-o, conceptual, dar și exegetic, în studiul „Râmnicul cultural – devenire și dezvoltare”, publicat, în 2023, sub egida Forumului), dar nu pot scăpa prilejul de a mă apleca, din nou, asupra designului, drumului și destinului generației noastre, pe care am numit-o „generația 68”, după pragul temporal al intrării ei în prim-planul scenei culturale a Vâlciei. O generație care a debutat convingător, dovedind că dispune de un capital consistent de competență și energie creatoare, o generație conștientă de patrimoniul și potențialul spațiului local și capabilă să-și pună „știința în acțiune”, să elaboreze și să implementeze un program, o strategie de dezvoltare. Primele noastre inițiative au confirmat, în timp, viabilitatea și perenitatea idealismului etic și profesional cu care am pornit la drum. Dar atotputernicul sistem de dinainte de 1989, care înfeudase cultura imperativului politic și dictatului ideologic, a deturnat drumul nostru firesc, urmărind să facă din noi niște activiști de serie, ignoranți și zeloși. Eram dotați și harnici, voiam să fim o generație activă și creatoare, dar, cu lasitatea și complicitatea noastră, ne-am lăsat „exploatați”, ne-am risipit zestrea și experiența acumulate, până într-atât încât puteam eșua ca o generație risipitoare. Istoria, „roata istoriei”, așa cum s-a rostogolit ea în 1989, ne-a oferit o șansă salvatoare. De fapt, ne-a salvat bruma noastră de capacitate și creativitate. Părintele Gherasim cel Înțelept, ierarhul de atunci al Râmnicului, care a îmbrățișat și a încurajat „cauza” Forumului, ne-a „citit” perfect: noi am făcut, după 1989, ceea ce știam și voiam să facem, dar ceea ce nu putusem să facem, bun și durabil, înainte. După un design promițător (aduceți-vă aminte de deviza frumoasei noastre nebunii culturale din tinerețe: „Să scoatem Vâlcea din anonimat!”), după un drum traumatizant, generația noastră a avut parte, grație asumării unui crez, unui ideal și unui program, de un destin binecuvântat. Evident, seniorii de azi n-au făcut, nici pe departe, ce, cât și cum puteau face tinerii de ieri, dar sunt încrezători că dreapta „judecată de apoi” a istoriei culturale va aprecia fap-

tele lor nu în raport cu scara absolută și abstractă a valorilor, ci în funcție de misiunea pe care și-au putut-o asuma și de vremea în care le-a fost dat să trăiască și să lucreze.

Între aceste fapte, cu împliniri, dar și cu limite inerente, edificarea Forumului Cultural al Râmnicului, în acest prim pătrar de secol XXI, reprezintă una dintre înfăptuirile „generației 68”, încorporând, bineînțeles, moștenirea generațiilor înaintașe și aportul generațiilor mai tinere. Nominalizarea exponenților acestor generații, care și-au asumat răspunderea pentru managerierea Forumului, este, ea însăși, elocventă: Alexandru Popescu-Mihăești, Gheorghe Dumitrașcu, Ion Soare, Ioan St. Lazăr. Vă împărtășesc, stimați cititori, bucuria și chiar mândria că destinul Forumului se află, acum, în mâinile statornicului meu camarad de idei și fapte culturale, deși, recunosc că, gândindu-mă la opera lui, nu l-am încurajat pe tânărul octogenar să-și asume încă o „cruce”. Tocmai de aceea, cred că un „popas analitic și critic” este absolut necesar pentru viitorul Forumului, iar inițierea acestui demers evaluativ trebuie să pornească dinăuntru nostru, să nu așteptăm judecăți și sentințe din afară. Ofer mai jos doar un punct de vedere. El nu este inedit, l-am schițat în cartea dialog cu Ion Soare, „Vocație și devenire” (vol. II, 2014) și l-am reluat în „Râmnicul cultural” (2023). Sistematizat în stilul meu programatic, el poate deveni suportul unei dezirabile dezbateri publice.

1. Pentru o reală funcționare democratică a Forumului.

Repet un truism afirmând că asociația forumiștilor a fost gândită și construită ca un cadru organizatoric de manifestare democratică a comunității culturale, altfel spus, ca alternativă culturală a societății civile la rețeaua instituțiilor publice de cultură. Funcționarea ei democratică este substanțială statutului juridic. În primii ani, fondatorul, îndeplinind funcția de secretar general, a vegheat la respectarea documentelor constitutive, asigurând viabilitatea conducerii colective, dar, ulterior, rolul acesteia a fost preluat de lideri autoritari și voluntariști, prin intermediul întâlnirilor săptămânale, utile, și ele, pentru agenda executivă a asociației, dar fără putere de decizie. Decizia trebuia să aparțină, statutar, Consiliului de conducere. În timp, s-a instalat, inevitabil, o anumită rutină (și rugină!) în funcționarea mecanismelor democratice ale organizației, cu impact negativ asupra vieții interne și a activității publice. Concluzia se impune: revizuirea și respectarea prevederilor statutare privind organizarea și conducerea Forumului. Chiar și sistemul de desemnare a conducerii ar trebui renovat: în locul unui consens formal – alegeri reale, cu lideri candidați, competitori, care să-și expună oferta și echipa și să solicite sufragiul forumiștilor. Adică, perfect democratic!

2. Caracterul apolitic al Forumului este, precum știm, principiul fundamental al unei organizații nonguvernamentale, garantat prin statut. Practic, însă, el nu a fost respectat, ceea ce a provocat, de-a lungul vremii, regretabile alunecări și derapaje. Ele s-au produs pe fondul, obiectiv, al dependenței economice a asociației, dar și pe suportul subiectiv al obedienței unor lideri forumiști față de puterea politică, administrativă și bisericească. Încă de la înființare, Forumul a stat „cu mâna întinsă” către autorități pentru finanțarea unor proiecte: sunt cunoscute serviciile și umilințele îndurate de Ion Soare, inițiatorul și coordonatorul „Enciclopediei”, proiect editorial de interes major, căruia autoritățile locale erau datoare să-i aloce, necondiționat și integral, bugetul necesar; aceleași străduințe le-a depus, ani de zile, Gheorghe Dumitrașcu pentru a face posibilă apariția „Studiilor vâlcene” – publicație reprezentând, de asemenea, un proiect cultural important. Să ne înțelegem: nu organizațiile nonguvernamentale au nevoie de autoritățile publice locale –, ci, dimpotrivă, acestea din urmă au nevoie de primele pentru a-și îndeplini atribuțiile și obligațiile conferite de lege privind cunoașterea și promovarea tradițiilor și valorilor identitare ale comunităților pe care le administrează. De aceea, sugerez conducerii actuale a Forumului să facă demersurile necesare pentru recunoașterea Forumului ca asociație de interes public și includerea finanțării lui, alături de instituțiile publice de cultură, din bugetul de stat. Argument zdrobitor: în cei 25 de ani de existență neîntreruptă, Forumul Cultural al Râmnicului a desfășurat, pe principiul voluntariatului, o activitate incomparabil superioară instituțiilor publice de cultură, în raport cu resursele umane, materiale și financiare de care beneficiază acestea din partea statului. „Enciclopedia” evocată mai sus este cel mai bun exemplu: în acest prim pătrar de secol XXI, instituțiile publice de cultură care se ocupă de cercetarea, conservarea și promovarea patrimoniului cultural, a culturii scrise

și tradiționale – luate la o altă – n-au elaborat, cu forțe proprii și cu resursele financiare alocate prin bugetul de stat, vreo lucrare de amploare, complexitatea și valoarea „Enciclopediei”!

3. Independența economică a Forumului trebuie să înceapă cu asigurarea unui sediu decent și demn, corespunzător statutului, programului și prestigiului său. De această dată, realitatea lucrurilor mă împiedică să arăt „cu degetul” tot către autorități. Dimpotrivă, din intervenția inginerului Sorin Zamfirescu, fost primar al Râmnicului în anii '90, un edil receptiv și responsabil la aspirațiile și așteptările culturale ale comunității, rostită la întâlnirea forumiștilor, premergătoare și pregătitoare a programului aniversar, am aflat că autoritățile județene și municipale au oferit celor două asociații congenere și partenere – Forumul Cultural și Asociația Seniorilor – condiții optime de lucru, fie în sala de ședințe a Consiliului Județean, fie în fosta Casă de Cultură a Sindicatelor, aflată acum în administrarea Municipalității. Surprinzător (și de neînțeles!), cele două asociații n-au avut o opțiune comună, înțeleaptă, iar generoasa ofertă a fost refuzată. În consecință, forumiștii și seniorii continuă să activeze într-un spațiu necorespunzător în raport cu locul și rolul lor în viața culturală a urbei. Mă și întrebam, atunci, dacă așa cum era normal, Forumul invita la aniversare, vreo delegație din țară sau, de ce nu, din Europa, și dacă aceasta voia să-i viziteze sediul, singura soluție era aceea practică pentru vizitele „conducătorului iubit”: să mutăm firma peste noapte... Pentru că, pe toată durata funcționării lor, cele două asociații au beneficiat, necondiționat, de parteneriatul Bibliotecii Județene Antim Ivireanul”, propun deschiderea unor „negocieri” comune pentru „găzduirea” lor, de drept și de fapt, în spațiul celei mai importante instituții a comunității, cu avantaje de ambele părți.

4. Oferta culturală a Forumului (să vorbim, adică, și despre ce oferim noi, nu numai despre ce așteptăm noi!) a stat, pe baza documentelor statutare și programatice, sub semnul asumării unor obiective vizând cunoașterea și promovarea tradițiilor și valorilor identitare ale Râmnicului, ale spațiului vâlcean, în general, pe plan zonal, național și european. Aceasta a determinat profilarea activității Forumului pe elaborarea și implementarea unor programe de interes major, așa cum au fost: „Centenarul Spiru Haret”, „Frescele Vâlcii”, Colocviile „Dumitru Drăghicescu”, „Centenarul Marii Uniri” și altele. Totuși, Forumul a fost nevoit, având în vedere patronajul și sprijinul financiar al Primăriei, să asigure și agenda culturală curentă a orașului, în absența, de peste 35 de ani, a Casei Municipale de Cultură, organizând o suită întreagă de manifestări de serie (simpozioane, colocvii, dezbateri, aniversări, comemorări, lansări de cărți etc.), multe marcate de activism și formalism. Nu conținut să argumentez că activitatea unei case de cultură, ca așezământ cultural al comunității, nu poate fi suplinită de prestația instituțiilor profesionale, producătoare de spectacole. Acestea sunt destinate consumului cultural, pe când o casă de cultură / un centru de cultură (în funcțiune, în alte municipii) răspunde dezideratului național și european al educației permanente, al educației adulților, al „învățării pe tot parcursul vieții”. Teatrele și filarmonicile formează buni consumatori de artă, oameni cultivați, dar casele de cultură vizează, prioritar, aspirația urbei de a deveni o comunitate creatoare de cultură, conștientă de identitatea și personalitatea ei spirituală. Iată de ce salut cotitura operată de conducerea actuală a Forumului în structurarea ofertei culturale a asociației, concentrând modestele resurse materiale și financiare, dar mobilizând consistente energii creatoare ale forumiștilor („moștenire” a implicării acestora în finalizarea „Enciclopediei”) în jurul programului științific, cultural și editorial dedicat Râmnicului – de ieri, de azi, de mâine. Rezervele pe care mi le-am exprimat în paginile scrise despre acest subiect – și pe care mi le mențin – au vizat doar construirea și managerierea proiectului. Apreciez acest program (la care s-ar putea alia și instituțiile de cultură) drept cea mai generoasă ofertă culturală a Râmnicului contemporan.

5. În 2016, la împlinirea a 15 ani, am coordonat, împreună cu Ion Soare, o primă evaluare a activității asociației noastre, în volumul **Un forum pentru cultura Cetății**.

Acum, la 25 de ani, adaug și: **Un forum pentru cultura forumiștilor**. Nu, nu e un joc de cuvinte și nu este o invenție! Încă din primii ani, am pus în funcțiune și am coordonat ceea ce s-a numit „Clubul Oamenilor de Știință, Cultură și Artă” al Forumului. A fost, deopotrivă, o structură de viață culturală și un atelier de creativitate, au fost implicați și interesați forumiștii, s-au realizat reuniuni și publicații, care le-au mediat comunicarea, le-au stimulat potențialul creativ, le-au promovat personalitatea. „Clubul” a oferit un program ziditor și modelator. Regret că, după 2018, m-am retras din această activitate și, deși am pregătit și am sprijinit un nou coordonator de program, fosta conducere a Forumului a decis că funcționarea Clubului – singurul nucleu activ, creativ al Forumului, cu cele cca 20 de „fresce ale Vâlcii” – nu mai este actual și productiv. (Continuare în pag. 9)

IOAN BARBU – UN VETERAN AL CUVÂNTULUI SCRIS

Moto: „O cameră fără cărți e ca un corp fără suflet” (CICERO)

Gheorghe PANTELIMON

Ioan Barbu, Nelu pentru familie și prieteni, este cunoscut în România și în afara granițelor ei ca ziarist și scriitor talentat, valoros. S-a născut pe 15 mai 1938 în comuna Corbu din județul Olt, iar în 1968 s-a stabilit în municipiul Râmnicu Vâlcea. L-am cunoscut în același an, după reorganizarea administrativ-teritorială a țării, când s-au înființat județele. Am rămas prieteni de familie timp de 58 de ani și suntem, în continuare. Avem multe amintiri agreabile, am trăit împreună bucurii, ne-am sfătuit și ajutat în momente dificile. Pe 15 mai 2026, Nelu a împlinit onorabila vârstă de 88 de ani, iar aniversarea a avut loc la Restaurantul Sud, din municipiul Râmnicu Vâlcea. S-a născut în aceeași zi cu marele pictor român Nicolae Grigorescu, dar cu un secol mai târziu. Data de 15 mai are o semnificație aparte pentru români, este Ziua Bujorului – o floare frumoasă care simbolizează dragostea, curajul, renașterea naturii și este marcată, în fiecare an, de mai bine de cinci decenii.

Sărbătorirea lui Nelu Barbu a fost o petrecere selectă, la care au participat membrii familiei sale, mai puțin fiul cel mare Leonid Florian – care este profesor universitar în SUA, rude, prieteni din Râmnic și din județ, scriitori, jurnaliști, oameni de cultură, slujitori ai Domnului etc. La ceremonie a asistat și Ildiko Barbu, soția lui Sorin, sportivă de mare performanță, care a apărut poarta echipei naționale de hanbal tineret a României, triplă campioană mondială și a celei de senioare. Am remarcat și prezența unor condeieri din țară: Emilia Dănescu, Mihai Antonescu, Ovidiu Curea, Ion Drăghici, Ion Dulugeac. Nelu Barbu este o personalitate plurivalentă, de mare anvergură, cu o biografie spectaculoasă, o prezentare exhaustivă a acesteia fiind o misiune imposibilă. Domnul profesor Emil Pădurețu, membru al UZPR – un colaborator apropiat al domnului Barbu, a realizat o sinteză reușită a CV-ului acestuia cu titlul „Un prozator din elita scriitorilor literaturii române”, publicată în cartea „Dimineți cu petale și alte povestiri”, scrisă de sărbătorit și publicată la Editura „Antim Ivireanul”, Râmnicu Vâlcea, în 2023.

La ceas aniversar ne propunem să prezentăm unele date și informații semnificative despre viața, opera și activitatea rodnică a amicului Nelu Barbu. Este filolog, profesor, absolvent al Facultății de Filologie din București, secția Română-Istorie și al unui curs postuniversitar de jurnalism. Este membru al Uniunii Scriitorilor din România, Filiala Sibiu, al Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România și Membru de Onoare al Asociației Scriitorilor Români din Canada. Este un maestru al cuvântului scris.

În perioada 1968-1989 a lucrat în redacția ziarului județean al Vâlcii - „Orizont”. Îmi amintesc că publicația era încadrată cu profesioniști veritabili: Gheorghe Cârstea, redactor șef, Constantin Bulacu, secretar de redacție, redactori: Ioan Barbu, George Târnea – poet și publicist, membru al Uniunii Scriitorilor din România din 1972, Doru Moțoc – scriitor polyvalent și om de teatru, membru al USR din 1979, poetul Lucian Avramescu, Gheorghe Smeoreanu – psiholog și scriitor, Ion Stanciu – filolog și istoric, corespondent județean la „Scânteia” (1972-1990), Constantin Șorega – profesor și scriitor, iar enumerarea ar putea continua. Nelu Barbu a fost un adevărat mentor pentru ziariștii tineri. În semn de prețuire și recunoștință George Târnea i-a atribuit apelativul „nenea”, pe care îl poartă și astăzi. Și eu am debutat în publicistică, la ziarul „Orizont”, în 1968, iar din 2012 am devenit membru al Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România.

Nelu Barbu are vocația de întemeietor. La 19 ianuarie 1990 a fondat primul cotidian particular din România „Curierul de Vâlcea” și a deținut funcția de director al acestuia până la pensionare. Opera sa este continuată de fiul Sorin Alexandru Barbu, care administrează cu pricepere publicația, iar Nelu este președinte de onoare. Acesta a mai avut o inițiativă interesantă: a înființat „Curierul literar și artistic”, supliment de cultură al ziarului „Curierul de Vâlcea”, care se adresează românilor de pretutindeni. În fiecare an, în luna ianuarie se organizează manifestări sub genericul „Zilele Curierului de Vâlcea” care se încheie cu Gala Premiilor „Curierul de Vâlcea” pentru literatură, muzică, arte plastice și se decernează Marele Premiu pentru Cultură.

De asemenea, împreună cu Ioan Radu Văcărescu, a înființat „Rotonda valahă”, revistă trimestrială de Literatură, Artă și Civilizație, care apare sub egida Uniunii Scriitorilor din

România, Filiala Sibiu și a Asociației Culturale „Curierul de Vâlcea”. Putem afirma, fără rezerve, că Nelu Barbu este un ziarist model. În îndelungata sa carieră a manifestat exigență, autoexigență și dorința de autodepășire. A iubit adevărul și dreptatea și a luptat pentru triumful lor. Nu întâmplător pe frontispiciul ziarului „Curierul de Vâlcea” se află înscrisul „orice adevăr merită citit!”.

A fost și este un om integru, nepărtinitor, care a practicat profesia cu pasiune, responsabilitate și dragoste față de oameni – cei care făuresc bunurile materiale și spirituale. A scris cu sensibilitate despre profesori, ingineri, medici, economiști, juriști, articole bine documentate pe teme de industrie, agricultură, educație, cultură, sănătate, comerț, turism, politică etc. Pe parcursul anilor a criticat fără menajamente neajunsuri din activitatea unor instituții publice, de la toate nivelurile și nu s-a lăsat intimidat sau influențat de nimeni. Putem afirma că a fost un etalon de corectitudine.

Numele gazetarului Ioan Barbu apare în diferite ziare și reviste, editate în țara noastră sau în străinătate, cum sunt: Flacăra, Scânteia tineretului, Contemporanul, Scrisul Românesc, Bucureștiul literar și artistic, Ramuri. Gând Românesc, Foaia Românească – săptămânal al românilor din Ungaria, Destine literare (Canada) etc. Totodată, este și un prozator prolific, apreciat. A publicat romane, reportaje literare, memorialistică, în total peste 50 de cărți.

A debutat în anul 1986 în volumul de povestiri „Călătorie spre izvoare”, apărut la Editura Eminescu. Știam că este un om credincios, de aceea nu m-a surprins că în perioada 1977-2004 a publicat cinci volume despre Biserica Ortodoxă Română din diaspora, în ciclul „Lumină Nouă”: Vatra Românească sub trei episcopi (SUA și Canada), Soarele Ortodoxiei (Austria și Germania), Franța Ortodoxă, Sub cerul Italiei și O floare cu 21 de petale (Ungaria). Înaltpreasfințitul teolog, arhiepiscop, mitropolit Bartolomeu Valeriu Anania, născut pe 18 martie 1921 în comuna Glăvile din județul Vâlcea, scriitor, poet, prozator, dramaturg, eseist, memorialist, publicist cu notorietate națională, consemna: „Această operă îl prezintă pe Ioan Barbu drept unul dintre cei mai importanți și plini de ardore reporteri și scriitori ai Ortodoxiei contemporane și ai civilizației noastre”.

Nelu Barbu a scris cărți pentru toate vârstele și pentru cele mai rafinate preferințe și exigente ale cititorilor. Cartea de colorat pentru copii „Povestiri despre Maia” i-a fost dedicată nepotei sale. De asemenea nu pot să nu amintesc că în 2012 a publicat, în limba italiană, un studiu cuprinzător despre afinitățile dintre poetul român Mihai Eminescu și poetul italian Leopardi și operele lor, cu o prefață de poetul și criticul literar Giuseppe Manitta. Lucrarea poate fi inclusă în proiectul 2026 – Anul Cultural România – Italia. Unele cărți sunt ediții bilingve: română-franceză, română-italiană și română-spaniolă. După evenimentele din 1989, Nelu Barbu a călătorit împreună cu soția – doamna Silvia Barbu, cu alți prieteni printre care s-au aflat părintele State Burliși- supranumit „Badea Cârțan al zilelor noastre”, Doru Moțoc, Emil Catrinioiu, în diferite state europene, unde a prezentat valorile perene ale culturii române.

Și-a etalat operele la târguri și saloane naționale și internaționale de carte din București, Iași, Cluj-Napoca, Brașov, Craiova, Sibiu, Pitești, Slatina, Râmnicu Vâlcea, Drăgășani, în Germania, Franța, Italia și Canada, unde au fost bine apreciate. În acest sens aducem un singur argument: volumul său de proze scurte „Regimentul Alb”, care a apărut la Editura „Destine Literare” din Canada, prefațat de renumitul critic și istoric literar prof. univ. dr. Cornel Moraru. Iată opiniile regretatului prof. dr. Ion Soare, prozator, critic și istoric literar, cercetător, publicist, epigramist, animator cultural, fost președinte al Forumului Cultural al Râmnicului și membru al Uniunii Scriitorilor din România: „Scriitorul și jurnalistul Ioan Barbu este o personalitate marcantă a culturii și literaturii și, deopotrivă a ziaristicii românești și nu numai, întrucât numele său este bine cunoscut într-o serie de țări din Europa (Italia, Franța, Germania, Austria, Olanda, Spania, Belgia, Luxemburg, Ungaria), în Canada și Statele Unite ale Americii. În cele trei posturi menționate Ioan Barbu este un ambasador al culturii și literaturii române în lume. În plus, ca director al Editurii „Antim Ivireanul”, pe care a înființat-o în iulie 1993, Domnia Sa este și un apreciat editor, descoperitor și promotor de talente, în țară și în comunitățile românești de dincolo de granițele României”.

(Continuare în pag. 9)

GHIȚĂ, GHEORGHE SORIN - UN OM PENTRU SEMENI

S-a născut pe 29 iunie 1950, în localitatea Domnești, județul Argeș. Inginer, om politic și întreprinzător particular. În anul 1975 a absolvit Institutul Politehnic București, Facultatea Tehnologia Construcțiilor de Mașini. În 1977 a urmat cursuri de inginerie mecanică la CEPECA, iar în 2006 cursul de perfecționare în administrația publică, la Bruxelles, capitala Belgiei, care azi este sediul NATO și al Uniunii Europene. Între anii 2006 și 2017 a fost primar al comunei Vlădești din județul Vâlcea, unde a realizat multe obiective, în folosul locuitorilor. A participat la redactarea Strategiilor de dezvoltare a comunei, pentru perioada 2009-2014 și 2015-2020. A coordonat materilizarea proiectelor de asfaltare a acelor cinci drumuri comunale și a 4,5 km de alei pietonale. În mandatele sale de edil au fost construite, în 2012 Grădinița cu program prelungit, iar în 2013 stadionul comunal „Stejarul”, unde juca meciurile de fotbal chipa comunei. În 2014 a modernizat și transformat Căminul Cultural și corpul B al Școlii Gimnaziale „Grigore Mihaiescu” din comună. În 2012 s-a extins sediul Primăriei Vlădești, a introdus iluminatul cu LED-uri în comună și a dezvoltat rețelele de apă și canalizare. În 2020 a fost ales consilier local și viceprimar al comunei. În 2024 a candidat și a intrat din nou în Consiliul Local Vlădești. Până în 2006 a deținut funcții de conducere în unități industriale din Municipiul Râmnicu Vâlcea și din Județul Vâlcea.

Sorin Ghiță provine dintr-o familie onorabilă și are la rândul său o familie respectabilă. Tatăl, Gheorghita Ghiță a fost inginer agronom și a decedat în anul 1958, când Sorin era elev și urma cursurile primare în Domnești.

Semnatarul acestor rânduri este mândru că ing. Gheorghita Ghiță i-a fost naș de botez.

Soția lui, doamna Mariana Ghiță a profesat ca economistă, fiica dumnealor, Anamaria Laura Dinescu este judecătoare în București, iar fiul, Cosmin Andrei Ghiță a absolvit Facultatea de Cibernetică.

Sorin Ghiță a fost nepotul lui Nicole Radu, medic de excepție și scriitor de mare anvergură, personalitate marcantă a științei și culturii românești, care s-a stins din viață pe 3 aprilie 2026, în Franța la vârsta de 93 de ani. Sorin Ghiță a plecat la Domnul în di-mineaza zilei de 6 iunie 2026 la vârsta de 76 de ani, după o boală necrutătoare, care a avut o evoluție rapidă. Slujba de înmormântare a avut loc luni 8 iunie 2026, la Biserica Vlădești, care a fost neîncăpătoare. S-au depus zeci de coroane de flori și aranjamente florale, ca un ultim omagiu adus celui care în diferite funcții de conducere pe care le-a avut a făcut mult bine oamenilor.

Dumnezeu să-l odihnească în pace și lumină și sincere condoleanțe familiei profund indurerate! A fost un om de o mare noblețe sufletească, hărăzit să facă bine semenilor și îi vom păstra o frumoasă amintire în sufletele noastre. (8 iunie 2026)

Gh PANTELIMON

DIN REVISTE LUATE... ȘI-N REVISTĂ DATE...

Noaptea de Sânziene

Mihai MUSTĂȚEA

„În lumina lunii/Cine mi-i ursitu’/Astăzi o sa-mi spună/
Am s-arunc cununa/De flori peste poartă/Și-o să știu
ursitu’/Unde pașii- și poartă/Noaptea de Sânziene/Arde în
focul/Voi citi în flăcări/Unde mi-e norocul. ../Noaptea
de Sâziene/Își dansează luna/Cântecel de vrajă/Prin păduri
răsună/Flăcăi peste flăcări/Sar și-i frige focul/Va veni
norocul/Când i-o fi sorocul...”

Este luna iunie, popular Cireșar, cu cireșe și sărbători:
Rusaliile și Sânzienele (Drăgaica)...La început de vară, două
sărbători apropiate în calendar: Rusaliile și Sânzienele aduc
în prim-plan două personaje mitologice. Ele sunt încurcate
deseori, mai ales că ambele sărbători implicau zâne, mister
și ritualuri estivale în satele românești de-altădată. Rusaliile
sunt zânele rele, ielele-dansatoare misterioase, care
pedepesc fără milă (unele personaje camilpetresciene au
văzut ielele-ideile), sunt surorile întunecate ale Sânzienelor.
Iar Sânzienele sunt zâne solare care aduc dragoste și belșug,
prințesele luminii și ale fertilității. În noaptea magică dintre
23 și 24 iunie, ele zboară prin flori, parfumează câmpurile
și aduc roadă bogată în livezi. Se spune că Sânzienele Țes
destine și ursesc iubirea. Este solstițiul de vară, miezul verii
și soarele se odihnește, iar vara se întoarce spre toamnă
și cucul încetează să mai cânte. Vechile credințe românești
fac din cuc o pasăre sacră. Se crede că pasărea are o funcție
oraculară. Cucul este o pasăre misterioasă, care are tainice
legături cu soarta omului.

Cântă în fiecare an doar în perioada de la Buna-Vestire(25
martie- Cap de primăvară, echinocțiul de primăvară) până
la Sânziene (24 iunie- Cap de vară, solstițiul de vară).

Dimitrie Cantemir, descriind „religia moldovenilor”, în
„Descriptio Moldaviae” menționează și Drăgaica (substituit
al Sânziane), un travesti mitologic al zeiței Ceres. Am ales
din alaiul Sânzienelor câte una și le-am trimis mesager la
reviste; au ales și cules...

Sânziană, Sânziană du prima cunună la Vâlcea litera-
ră, nr.1. Editorialul „Despre rostul cărților” este un frag-
ment dintr-un interviu de colecție: „Leonid Dragomir, her-
meneutul de lângă noi”, interviu cu public și cu Gheorghe
Smeoreanu, directorul publicației, iar filosoful Leonid
Dragomir este redactor-șef la revista Argeș, șefii între ei!!
Întrebarea cheie a realizatorului emisiunii: „Pare de la sine
înteles că este bine să citești multe cărți. Dar chiar este
bine să faci asta? Cât să citești? O parte din răspuns: „...Eu
cred că orice intelectual care a citit, care e prins de morbul
cărții, de această boală să-i spunem așa, n-are cum să
n-ajungă să-și pună întrebarea asta”. Este un dialog viu, cu
replici scilpitoare din partea celor doi combatanți. Cititorii
dialogului sunt și cititori de cărți, îmi place să cred!? Revista
ne mai propune un dialog excelent: Ion Talpoș într-un dialog
cu Anca Serghe despre „Sfântul de la Lancrăm” și povestea
de iubire târzie a marelui poet Lucian Blaga. Cu poeme
sunt prezenți: Camelia Radulian- „Era atât de frumoasă /
avea sub piele o liniște clară,/un glonț de tăceri cald încă /
din care coborau mame triste/și îngeri”, Paula Romanescu,
Gabriela Botici, Andrei Guțu, George Vigdorovits, Marinela
Belu-Capșa- „În cetatea lui Dumnezeu /Umbrele se zbat/
ca trestile în furtună.”, Andrei Codoi, Dumitru Tuhuț, Elena
Agiu Neacșu, George Rogojinaru, Lidia Zahet, Maria Ana-
stasiu- „ Călătorim în timp, înainte și înapoi,/ ca un râu care
curge de la ambele capete”, Nicolae Nistor- „Nu astăzi ai
plecat, draga mea,/era prea frig între noi”, Adrian Vasile
Iftimie, Dan Mittrache, Ioana Ilieși, Liliana Popa, Anita Elena
Beloiu, Paul Ionescu, Niels Hav. Alți semnatari: Raul Se-
bastian Baz, Iulia Lixandru, Sara Mina, Angela Dina -Moță-
țianu, Nicolae Suci, Cristian Ovidiu Dinică, Sorin Zamfi-
rescu, Valentin Lupea, Flori Bungete, Ana Cristina Margu,
Christian W.Schenk, Frank Hugus, Mihai Călugărițoiu și
Mihai Mustățea.

O Sânziană și la Curtea de la Argeș. „Spre noul feudalism”
este editorialul academicianului Gheorghe Păun. Nu este o
invenție, ci o realitate amară. Ni-l evocă pe Confucius și
învățătura sa: „că în orice rău există și un sâmbure de bine,
iar în orice bine există și un sâmbure de rău.” O subtilă și
lucidă pagină de analiză a lumii contemporane. Nimic nou
sub soare, ne explică autorul, încă de la finalul anului 1970,
raportul către Clubul de la Roma- „Orizontul fără limite al
învățării”, coordonat de James W. Botkin, Mahdi Elmandjra
și Mircea Malița dezvăluia o „formă modernă de feudalism”.
Și îndemnul academicianului: „Să începem cu Eminescu și
Tocqueville, avem ce învăța de la ei”. Un argument este
fragmentul, în pagina următoare, un paradox, din Alexis de
Tocqueville: „ De ce se arată americanii atât de neliniștiți în
mijlocul bunăstării lor”. Credeți că vor citi? Sunt un optimist

bântuit de pesimism!

De la „Toba de tinichea “ a lui Günter Grass la „Omul
de tinichea” al lui Horia Bădescu. Felinarul care ne arată
cărarea către viitorul speciei se află în mâna celor care
se erijează de secole iluminării care știu despre noi ceea
ce noi nu știm. Și Jacques Attali, unul dintre fondatorii
BERD, scrie o carte pe aceeași temă, în traducere: „Frăția
celor care știu”. Cei care știu sunt cei pe care nu-i știm
noi ...Omul de tinichea nu are suflet, este o proteză care
poate ucide. La Homo sapiens al lui Alexandru Mărchidan-
„Ideile au consecințe!” I. „Omul modern a devenit un idiot
moral”. „Despre originea etnică și geografică a familiei de
Hunedoara” scrie academicianul Ioan-Aurel Pop. Îi citim
și pe: Sara Mina, Mariana Nicolae, Theodor Codreanu,
Mihaela Malea Stroe, Nicolae Mareș, Narcis Zărnescu, Dan
D.Farcaș, Rodica Lăzărescu, Raia Rogac, Eufrosina Otlăcan,
Florian Copcea, PS Timotei Prahoveanu, Marin Iancu, ÎPS
Calinic Argeșeanul, Elis Râpeanu, Rodica Bretin, Marian
Mihăiescu, Olimpia Iorga-Popescu, Mihai Călugărițoiu,
Milena Munteanu, Traian D.Lazăr, Octavian Mihalcea, Gelu
Dragoș, Nicolae Melinescu și Paula Romanescu. Număr
ilustrat cu lucrări ale lui Marin Răducu.

Sânziana duce cununa peste munți, la revista Apostrof.
Aici, Ion Vartic în editorialul „Hazardul le potrivește” ne
dovedește că uneori soarta hotărăște faptele. În volumul
Clujul literar și artistic: Almanah al Asociației scriitorilor
din Cluj, 1983, ajuns din întâmplare la editorialist, primul
text pe care l-a citit a fost superba tabletă pe care Ady
Endre i-o dedică prietenului său Octavian Goga. Cităm:
„E ciudat cum hazardul potrivește adeseori lucrurile și le
dă un răspuns novicilor de azi-„ucenici de mateloți “, cum
i-ar numi dicționarul lui Șăineanu-care, în loc să se ocupe
de problemele nocive care apar în actualitatea noastră
imediată, își găsesc de lucru să dezgroape cazuri literare
deja clasate, întrucât judecate de mult în mod adecvat,
profesionist, în istorie și în istoria literaturii”. Acestor
novici, niște neica-nimeni, le răspunde, din trecut, tableta
lui Ady Endre, arătându-le de ce Biblioteca Județeană din
Cluj merită să poarte numele lui Octavian Goga. Sânziana
reproduce din almanah textul lui Ady Endre, în traducerea
lui Adrian Hamzea, pentru cititorii mei și ai revistei. Ar
trebui s-o citească toți românii și ceilalți din această țară.

Ady Endre

Octavian Goga în temniță

„Atunci când pe Octavian Goga, marele poet al româ-
nilor, ospitalitatea maghiară l-a găzduit în temnița „dom-
nească “ de la Seghedin, i-am trimis, acolo, salutul meu.
Fratelui, un salut frățesc. Dragostea și stima mea, nobilului
luptător-contează însă numai faptul că i le-am trimis dintr-
un sanatoriu. De atunci, în sanatoriul din Városmajor, savan-
tul profesor Sarló și ceilalți medici inimoși m-au pus iarăși
pe picioare. Și totuși, acum, când după atâtea și atâtea săp-
tămâni reintru în lume, cu noua mea sănătate, o fac abătut
și sfios, iar pe Goga îl invidiez cu o reprobabilă pizmă. Tre-
buie să fi fost o fatalitate ca eu, paralizat și înfrânt, să mă
prăbușesc într-un sanatoriu, iar Goga, în același timp, să
treacă pragul temniței triumfând aureolat. Dar, cu toate că
închisoarea Seghedinului am cunoscut-o numai în anii mei
de domnișor cu ifose-din pricina unui duel-altceva am visat
și eu, pe toți sfinții! Căci am avut parte de un dram de pușcă-
rie și pentru păcatele condeiului meu, pentru îndrăzneala și
patima cu care iubesc poporul-însă cum și-a bătut joc de
mine ursita-mi ungurească! Nu mă mai stârnește-și, vai! nici
măcar nu mă mai descumpănește nimic din maghiaritatea
poeticii mele-și mă văd gol și becisnic. Deși gol și becisnic a
fost forumul maghiar care, în loc să-mi slujească drept hră-
nă dătătoare de viață, m-a îmbolnăvit de greață. Deten-
țiunea lui Octavian Goga a însemnat viață și libertate vred-
nice de invidie, câtă vreme destinul meu unguresc n-a fost
decât tristețe, moarte și dezgust. Încep a învăța din nou să
pășesc cu timiditate și să cutreier câmpul de luptă al celei mai
dezolante societăți-în căutarea silnicului meu post de veghe-
cu sentimentul că pătrund într-un lazaret de ciumați.”

13 aprilie 1912

O Sânziană suie o cunună la revista Steaua. Valeria Bîlț,
în articolul „Opera critică a lui Gheorghe Glodeanu-o arhi-
tectură a imaginărilor literar românesce și universal”, afirmă
că hermeneutul se impune ca una dintre cele mai consistente,
coerente și ambițioase construcții critice din literatura
română contemporană. Adrian Lesenciuc glosează pe tema
„Vinul homeric “ și enunță: „Vinul nediluat cu apă este, de
regulă, numai pentru zei.” Ce canon pentru oameni! Marius
Chelaru pledează „De la România eșuată (...<<Ghinion>>),
la cea în derivă,” în recenzia la cartea lui Răsvan Popescu:
„România în derivă.” Citim: „Mai săraci, mai obosiți...
Interesele mărunte înaintea interesului național. Viața
noastră murdărită. Rămânem în cumpănă. Ne trebuie un
restart...” Trenul lui Gabriel Chifu nu circulă înspre Atena,

ci înspre o serioasă discuție despre societatea românească
de azi. Acarul este Victor Cubleşan. Andrei Cuș detectează
„Suprarealism-ul etnografic în opera lui Geo Bogza”.

O Sânziană și-o cunună la Convorbiri literare. La Atitu-
dini, Cassian Maria Spiridon rememorează: „Trei decenii și
treizeci de întâlniri convorbiriste”. În lupta cu toate morile
de vânt ale inerției, indiferenței, invidiei, ca o încercare,
dator a da socoteală memoriei înaintașilor și responsabil
în fața propriei conștiințe, autorul editorialului într-un
moment de bilanț. Pentru scriitorul Florentin Palaghia:
„Limba română este pentru mine regină “. La salonul Con-
vorbirilor, Ana Blandiana descrie o lume căreia i s-a dat
sens în: „Poezie și proză sau despre ce se vede în oglindă”,
iar Gheorghe Grigurcu nu se privește în oglindă, ci este
surprins „Privind pe stradă mulțimea”. Pentru Ion Hadârcă
„Falia identitară”, din punct de vedere geografic, își află
coordonatele între malurile Prutului, de la izvoarele lui
până la vărsarea în albia Dunării. În acest areal, o națiune
supraviețuiește atâta timp cât își mai poate rosti propriul
destin fără accent străin. Theodor Codreanu lansează pri-
mul episod din serialul „Aforismele și cugetările tinereții”,
iar Gheorghe Cliveti a ajuns la episodul al cincilea din:
„Percepțiile dintâi ale modernității în scrisul istoric româ-
nesc “. „Trenul” lui Gabriel Chifu nu circulă înspre Atena și
n-ajunge undeva, dar Daniel Cristea-Enache și-l închipuie
„Elada Expres”. În „Temperamentul ca fatu “, Dan Ionescu
propune o prezentare la vasta monografie: „Marin Preda.
Vocația pentru echilibru și totalitate”. Cartea este o con-
strucție exegetică deschisă, supusă unei neconținute reor-
donări interioare, în care perspectivele se reactivează și se
verifică reciproc. Îi răspunde ca un ecou Anei Blandiana,
Livia Iacob cu articolul: „Literatura contemporană în Casa
Științelor”. Ileana Mălăncioiu este o poetă inconfundabilă
și o personalitate puternică a literaturii române contempe-
rane, nesupusă modelor sau variațiilor de atmosferă
literară. Poeta și-a configurat un univers poetic de o fra-
pantă singularitate, ca viziune, stil și atitudine. Este o temă
pentru Iulian Boldea în „Ileana Mălăncioiu. Invocația tragică”.
Gellu Dorian continuă serialul „Eminescu, așa cum l-am
visat”. Poate că visul acesta ține de ceea ce memoria lui a
adunat legat de viața lui Mihai Eminescu. La Editura Polirom,
i se restituie lui Ion D.Șîrbu opera integrală, prilej pentru
Nicolae Coande să publice un studiu remarcabil: „Ion D.
Șîrbu și teroarea istoriei”. Un titlu frumos, calchiat din niște
versuri ale lui Gheorghe Tomozei, la eseu de Victor Rusu:
„...Și e o stea pe care o vom numi Argezi...” Cu părere de
rău, am ajuns la final, nu înainte de a menționa comPresa
REVISTELOR a lui Valentin Talpalaru.

Sânziana, la Contemporanul, nu poate ocoli pe
Nicolae Breban și a sa „Fidelitate față de tradiție”, în loc
de editorial. Părând că adevărul se află de partea lor, unii
afirmă ...că vremurile s-au schimbat radical și că nimic din
ceea ce părea că avea valoare înainte, nici o soluție, nici
o modalitate strategică sau atitudine în fața muncii și care
au urcat România, înainte și după primul război mondial, în
atenția și stima vecinilor și Apusului, nu mai funcționează;
nu, se pare că...aproape toate vechile valori s-au prăbușit
(încă o dată, într-un secol). Uităm că timp de cinci secole de
turcism, valahii (românii) s-au adaptat la modul exceptional,
uneori de-a dreptul extraordinar. Reușind a nu deveni un
pașalâc. Să credem în valențele latente ale acestui popor
aflat iarăși în cumpănă. Un semnal de alarmă îl trage Mircea
Platon cu „Analfabeți cu diplomă”, iar Sânziana îl arată pe
Mirel Talos „În apărarea canonului.” Pentru că prețuiau
ordinea, grecii ne-au lăsat moștenire atât termenul kanon,
cât și sensul său normativ, de reglementare, paradigmă,
standard de măsurare. Termenul a fost consolidat în cultura
greacă de sculptorul Polictet, al cărui tratat de sculptură,
cu același nume, nu s-a păstrat, dar care știm că pleda pen-
tru frumusețea care, necesarmente, ia naștere din aplicarea
cu strictețe canonică a regulilor echilibrului, proporției și
simetriei. Sunt 570 de ani de când „atletul lui Hristos”, Iancu
de Hunedoara, obținea marea victorie de la Belgrad și salva
Regatul Ungariei și Europa. El devenea și „Primul și singurul
rege al Ungariei și al Daciei”, afirmă Ioan-Aurel Pop. Aura
Christi dezvăluie „O nouă față a barbariei”. Alarmant de mulți
intelectuali publici practică, în deceniile postdecembriste,
un soi de fanariotism ideologic, fără să le pese că în discuție
se află destinul țării pe care ei pretind că o reprezintă. Un
portret în relief desenează Marian Victor Buciu : „Onto-
retorica Hertei Müller. Herta Müller își cunoaște scrisul,
universul și limbajul proprii, ceea ce numește, ca definitoriu
„Onto-retorica;” „O lume a cuvintelor construită artificial,
și anume cu treizeci de ani mai târziu.”

Alt portret în relief creionează Constantin Coroiu: „Ibră-
ileanu-provincialul european”-o repede ochire asupra pos-
terității lui. Marius Andruh, în dialog cu Mihaela Helms, ros-
tește crezul său: „Academia Română este credincioasă idea-
lului care a dus la înființarea ei.” Sunt de citit și textele
închinare: Contemporanul-145. Nu știam că există „Geo-
metria noului intelectual român”. (Continuare în pag. 14)

Itinerar cultural

ASOCIAȚIA SENIORILOR

Simona Maria KIS, Senti VOICU

25 Mai 2026

SCRIITORI VÂLCENI AFIRMAȚI DUPĂ ANUL 2000...CU RADĂCINI ÎN CULTURA VÂLCEANĂ POSTBELICĂ

Astăzi 26. 05. 2026 a avut loc ședința săptămânală a Asociației Seniorilor din Educație Știință și Cultură Vâlcea. Profesorul Mihai Mustăța a prezentat un medalion intitulat „Enăchiță Văcărescu (1740-1797), întemeietor al culturii moderne românești, prim poet al sufletului românesc și vâlcean; cărturarul care a iubit tot ce se putea iubi”. Inginerul Petre Cichirdan, patronul publicațiilor culturale vâlcene a prezentat un documentar despre importanța diferențiată în vremea timpului postbelic a uniunilor de creație cultural artistică

și despre contribuția la dezvoltarea mediului literar vâlcean a unor scriitori și publiciști vâlceni, ca (desigur, listă deschisă): A. I. Baconsky, Ștefan Dumitrescu, Constantin Zărnescu, Dumitru Velea (Drăgășani), Al. Florin și Ionuț Țene, Felix Sima, George Voica, Petru Pistol, Ilie Gorjan, Ioan Barbu (cel care l-a pus în evidență pe inegalabilul Vasile Gavrilescu-Craiova), Tudor Dumitru Savu, Ion Predescu, George Achim, Constantin Poenaru (publicistica din anii 68...), Ioan Dură, Leon Dură, Valentin Dolfi, Ioan

St. Lazăr, Mihai Sporș, Iulian și Cristina Margu, Felix și Ligia Rizea, Valentin Naumescu, Emilian Frâncu, Petre Petria, Ion Nălbitoru, Marinela Capșa, Mihai Călugărițoiu, Petre Dinulică, Gh. Dumitrașcu, Gh. Stanciu Opătești, Eugen Petrescu, Constantin Sorici, Gh.

Deaconu, Nicu Cismaru, Mihai Mustăța, Mioara Ohîi, Ligia Nicolescu, Constantin Geantă, Mădălina Bărbulescu, Zenovia Zamfir, Luci Trușcă, Nicolae Ghinoiu (Edelweisse), Fenia Driva, Puiu Răducan, Florin Zamfirescu, Sorin Zamfirescu, Adriana Paula Pop ș.a. La final, la momentul aniversar a fost sarbătorită scriitoarea și publicista, Marinela Capșa...DI Puiu Luca, nonagenarul seniorilor vâlceni i-a dedicat dnei Capșa un catren: *La aniversare Să nu fii supărată doamnă/ Și să nu uiți să te iubești,/ Chiar și pe la sfârșit de toamnă/ La fel de tânără tu ești!*

09 Iunie 2026

JAPONIA ȚARĂ DE VIS!

SENIORII XX (2027). EXCURSII ÎN ȚARĂ ȘI STRĂINĂTATE

Astăzi 9.06.2026 a avut loc ședința săptămânală a Asociației Seniorilor din Educație Știință și Cultură Vâlcea. În cadrul ședinței, domnul profesor doctor Gheorghe Dumitrașcu, președintele Asociației, a prezentat un

DORU DUMITRU OLĂNESCU: AMINTIRI... AMINTIRI...

Petre CICHIRDAN

A doua zi din luna mai, la Călimănești, 02 mai 2026, în prezența unui public select în frunte cu primarul localității, care îl distinge pe Florinel Constantinescu printre cei mai apropiați edili de cultura localității pe care o păstoresc, a fost lansată cartea cu titlul de mai sus a scriitorului în plină afirmare Doru Dumitru Olănescu. Gazda evenimentului a fost minunata locație a Centrului Multifuncțional, o veche podoabă arhitectonică, renovată de actuala conducere a orașului...Aici a avut loc această lansare de carte la care au participat importanți oameni de cultură din orașul de sub Cozia...și din Râmnicu Vâlcea. Redactor de carte: Ligia Olănescu Rizea. Corectură finală: Marie-Jeanne Talos. Două personalități care din start ne garantează calitatea cărții apărută la Ed. Editura Pim, Iași, 2026...Pe copertă domină poza autorului creată de AI-facebook.

Ședința de lansare a avut loc la sediul amintit mai sus, și ne grăbim să cităm textul de pe coperta patru: „Mă mai gândesc și eu uneori...de ce, oare, mai avem un cap pe umeri? Doar să nu ne plouă în gât, cum spun glumeții? Nu! Îl avem ca să ne amintim podoaba pletelor din vremea tinereții, când eram tineri, frumoși și furioși că tot ce ne doream avea o îngrădire, care punea un hotar viselor, rupându-ne aripile deschise pentru un zbor slobod...” Da, genial acest citat alături de care apare și minunata casă, construcție țărănească - evoluată acum un secol - din întregul areal din România de sub munte și care întărește această Oltenie de vis!...*Cuvântul înainte* este semnat de Marie-Jeanne Talos, care scrie în final: „Așadar, cartea lui Doru Olănescu rămâne, peste timp un omagiu adus acestor locuri și oamenilor săi, așa cum ne spune autorul, «totul așezat într-un colț al sufletului care ne poartă peste timp acolo, departe, unde am fi dorit cu ardoare să fim...acolo unde începe nemărginirea...»”

Citim la capitolul „Ostrovul” notița noastră de pe mănșeta paginii (imagini de care ne-am adus aminte din Râmnicul nostru drag...): Iată, inima ne săgeată, că la noi, la Râmnic, Oltul Mic și Oltul Mare din dreptul Insulei, mare și ea, și care se aflau în avalul Tăului, care avea fundul pavat cu lespezi alunecătoare, în dreptul străzii care, atunci, demult, se chema chiar strada Lespezi (Republicii-ulterior) și care în stânga când intra în Olt avea un izvor și o scândură elastică care era o veritabilă trambulină pentru cei curajoși, iar în dreapta, la o sută de metri avea un celebru izvor și o barcă legată la mal, un fel de lotcă...Insula de la Râmnic a fost leagănul copilăriei noastre. Desigur Ostrovul din Călimănești nu se compara cu nimic din lumea asta, o minune care era și atracția noastră când ne înapoiam acasă după o zi și o noapte petrecute la Mânăstirea Stănișoara. Mai stăteam câte o oră și la Ștrandul din Călimănești. Desigur, toată lumea știe că în anii 60 nu existau hotelurile de la Căciulata și Cozia, și Ostrovul era faima Oltului...Când spui Oltul de la Călimănești nu poți să uiți și niște vremuri mai limpezi, ca cele de acum, anii 96, 97, când Felix Rizea și soția sa Ligia, și fiul lor Alin, și-au construit pe malul Oltului, vis a vis de marele și elegantul Hotel - Sanatoriu - din Călimănești - construit la sfârșitul sec. XIX în stilul impus de Franz Josef, în parcare de lângă Biblioteca Orășenească A. E. Baconsky un bar cu biliard; și, unde, tot ei au încropit un debarcader și ne-au comandat nouă (firmei INTOL SRL) câteva bărci cu pedale pentru sportul nautic - bucuria copiilor...Un deceniu post revoluționar (1990- 2000) pe măsura ideilor mărețe, post comuniste și care ne însoțeau în noul drum (oprit după 2000)...

„Vară de vară, Călimăneștiul era plin de lume și de auto-turisme care în timpul sezonului estival adunau toate națiunile Europei, făcând ca șoseaua să fie un cordon de legătură, după anii 1970, între litoralul românesc și restul continentului...”...Imagine care ne stărnește și nouă amintiri, cei din Râmnicul anilor 1965...La întoarcerea lor de la mare, în drumul către casă, sute de autoturisme opreau pe dreapta, pe strada V.I. Lenin (azi Calea lui Traian) care ducea la Sibiu și care goleau Alimentara *Jiul* (a lui Murgescu, cam în dreptul străzii Tauffer- azi, unde este Peco din Piața Mică din cart. Nord) ...Eram uimiți de șirul de mașini și cantitățile de alimente cărate acasă de nemții, cehii, polonezii, chiar și ungurii arși de soare, în pantaloni scurți barbații și semigoale femeile, atunci când litru de vin la butoi era 2 lei și cumpăram două, trei, felii de parizer gros... Salariul lui tata era 600 de lei și era singurul salariat la cinci persoane. Eram săraci, dar o duceam ca-n Rai în vremea democrației populare. La demisolul Alimentării locuia Tanti Aftenie, care îmi da, de câte ori mă lua mama în vizită la ea, o Eugenia și o

linguriță de dulceată cu apă. La Tanti Aftenie mai trăgea din când în când și actorul Florin Piersic, iar lumea, atunci, se aduna ca la urs...să-l vadă pe Piersic.

O carte cu o arie destul de redusă a conținutului, anii copilăriei autorului, dar care atestă talentul acestuia de narator, precum și delicatețea, finețea stilului și a multor idei și aluzii, care se dovedesc a fi redactate de un maestru în arta scrisului care nu este altul decât Ligia Olănescu Rizea, cunoscută pentru romanul său uluitor „Între lumi” în care își slăvește bărbatul iubit și fiul, pui de artiști...

LANSARE DE CARTE

AMINTIRI...AMINTIRI...

Doru Olănescu Dumitru

„Mă mai gândesc și eu uneori... de ce, oare, mai avem un cap pe umeri? Doar să nu plouă în gât, cum spun glumeții? Nu! Îl avem ca să ne amintim podoaba pletelor din vremea tinereții, când eram tineri, frumoși și furioși că tot ce ne doream avea o îngrădire, care punea un hotar viselor, rupându-ne aripile deschise pentru un zbor slobod...”
— Doru Dumitru Olănescu

SĂMBĂTĂ,
02 MAI 2026

ORA
11:00

CENTRUL MULTIFUNCȚIONAL
CĂLIMĂNEȘTI

PARTICIPĂ:

- dr. Florinel Constantinescu, primarul orașului
- soc. Ligia Rizea
- scriitoarea Fenia Driva
- prof. Marie-Jeanne Talos
- ing. Petre Cichirdan
- ing. Mihai Sporș
- oameni de cultură ai orașului Călimănești

Vă așteptăm cu drag!

*

«Doru Dumitru Olănescu s-a născut în Călimănești, în anul 1956, pe 6 aprilie, fiind mezinul familiei Olănescu, iar prin mama sa aparține familiei Zgripcea, o familie extinsă și veche de călimăneșteni de pe malul drept al Oltului. Copilăria și-o petrece în Valea Jiului, în Lonea, localitate aparținând de orașul Petrila din Valea Jiului, unde ajunge la vârsta de șapte ani, când începe școala, având-o ca învățătoare pe doamna Elena Iordache, de origine poloneză, ajunsă în Valea Jiului într-un exil similar cu cel al familiei Olănescu, în anii de de prefaceri sociale structurale de la instaurarea comunismului în România, din anii '50. Dacă vrei să caracterizezi un autor, cel mai simplu este să afli de la el care au fost primele lecturi care l-au marcat. În cazul lui Doru Dumitru Olănescu, primele cărți citite cu mult sărg au fost „Doxurile”, scoase din lada fermecată cu cărți aduse din armată de bunicul său matern, Ion al lui Zanfir (Zgripcea), care pe lângă lada de cărți primită în dar de la colonelul căruia îi fusese ordonanță la Turtucaia, în timpul războiului, fusese un autodidact împătimit de lectură, abonat la toate secțiile bibliotecilor din Călimănești. Sau povestirile științifico – fantastice publicate în serie prin anii 1968, pe care le cumpăra fratele sau mai mare, *Legende Olimpului*, a lui Alexandru Mitru, o carte primită în dar de la o mătușă, realizare de excepție, ilustrată minunat de C. Condacci. Apoi au urmat cărțile din colecția „BPT” cumpărate de Ligia, sora mai mare, și așezate cu grijă pe un raft din casa bunicilor și după 18 ani cele cumpărate persomnal de la Librăria din Călimănești, între care un număr semnificativ de albume de artă plastică. Astfel, s-a sedimentat cu timpul, strat după strat, mai întâi nevoia lecturii, apoi cea a cumpărării de cărți, apoi și a scrisului, toate vegheate vreme îndelungată de aceeași soră mai mare, Ligia Olănescu Rizea. Deci, pentru cei ce se întreabă de când scrie Doru Dumitru Olănescu, răspunsul este – dintotdeauna.

Facebook-ul a fost mijlocul la îndemână, preferat pentru comunicare și afirmare și părea sa-l mulțumească „notorietatea” cucerită astfel. Aceea soră, născută ca și el în zodia Berbecului, în puterea nopții, în ziua de 6 aprilie, „frați legați” cum spunea mama lor, a hotărât că poezia lui Doru „are o sensibilitate, o gingășie a trăirii și adâncimi surprinzătoare” și astfel a văzut lumina tiparului volumul de

versuri „Numărătoarea inversă”, publicat de Editura Rotipo, Iași, în anul 2019. Cuprinde o selecție de 138 de poezii.

Nu este surprinzător că volumul prezent, lansat la Vila Mihailidis din Călimănești, (Centrul multifuncțional patronat de Primăria Orașului Călimănești), intitulat simplu „Amintiri... amintiri...”, publicat de Editura PIM, din Iași, anul acesta (2026) are ca redactor de carte pe Ligia Olănescu Rizea. Corectura finală, la literă, și cuvântul înainte sunt semnate de prof. Marie-Jeanne Taloș,

Amintirile cuprinse în volum au ca început Ostrovul de odinioară, acea insulă fabuloasă din mijlocul Oltului intrată în mentalul colectiv al generațiilor de călimăneșteni, începând cu perioada interbelică, marcată de dezvoltarea balneară a stațiunii, până la transformarea insulei datorată lucrărilor hidrotehnice din anii optzeci, când practic, insula naturală dispărea, iar cea care există astăzi își datorează existența supraînălțării bisericii Schitului Ostrov, construită între 1518 – 1522 Neagoe Basarab și Despina Doamna, astăzi amândoi trecuți în rândul sfinților neamului românesc.

Adunate în timp, pe măsura rememorării și publicării lor pe facebook, au fost reordonate tematic în cinci capitole care conferă lecturării cărții coerență: *Rădăcinile mele*, unde figura centrală este bunica maternă, Maria a lui Ion al lui Zafir; *Copilăria cu toate ale ei*, unde amintirile ilustrând Călimăneștiul se împletesc cu cele din Lonea; *Liceul*; *Tineretea mea cea dragă. Prologul și Corolarium – La film* te introduc, și te scot din poveste. » (Ligia Olănescu Rizea)

*

În arborele genealogic al familiei Olănescu formată astăzi din Ligia, Emil și Doru ne atrage atenția *Mama Mare*, Iustina Olănescu, fata cea mică a lui Iancu Albulescu, devenită Olănescu, foarte frumoasă în tinerețe și care putea deveni, înainte de căsătoria cu Mitică Olănescu, doamna Iustina Mihail; da cel mai bogat om din Craiova, proprietarul Muzeului de Artă actual, Jean Mihail! Dintotdeauna am considerat, noi, care scriem această recenzie a cărții la ziar, și, care ne-am început epopeea vieții la Fabrica de Avioane Craiova creând sculptura cibernetică, că acest palat al lui Jean Mihail și cu Universitatea din Craiova sunt adevăratele bijuterii arhitectonice ale Europei de Sud Est, Muzeul de artă din Craiova, în plus, deținând cea mai valoroasă colecție de sculptură din lume aparținând lui Constantin Brâncuși... Paginile 85, 86, poza cu Jean Mihail și citatul Ligiei Olănescu despre povestea Iustinei Albulescu și Jean Mihail se concretizează într-unul din punctele maxime ale cărții

din care merită să cităm: „Domnul cu pricina era multi-miliardarul Jean Mihail, care în timpul Marii crize Economice Mondiale din 1929-1933 a garantat cu averea lui împrumuturi externe ale României. Ce l-a putut atrage la o fețișcană, ce este drept tânără, frumoasă, distinsă, pe un bărbat puternic ca Jean Mihail? Probabil că, originea comună, glasul sângelui lor grecesc, pentru că bunica Iustina, prin tatăl său Iancu Albulescu se trăgea dintr-o grecoaică înstărită, ajunsă ajunsă pe meleaguri vâlcene în timpul fanarioților și călugărită la Schitul Ostrov.” Și iată, acum e acum, continuarea citatului autorului cărții, Doru Olănescu, care își pune sora într-o lumină de diplomatie socială, îndrăzneată, privind viitorul acestui timp al Inteligenței Artificiale.... „Am toată încrederea că IA va descâlci multe istorii pe măsură ce înghite arhivele, una după alta, - a conchis sora mea, Ligia, după ce a descâlcit, mai târziu, povestea.” Un semnal magistral: IA va fi un fapt pozitiv dacă se va dezvolta pe baza datelor fără dubii din arhivele oficiale în coroborare cu arhivele personale, declarate...Sau cum scrie într-un număr trecut din Cultura vâlceană, Peter Kis, minor editor: *Inteligența artificială nu poate exista fără inteligența umană!*

*

...Cum am deschis cartea și am citit „Cuvântul înainte” al Marie-Jeanne Taloș nu am rezistat gândului care de câteva decenii îmi circulă prin minte când trec prin centrul vechi al Râmnicului, fost, și intru în actualul Ostrov din Călimănești spre Mănăstirea lui Neagoe Basarab. Fraților! Reconstruiți tot ce a fost dărmat în trecutul nostru imediat, în anii postbelici. Împodobiți construcțiile moderne cu fațadele vechi, care merită...Da, voi care conduceți statul atâta cât mai există sau care va fi reformat. Să ne uităm numai înapoi cu gândul înainte. Filarmonica trebuie mutată în Sala de conferințe și spectacole de la Consiliul Județean. Să restabilim adevărul: Filarmonica s-a înființat în 1947...

Cândva Oltul era un râu năvălaș și avea alături o Cale Ferată pe care Acceleratul 237 parcurgea distanța Rm Vâlci - Sibiu într-o oră jumătate... Toată lumea avea serviciu de la 7:00 la 15:00 și exportam în draci în toată Europa încălțăminte, mobilă, sodă, produse chimice, mecanică fină, energie electrică, petrol, fructe, legume, ce vrei...până și arme! Nu mai vorbim de turismul în interesul cetățeanului din orice parte a lumii...Da, vorbim de noi care am fost! *Despre noi care am fost* vorbește și cartea lui Doru Dumitru Olănescu, care se aliniază efortului general, vâlcean, post 2000, de a crea o literatură, cultură și artă, specifică...

FORUMUL CULTURAL AL RÂMNICULUI – XXV (Urmare din pag. 5)

Poate că experiența acumulată prin acest program – al forumiștilor pentru forumiști – ar merita studiată și valorificată. Lista temelor de dezbatere și evaluare a ceea ce a făcut Forumul în primul pătrar de veac și de proiectare a ceea ce urmează să facă în viitoarele decenii rămâne deschisă. Alte subiecte, într-o ordine aleatorie, ar putea fi: diminuarea și eradicarea, în perspectivă, a practicilor formaliste și festive remanente în programarea și desfășurarea activității; cultivarea unui parteneriat real, activ și loial, dincolo de fațada formală, convențională, în cooperarea cu instituțiile publice de cultură și celelalte organizații de profil; apartenența, prin titlatură, a Forumului, de Municipalitate, nu-l absolvă de responsabilitatea față de (re)construcția culturală în teritoriu, prin constituirea unor filiale și prin asumarea unor proiecte în beneficiul comunităților locale; deschiderea Forumului către dialogul Râmnicului, al Vâlci cu asociații similare din țară și din diaspora; gestionarea arhivei Forumului ca bază documentară a unei viitoare monografii; activitatea publicistică și editorială, inclusiv înființarea unei edituri proprii etc. Sugerez conducerii Forumului ca, în paralel cu activitatea curentă, să constituie un grup de lucru profilat anume pe cercetarea și evaluarea activității desfășurate, ca fundament științific pentru elaborarea strategiei de viitor.

IOAN BARBU – UN VETERAN AL CUVÂNTULUI SCRIS (Urmare din pag. 6)

Lui Nelu Barbu îi place să adune la Râmniciu Vâlcea oameni titrați, scriitori, poeți, artiști plastici, editori, ziariști, cu scopul declarat de a promova valorile culturii naționale și limba română literară. În fiecare an, începând cu 2012, Asociația Culturală „Curierul de Vâlcea” organizează Salonul Național de Literatură și Artă „Rotonda Plopiilor Aprinși”, manifestare de anvergură care îl are ca președinte pe academicianul Mihai Cimpoi din Republica Moldova, iar președinte executiv pe Ioan Barbu. Timp de câteva zile, Râmnicul – un centru cultural străvechi, devine capitala cărții, literaturii și artelor vizuale. Cu acest prilej se conferă Trofeul „Cerurile Oltului” și alte premii unor oameni de cultură importanți din țară și de peste hotare. Se știe că Mitropolitul Bartolomeu Valeriu Anania a scris, ca memorialist, printre altele „Rotonda Plopiilor Aprinși”, iar volumul „Cerurile Oltului” face parte din opera sa teologică. Sunt mulțumit că am participat la toate edițiile acestei reuniuni elevate în care am prezentat revista „Seniorii”, o publicație semestrială realizată de Asociația Seniorilor din Educație, Știință și Cultură din județul Vâlcea, bine apreciată, care a ajuns la numărul 30.

Ospitalitatea familiei Barbu este proverbială. Locuința acesteia era o adevărată „casă a scriitorilor”, unde erau primiți în vizită creatori de valoare, din țară și de peste hotare, printre care s-au aflat: Constantin Zărnescu – prozator, eseist și dramaturg vâlcean, stabilit în Cluj-Napoca, Ilie Purcaru – reporter de înaltă clasă, George Târnea, Ion Andreiță ș.a.

Ca o recunoaștere a activității prodigioase pe care a desfășurat-o lui Nelu Barbu i s-au conferit numeroase distincții și premii literare, dintre care menționăm. Premiul de Excelență al Uniunii Scriitorilor din România – Filiala Sibiu, Medalia Omagială a Fundației Europene Titulescu, Medalia „Dimitrie Cantemir” din partea Academiei de Științe din Republica Moldova, Premiul Internațional „La Ginestra” și Diploma de Ambasador Cultural din partea Centrului Mondial de Poezie și Cultură „Giacomo Leopardi” din Recanati – Italia ș.a. De asemenea i s-a decernat titlul de Cetățean de Onoare al municipiului Râmniciu Vâlcea. Mai consemnez că familia Silvia și Ioan Barbu posedă o bibliotecă impresionantă care conține capodopere ale literaturii române și universale.

Celebrul scriitor peruan Mario Vargas Llosa, laureat al Premiului Nobel pentru Literatură în anul 2010, cugeta: „Ai atâtea vieți câte cărți ai citit”. Conform acestei afirmații, cărțile citite și scrise de Nelu Barbu îl fac nemuritor.

La celebrarea celor 88 de ani îi urez prietenului Nelu Barbu, în numele familiei mele, cu prețuire, viață lungă, sănătate, bucurii și realizări notabile în continuare, alături de toți cei dragi. Să aibă inspirație, vigoare și să realizeze și alte cărți de valoare. La mulți și frumoși ani!

Itinerar cultural

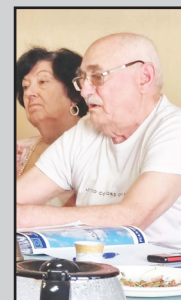
plan de măsuri pentru aniversarea în toamna anului 2017, a douăzeci de ani, de la înființarea Asociației Seniorii din Educație, Știință, Cultură Vâlcea, prilej cu care se va edita o carte omagială. Doamna Constanța Badea, a prezentat programul excursiilor, din luna iunie și iulie a.c. La final a fost sărbătorită profesoara Nana Rublinceanu la aniversarea unui număr de ani! (FOTO: Senti VOICU)

16 Iunie 2026

SENIORII FAC VALURI CULTURALE ÎN AFARA MUNICIPIULUI ȘI JUDEȚULUI

Astăzi 16.06.2026 a avut loc ședința săptămânală a Asociației Seniorilor din Educație Știință și Cultură Vâlcea. În cadrul acesteia a fost evidențiată importanța zilei de 15 iunie, când a fost comemorat poetul nostru național, Mihai Eminescu, la 137 ani de la trecerea sa în eternitate! Au luat cuvântul profesorul dr. Gheorghe Dumitrașcu, președintele asociației, Petre Cichirdan, Mihai Mustăța, Mihai Sporiș și profesoara Marinela Capșa. La final a fost sărbătorit prof. Mihai Gheorghe la împlinirea venerabilei vârste de 90 ani! Vorbitorii au evidențiat cele trei evenimente care au avut loc săptămâna ce tocmai a trecut: **Cocoșul de Hurezi** - 06 06 26, **Aurel Sacerdoțeanu** la Muzeul de Istorie - 02 06 26, **Școala Gimnazială Spiru Haret** - 30 ani de la înființare- 22 05 26, **Zilele Revistei Curtea de la Argeș** - 16, 17 06 26. S-a subliniat importanța întâlnirii de la Curtea de Argeș, la care au participat mai mulți seniori!

CORRESPONDENȚA LUI AURELIAN SACERDOȚEANU ÎNTRE ANII 1928-1976

Pr. Constantin MĂNESCU

La 7 iunie 1976 se stingea din viață, la București, profesorul, istoricul și arhivistul român Aurelian Sacerdoțeanu, cel care a îndeplinit funcția de director general al Arhivelor Statului în perioada 1938-1953 și pe care istoricul Corneliu Mihail Lungu, conducător al aceleiași instituții între anii 1991-2007, l-a numit „patriarhul arhivisticii românești”. Vâlcean de-al nostru, născut la 20 decembrie 1904 în comuna Costești, județul Vâlcea, Aurelian Sacerdoțeanu a văzut lumina zilei într-o familie de preoți, atât pe linie paternă cât și pe linie maternă, care au slujit pe Dumnezeu din tată în fiu timp de mai multe generații, fapt dovedit chiar prin numele de familie, cuvântul *sacerdot* însemnând în limba latină preot. Chiar dacă nu a slujit pe Dumnezeu la sfântul altar, domnia sa a slujit cuvântul aflat în documentele vechi, care atestă prezența noastră ca neam pe pământul românesc.

În anul 2004, același istoric Corneliu-Mihail Lungu, la împlinirea a o sută de ani de la nașterea marelui arhivist, a editat volumul intitulat „**Aurelian Sacerdoțeanu. Corespondență (1928-1974)**”, în care au fost adunate, ordonate și păstrate cele mai importante scrisori din cele expediate și primite de la numeroase personalități ale vieții culturale românești timp de aproape o jumătate de secol. Este vorba despre 199 de scrisori, de valoare incontestabilă, în care se regăsește universul preocupărilor istoricului, arhivistului și, într-un cuvânt, ale OMULUI Aurelian Sacerdoțeanu, precum și un mare număr de oameni de valoare cu care acesta a avut comuniune de idei și de preocupări. Volumul debutează cu o scrisoare din 7 iunie 1928, trimisă de marele istoric Nicolae Iorga, cel care devenise, deja, patriarh al istoriografiei române, către Aurelian Sacerdoțeanu, prin care îi spune: „Mulțumesc pentru știrile folositoare, pe care mi le dai și pentru frumoasa d-tale râvnă în a mă îndatora. D-rei Vasiliu arată-i călduroasele mele mulțumiri”. Era vorba de Virginia Vasiliu, asistenta profesorului Iorga, licențiată în istorie a Facultății de Litere și Filosofie din Iași (1924), pe care Sacerdoțeanu o cunoscuse la Școala Română din Franța și cu care se va căsători în noiembrie 1931. Din aceeași scrisoare reiese că Sacerdoțeanu cumpăra cărți de la domnul Gamber, librar din Paris, și le trimitea prin poștă profesorului Iorga. În același an, la 14 octombrie, N. A. Constantinescu (1885-1971), lingvist, istoric și filolog român cunoscut mai ales pentru lucrarea sa fundamentală, *Dicționarul onomastic românesc*, apărută în 1963, specialist în istorie medie și apropiat colaborator al lui Nicolae Iorga, îl sfătuia pe Aurelian Sacerdoțeanu să se bazeze pe forțele sale pentru a realiza tot ce și-a propus. Nu numai că așa a reușit în viață, dar, mai mult, Aurelian Sacerdoțeanu s-a bizuit, în egală măsură, pe un dar divin pe care, același N. A. Constantinescu, aprecia că nu-l are oricine, anume „bucuria de a munci”. Înzestrat cu acest „dar divin”, Aurelian Sacerdoțeanu a trudit cu râvnă ca arhivist, istoric și profesor, dar modest și demn, înfruntând cu stoicism toate nedreptățile pornite împotriva lui în mod nefiresc, lăsând în urma sa o operă ce nu putea fi realizată decât printr-o muncă de care numai oamenii însemnați pot fi capabili. Epistolele din această perioadă demonstrează că la numai 24 de ani Aurelian Sacerdoțeanu se încumeta să pătrundă în elita științifică românească.

Bogata corespondență cuprinsă în volumul publicat în 2004, în special cea primită, pune în valoare și celelalte calități ale lui Aurelian Sacerdoțeanu, cu atât mai mult demne de relevat întrucât vine din partea unor personalități de seamă ale vremii. Așa, de pildă, o scrisoare din 29 mai 1930, ce aparține principesei Martha Bibescu, evidențiază valoarea deja recunoscută pe care Aurelian Sacerdoțeanu și-o câștigase și o afirmase în calitate de editor al documentelor de arhivă. Stă mărturie, în acest sens, afirmația principesei, fostă elevă a lui Vasile Pârvan, care îi spunea: „Sunt sigură că aș avea mult de învățat de la d-ta în privința documentelor ce le posed și care aș dori să fie publicate de d-ta”.

Pe lângă preocupările istoricului animat de ideea desăvârșirii pregătirii sale, ce avea

să fie încununată prin susținerea strălucită a doctoratului, unele scrisori pun în lumină și angajarea lui Aurelian Sacerdoțeanu în susținerea cauzei noastre naționale. A socotit necesar acest fapt deoarece, chiar dacă trecuse un deceniu de la Unirea cea Mare, așa cum se aprecia într-o serie de scrisori de la începutul celui de-al patrulea deceniu al secolului trecut, mișcarea națională nu se încheiase. După cum remarca profesorul și editorul G. Moroianu de la „Observatorul Social Economic”, revistă trimestrială de studii și anchete social-economice, într-o scrisoare adresată lui Aurelian Sacerdoțeanu, continuarea mișcării naționale se impunea cu atât mai mult cu cât, propaganda ungurească, în special pe plan european, era tot mai murdară și lipsită de scrupule. Manifestată cu tărie după 1920, furia revanșardă maghiară a continuat din ianuarie 1933, având și suportul mișcării fasciste, al cărei obiectiv era răsturnarea sistemului creat prin Actul de justiție – fie el și parțial – stabilit prin Congresul de pace ce a avut loc în urma primei conflagrații mondiale.

Între personalitățile cu care a corespondat Aurelian Sacerdoțeanu menționăm pe: Olimpiu Boitoș, profesor universitar la Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale din Cluj-Brașov; Eduard Găvănescu, fostul său coleg de facultate, stabilit la Arad, care îl felicită pe Aurelian Sacerdoțeanu pentru alesele aprecieri pe care le-a avut Iorga față de lucrarea sa în legătură cu Evul Mediu la Români; Ștefan Berechet (1885-1946), specialist în istoria dreptului Vechi românesc; Axente Banciu, redactor la revista „Țara Bârsei” din Brașov, la care Aurelian Sacerdoțeanu a colaborat în mod constant; Emil-Constantin Lăzărescu, medievist de mare erudiție, un statornic colaborator la „Revista Istorică” editată de Nicolae Iorga; David Prodan (1902-1992), arhivist la Arhivele Statului (1924-1938); Ioachim I. Crăciun (1898-1971), profesor universitar și cercetător științific la Cluj și mulți alții.

De menționat scrisoarea nr. 19 din 21 noiembrie 1940, trimisă de la Ștefănești de preotul Teodor Bălășel, către Aurel Sacerdoțeanu, prin care îl înștiințează că lucrează la monografiile comunelor Bogdănești de la Olt, satul său natal, și Ștefănești, unde slujea de la 1889. În același timp, îl ruga călduros să-i trimită o recomandare către directorii unor reviste de specialitate din București, ca „Revista Istorică” a domnului Iorga și „Revista Română” a domnului Gheorghe Brătianu, care să-i publice materialele documentare adunate de el cu multă trudă. De asemenea este demnă de amintit Scrisoarea nr. 32 trimisă de la Iași la 16 decembrie 1942 de către Iorgu Iordan domnului Aurelian Sacerdoțeanu: „Iubite Domnule Sacerdoțeanu, Îți mulțumesc călduros pentru cele două volume de „Culegeri” pe care ai avut amabilitatea să mi le trimiți prin Domnul Simonescu. Totodată te felicit pentru activitatea D-tale neobosită în atâtea direcții. Mă bucur sincer ori de câte ori văd că cineva dovedește prin munca pe care o depune că-și merită cu prisosință locul ocupat. D-ta întreci, din acest punct de vedere, până și cele mai optimiste așteptări. Voiu cumpăra câte un exemplar din „Culegere...” pentru Seminarul de limba română. Cu cele mai bune salutări, Iorgu Iordan”. Este vorba de marele lingvist și filolog român Iorgu Iordan (1888-1986), profesor la Universitățile din Iași și București, membru al Academiei Române, căruia Aurelian Sacerdoțeanu îi trimisese o *Culegere de facsimile pentru Școala de Arhivistică. Seria greacă*, realizată în colaborare cu mai mulți autori, în 1942. Cartea era trimisă prin Dan Simionescu, istoric literar, bibliolog, editor și textolog de cronici, profesor la catedra de istoria literaturii vechi românești la Facultatea de Litere din Iași, apoi la cea din București.

La împlinirea a 50 de ani de la trecerea sa la cele veșnice, Aurelian Sacerdoțeanu ne invită să ne oprim un pic din tumultul acestei vieți și să luăm legătura cu spiritul lui. El ne spune că secretul făuririi personalității, pe care-l avem fiecare la îndemână, constă în înmulțirea printr-o muncă asiduă a talentului cu care am fost înzestrați, unită cu tendința autodepășirii, dublată de modestie și de dorința de a lăsa în posteritate realizări de care să se folosească și alții. Cei care au gândit și au făurit așa, au gustat fericirea datoriei împlinite, iar în lumea de dincolo au găsit un loc bineplăcut în fața lui Dumnezeu.

PUIU RĂDUCAN

Alunița dronei

O dronă cu ochii albaștri,
își face freza-n bula de săpun,
să sperie călugării sihaștri
și blânda aluniță de pe sân.

O aștepta timidă alunița
și sânul ei cu gândul bun,
precum pe mâna lui bădița,
din cârciuma de peste drum.

Și ce dacă drona ne „vizitește”
și ne salută ca pe frați?
Stă acum, ne „fotografiește”,
din moțul blocului de la Galați.

Mă-ntreb precum un popă beat,
mă-ntreb precum necredinciosul Toma,
și-aștept să se sfârșească popa din cântat;
a cui e, frate, minunea asta, drona?

O fi-a lui Zele, ori a lui Putin,
venită-așa, pe-ascuns, de nicăieri.
Parcă mă interesează mai puțin,
că doarme la Galați, de-alalteieri.

Nu asta ne-ar interesa stupid,
ci cohorta lor de... „speciali”,
să nu transforme-ntr-un lichid,
armata de asistați de sociali”.

De dronă se ocupă Muk ușor,
trăgând de sfori vase de sânge
și patinând alene pe ogor,
nu vede cum pielea ne strânge.

Și nu de dronă-avem nevoie,
în sărăcia asta cât căpița!
Ne scufundăm, sigur, în voie,
și uităm că plânge alunița.

De aluniță mă lipesc ca scaiul,
precum un ochi pe șanțul de la sân,
deși se spune, mi-am mâncat mălaiul,
și fetele îmi spun că sunt bătrân.

TABLETA INGINERULUI PROGRAMATOR

CRISTIAN MUNGIU: „CE LE LĂSĂM MOȘTENIRE COPIILOR NOȘTRI”!? (2)

Leontina RUS

La întâlnirea, sărbătorirea a 30 de ani de la crearea Școlii Gimnaziale „Spiru Haret”, profesorul doctor Gheorghe Deaconu punea punct la discursurile participanților, cerând profesorilor și educatoriilor tineri să răspundă la întrebarea, desigur, retorică, „Ce facem cu această moștenire a haretismului promovat de-a lungul celor 100 de ani și foarte bine subliniat în anii de democrație populară, și, iată, la această școală, până astăzi? ...Cum administrăm acest succes haretian pe care îl înregistrăm astăzi? Soțul meu îmi spunea, după desfășurarea evenimentului din 22 aprilie 2026 despre succesul cuvântului dlui Deaconu și dlui Lazăr care au criticat învățământul Vâlcean după 1990, desigur în comparație cu cel dinainte...

Iată că după premiera la Cannes a filmului *Fjord* a lui Cristian Mungiu, regizorul român proaspăt premiat, copleșit de succesul obținut își regăsește calmul binecunoscut și declară după festivitatea de premiere că nu se gândește la premiul câștigat, cât este preocupat de soarta copiilor României de astăzi: „Ce le lăsăm moștenire copiilor noștri?”...

La ora actuală s-a ajuns la ineptia ca în școală, mai ales gimnazială, dar și în practica de zi cu zi, moment din moment, și mai ales în practica liceenilor, să primeze telefonul în dauna scrisului și cititului...Atenție, români, împotriva telefonului ca preocupare permanentă și digitalizării, nu se poate lupta...dar proba pe hârtie, bonul de casă și factura scrisă, edvidența muncii în colaborare, nu pot dispărea...Evidența nu trebuie să depindă de nimeni!...

BISERICA DIN LEMN DIN OPĂTEȘTI - VÂLCEA

Acum știu de ce arată așa, anumite case vechi, de când am fost la Biserica Sf. Paraschiva din Opătești construită în secolul al XVII-lea

KIS Peter

TIMPUL CA PRINCIPIU INTEGRATOR ÎN ARHITECTURA MEMORIEI CULTURALE: MUZEUL JUDEȚEAN „AURELIAN SACERDOȚEANU” VÂLCEA

Cristian Ovidiu DINICĂ

Într-o epocă în care instituțiile culturale sunt chemate să depășească rolul de simple depozitare ale trecutului, Muzeul Județean „Aurelian Sacerdoțeanu” Vâlcea se afirmă ca un spațiu în care timpul nu delimitează, ci integrează. Aici, memoria nu este o relicvă, ci o energie culturală în permanentă circulație, iar patrimoniul nu este o colecție inertă, ci un organism viu, capabil să genereze sens, dialog și continuitate. Această viziune a fost reafirmată cu forță în cadrul simpozionului dedicat lui Aurelian Sacerdoțeanu (1904–1976), savantul care a întemeiat arhivistica națională modernă și care, prin opera sa, a transformat modul în care România își înțelege și își gestionează memoria documentară.

Simpozionul, organizat de Asociația Seniorilor din Educație, Știință și Cultură Vâlcea în colaborare cu Arhivele Statului – Serviciul Județean Vâlcea și Forumul Cultural al Râmnicului, a reunit specialiști din domenii complementare – muzeografi, arhiviști, istorici, teologi, cercetători – într-un cadru care a funcționat ca o veritabilă punte între epoci. Deschiderea realizată de Claudiu Tulugea, directorul muzeului, a subliniat rolul fundamental al lui Sacerdoțeanu în profesionalizarea arhivisticii românești, dar și în consolidarea identității culturale vâlcene. Intervențiile dr. Liliana Beu, dr. Ionela Dinescu, pr. dr. Constantin Mănescu, ing. Dumitru Bondoc și prof. dr. Gheorghe Dumitrașcu au conturat un portret complex al savantului: cercetător riguros, arhivist inovator, intelectual umanist și vâlcean care nu și-a uitat niciodată rădăcinile. În acest dialog interdisciplinar, timpul nu a fost perceput ca o distanță, ci ca o continuitate: Sacerdoțeanu a devenit interlocutorul generațiilor actuale, iar opera sa – un reper metodologic încă activ.

Această perspectivă integratoare se reflectă în însăși structura muzeului. Situat în centrul Râmnicului, Muzeul Județean „Aurelian Sacerdoțeanu” funcționează ca un nod de memorie culturală, în care straturile temporale sunt organizate într-o arhitectură coerentă. Secția arheologică dezvăluie continuitatea locuirii în zona subcarpatică, prin artefacte dacice, unelte romane și fragmente medievale timpurii. Colecțiile medievale ilustrează istoria mănăstirilor vâlcene, a boierimii locale și a structurilor politice regionale,

în timp ce secția modernă și contemporană surprinde transformările sociale ale ultimelor două secole prin documente, fotografii și obiecte ale vieții cotidiene. În acest spațiu, trecutul nu este compartimentat, ci se prelungește organic în prezent, iar prezentul resemnifică trecutul.

Funcția de cercetare a muzeului întărește această viziune. Proiectele arheologice de la Ocnele Mari, Stolniceni și Căzănești, programul „Vâlcea medievală” sau digitalizarea fondului documentar al boierilor Bujoreni sunt forme de recuperare activă a memoriei, în care patrimoniul este rein-

tegrat în ansamblul UNESCO, conservă și valorifică arta brâncovenească prin restaurări și programe de formare. Muzeul Trovanților din Costești, unic în România, integrează patrimoniul geologic în circuitul cultural, iar Muzeul Memorial „Anton Pann” reunește muzica și poezia într-un spațiu dedicat sensibilității baladice.

Această rețea muzeală nu doar conservă patrimoniul, ci îl distribuie în teritoriu, în acord cu specificul fiecărei comunități. Fiecare filială devine un organ al organismului cultural vâlcean, contribuind la o geografie a memoriei în care localul și regionalul se întâlnesc cu naționalul și europeanul. Colaborările cu Muzeul Național de Istorie a României, Universitatea din București, Muzeul Brukenthal, Arhivele Naționale, precum și parteneriatele internaționale cu Universitatea din Tübingen, instituții culturale din Chișinău, Novi Sad și Torino, confirmă statutul muzeului ca actor cultural european. Participarea în rețele precum E.C.C.O. demonstrează că patrimoniul vâlcean este parte a unei geografii culturale extinse, în care memoria locală devine resursă globală.

În centrul acestei arhitecturi culturale se află moștenirea lui Aurelian Sacerdoțeanu. El a înțeles că arhiva nu este o colecție inertă, ci un organism viu, care trebuie protejat, interpretat și transmis. Aceeași viziune animă astăzi muzeul care îi poartă numele: rigoare, responsabilitate, respect pentru memorie și, mai ales, convingerea că timpul nu delimitează, ci integrează. În acest sens, Muzeul Județean Vâlcea nu este doar un spațiu al trecutului, ci un spațiu al continuității, în care trecutul este resemnificat, prezentul este responsabilizat, iar viitorul este pregătit prin educație, cercetare și dialog cultural.

Astfel, instituția devine un model de gestionare a memoriei culturale, în care identitatea nu este o moștenire fixă, ci un proces în permanentă construcție. Timpul, în această paradigmă, nu este o succesiune de epoci, ci o țesătură în care fiecare fir – arheologic, medieval, modern, contemporan – contribuie la o imagine coerentă a culturii vâlcene. Muzeul nu delimitează, ci unește; nu închide, ci deschide; nu conservă doar, ci regenerează. Iar în această dinamică, moștenirea lui Sacerdoțeanu rămâne nu doar un reper istoric, ci un principiu de lucru, o etică a memoriei și o viziune asupra timpului ca spațiu comun al comunității.

terpretat prin metode contemporane. Laboratorul de restaurare – specializat în metal, ceramică și hârtie – transformă obiectele în entități protejate și regenerate, confirmând că memoria materială este un proces, nu un obiect fix.

Însă muzeul nu este o instituție singulară, ci centrul unei rețele culturale policentrice, în care fiecare filială contribuie la o cartografie identitară complexă. Muzeul Satului Vâlcean din Bujoreni este un muzeu viu, în care tradițiile sunt practicate, nu doar expuse: ateliere de meșteșuguri, reconstituiri etnografice, proiecte educative transformă spațiul într-un laborator al culturii tradiționale. Casa Simian, dedicată artei moderne și contemporane, găzduiește bienale, rezidențe artistice și expoziții tematice, devenind un pol al dialogului vizual. Muzeul Memorial „Nicolae Bălcescu” funcționează ca un sanctuar al pașoptismului, în timp ce Muzeul de Artă Sacră de la Hurezi,

NU ȘTIU CE SĂ ZIC...

Ana-Maria LAZĂR

Nu știu ce să zic... Poate nu mai înțeleg eu corect mersul lucrurilor din zilele noastre. Tehnologia, bat-o vina, ne-a schimbat pe nesimțite, aproape dureros. Grupuri pe whatsapp... Din dorința de a avea informația cât mai aproape, de a fi la curent cât mai repede cu ea foarte mulți au ajuns să folosească aceste grupuri pentru a-și da importanță că au viață socială, că le pasă de tot ce există în jurul lor. Nu, nu... Viața socială înseamnă să ieși pe stradă, să-ți saluți vecinii, să stai la o vorbă cu ei, să vă ajutați reciproc, copiii voștri să se joace împreună, să deseneze cu creta pe asfalt, să facă petrecere în pijamale.

Îmi aduc aminte că acum 18 ani, când ne-am mutat pe strada asta viața era mult mai frumoasă, oamenii mai zâmbitori, chiar dacă erau diferențe sociale lumea se purta firesc. Existau petreceri, lumea vorbea până seara târziu în curți, se auzea muzică și chiar îi strigai vecinului: „Dă mai tare, că e faină melodia asta!”. Bineînțeles că dacă știai că petrecerea se va prelungi până seara târziu sunai la vecini și le spuneai din timp să te scuze că probabil lumea va vorbi mai tare, că va fi muzică. Nimeni, niciodată nu a spus „Vai, nu sunt de acord! Să nu faceți asta!” Totul era firesc...

Altădată vecinul se ridica peste gard și-ți cerea împrumut o greblă sau o lopată, că a lui s-a rupt, sau o cutie de lapte, pentru că pe aia mică a apucat-o pofta de cacao cu biscuiți la 9 seara și nu mai avea în frigider... „Am invitați azi, îmi dai, te rog, câteva scaune de grădină că ale mele nu sunt de ajuns...”

Sau iernile... aici mai rare adevăratele ierni cu zăpadă... Ieșea lumea la dat zăpada laoparte, munceai, mai spunea cineva o glumă, te opreai, râdeai, cineva făcea un ceai cald să-ți încălzești sufletul și mâinile înghețate pe lopată, stăteai la povești, sorbeai și mai aflat câte una, câte alta, bătând pe loc din picioare din cauza frigului. Nenumărate exemple. Să ne fi schimbat în așa hal doar pandemia?

Acum unii sunt oripilați că le vin frunze de la vecini și nu se lasă până nu tai copacii din curtea ta ca să scapi de amenințări, nu vor umbră, nu vor să cânte păsările (că fac zgomot... acum *totul* este zgomot!), îi deranjează orice, îi deranjează că latră câinii. Oameni buni, de aia sunt câini, ca să latre și nu latră degeaba, au un motiv pe care tu nu-l știi, pentru că ți-ai luat câine doar pentru că e o modă, nu pentru că iubești animalele... Mai grav e când „latră” oamenii... și își imaginează că vorbesc... Of, dar asta e altă lungă poveste cu bietele animale, mult mai tristă... Oamenii, aceste ființe superioare, au de învățat foarte multe de

la ei despre dragoste și loialitate. Aș trăi cu plăcere într-o lume *cu* câini, nu într-o lume *de* „câini”.

Unii au ajuns să discute pe grupul de whatsapp despre grădinița de copii care s-a deschis între case, un lucru bun și firesc, de altfel, pentru cei din zonă cu copii mici: „Copiii fac gălăgie în curte!... Trebuie să luăm măsuri...”. Da, închideți-i în casă, duceți-i la nenumărate arte și sporturi, de nu mai știu copiii de ei, faceți-le copilăria un calvar, creșteți-i fără coloană vertebrală, nu le lăsați libertate la nimic.

Panică totală pe grupul de whatsapp al zonei: „Iar a trecut o mașină din care se stropsea cu o substanță... acum două minute. Știți cumva ce este cu această mașină?”. Da, doamnă, toată lumea știe că în sezonul de vară se fac operațiuni împotriva țânțarilor și căpușelor, lucru publicat din timp de către primărie.

Uneori sunt discutate și lucruri de interes pentru proprietarii din zonă, dar cele mai multe sunt tâmpenii, pe care unii le scriu din plictiseală, „pentru a socializa”.

Fiecare își vede de curtea lui, dar sunt deranjați de tot ce e în jur. Ei cred că dacă discută pe grupul de whatsapp sunt interesați de ceva. Nu, din contră, vor să arate lumii o față pe care nu o au defapt. Dacă îi spui „La mulți ani” soțului, soției sau copilului pe facebook, cu texte lungi despre iubire și recunoștință (mie, personal, unele îmi întorc stomacul pe dos), defapt o faci ca să vadă lumea... să creadă că vă iubiți atât de mult, când în viața reală se întâmplă și se aude cu totul altceva... Eu nu am auzit pe nimeni să zică: „Ai văzut ce a scris pe facebook, ai văzut ce mult îl iubește?”. Ba chiar am auzit: „Iar bate asta câmpii pe facebook cu dragostea ei!”. Așa că treziți-vă!

Mai sunt și grupurile pe whatsapp la școli, utile profesorilor pentru a comunica probleme generale, nu personale, tuturor părinților. Aici începe altă poveste... Am cunoscut profesori sătui de aceste grupuri și pe bună dreptate. Eu, personal, am ieșit de pe grup, preferând să vorbesc telefonic, în rarele cazuri când era nevoie și cerându-mi scuze pentru asta dirigintei. Doar un exemplu aș vrea să dau. Diriginta, la sfârșit de an a mulțumit tuturor și a urât copiilor o vacanță plăcută, după care 32 de mame (32 de copii erau în clasă) au scris pe rând „Mulțumim!”... de 32 de ori... Nu știam de ce telefonul a luat-o razna, cine scrie cu atâta disperare mesaje... Ba chiar cineva s-a apucat să scrie și ceva glume despre vacanță... și să trimită poze de prin țări străine din concediu, să nu cumva să creadă lumea că își petrece copilul vacanța la bunici, la sat, poate, alergând pe ulițe sau citind o carte sub nucul din curte...

Exagerez? Poate! Nu știu ce să zic...

MIHAI SPORIȘ: «PE DRUMUL CU OBSTACOLE AL TRANZIȚIEI - UN „DON QUIJOTE”...CONTRA!»

Editura Intol Press are în lucru la Tipografia Hoffman cartea cu titlul de mai sus semnată de Mihai Sporiș, unul dintre cei mai prolifici scriitori, jurnaliști, vâlceni ai generației 1951, afirmați în ultimul deceniu al secolului XX și primele decenii ale secolului XXI. Cartea este formată din trei părți, prima parte cuprinzând articole publicate (selectiv) de către domnia sa cu precădere în perioada 2000- 2012, apoi, în partea a doua, o serie de „raportări” din vremea când ocupa postul de consilier județean pe probleme de cultură (interesant este că Mihai Sporiș a combinat elementul de cultură cu elementul profesional-hidro energetică, ducând realizările din sistemul hidroenergetic de la Voineasa- unul dintre cele mai valoroase din lume- peste tot în continentul european și cel al Americii de Nord!) Și, în fine, partea a treia, un foto album cu poze care, într-un fel, îi definesc activitatea de „ambasador” pe mapamond al științei și culturii vâlcene...

Cartea ne prezintă, iată, un scriitor care la bază a fost un specialist de mare notorietate în hidroenergetica vâlceană și nu numai; un eseist- analist al frământărilor din societatea românească din acele timpuri pline de speranță, cu orizont clar, dar care avea treptat să se estompeze către vremea actuală (2026), contemporană...Amintim că autorul de față, al acestei cărți, a trăit cu intensitate în mijlocul evenimentelor culturale ale Râmnicului și Vâlcii, ale comunităților din jur fiind membru activ și fondator în Forumul Cultural al Râmnicului, în Societatea Culturală Anton Pann; membru activ ale Colocviilor Constantin Brâncuși din cadrul Centrului Brâncuși din Târgul Jiu, brâncușolog cunoscut; a fondat și condus revista anuală a Grupului Informal al Cercului de la Râmnic- *România Grădina Maicii Domnului* care a apărut în media în fiecare an, memorând toate activitățile- intervențiile- luările de poziție ale membrilor care-l compun. Eseist, poet (discipol al lui Lucian Blaga), meloman, Mihai Sporiș, retor unic de mare valoare, istoric cu un doctorat onorific la activ (desigur, inițial, cu doctorat științific în domeniul hidroenergeticii) se impune astăzi la 75 ani împliniți peste câteva zile (24 iunie 2026) ca unul dintre pilonii de bază ai culturii vâlcene meritând pe deplin toată admirația cetățenilor vâlceni și nu numai!

Ca director al publicațiilor Intol Press, personal, îi mulțumesc public domnului Mihai Sporiș pentru sprijinul și interesul pe care îl acordă de peste 20 de ani Editurii Intol Press și Asociației Ecologice a Oamenilor de Știință și Artă (ECOSTAR 21), ziarelor Cultura vâlceană, Povestea vorbii 21, Forum vâlcean, Cultura Ars Mundi al căror Senior Editor este încă de la fondare...

*

La 75 de ani Mihai Sporiș „iasă din ascundere” și oferă mediului cultural vâlcean, cultural social, literar, României în toată curinderea ei, un manual de bună purtare în stilul său inconfundabil de eseist literar, unic în urbea de pe Olt și de sub Dealul Capela, și nu numai, de data asta fără teama de a fi asemuit cu un periculos și comic *Gică contra!* În fața atâtor frivolități ale scenei social culturale reale și care își neglijează propriile entități culturale independente, precum Forumul Cultural, Asociația Seniorilor sau Societatea culturală Anton Pann, evident, și altele, autorul cărții de față le înfruntă, sugestionând elevata imagine a unui Don Quijote de la Mancha, care, în numele cavalerismului, de ce nu, de ordin medieval, dorește schimbarea realității, chiar schimbarea lumii în care trăiește... Când cineva vrea să-ți bage pumnul în gură și să te aducă la tăcere, te face imediat frate cu *Gică contra!* Mai elegant, personajul unui Cervantes de astăzi renunță la morile de vânt și alege drept suliță de atac minunatul, încă, dispozitiv de memorat pe hârtie scrisă inventat de Gutenberg... Cartea pe care v-o propune Mihai Sporiș atacă realitatea culturală vâlceană din perioada imediat premergătoare anului 2001 și un deceniu după, perioadă în care chiar domnia sa era parte din puterea zilei care conducea această urbe minunată, din toate timpurile, care este Râmnicu Vâlcii (!)... Da, lupta celor care, asemeni lui Mihai Sporiș, au ridicat Râmnicul cultural la un nivel fără precedent în pofida unui permanent refuz din partea celor decidenți în aplicarea Legii 186 din 2003...(Petre Cichirdan, *Mihai Sporiș scriitor vâlcean al mileniului III* - coperta 4- „Pe drumul cu obstacole al tranziției...”)

*

S-a născut în 24 Iunie, dar a fost înregistrat 29 Iunie 1951, în Robești, comuna Căineni, Județul Lovișteea (azi Județul Vâlcea), în familia lui Nicolae și al Ioanei Sporiș (născută Petcu), fiind al optulea copil și ultimul. Școala generală, clasele I-VI le urmează în satul natal, VII-VIII și liceul, în orașul Hunedoara (în întreținerea unei surori!). Studiile superioare le face, ca bursier la Institutul Politehnic București, în perioada 1970-1975. Își practică meseria de inginer hidroenergetic în Amenajările Hidroenergetice ale Lotrului și Oltului, ocupând funcții de conducere diverse între 1975 și 2001, până la aceea de director general, din care este înlocuit, pe criterii politice. (?) Paralel profesiei de bază este și profesor asociat la Liceul din Voineasa (1979-1985), lector universitar la Universitatea Constantin Brâncoveanu, Filiala Rm. Vâlcea, după 2002. Se perfecționează permanent prin studii post-universitare și doctorale, în țară și în străinătate. Din 2001 este doctor în științe (energetică) al Universității Politehnice București și al Universității Tempus Dacoromania, aceasta acordându-i și dreptul de conducător de doctorat în dacoromânică.

Se remarcă în viața publică, fiind ales consilier județean pentru Județul Vâlcea în perioada 1992-2008, unde a îndeplinit diverse însărcinări: președinte de comisii (Comisia de Cultură, Comisia pentru Relații cu Societatea Civilă și Relații Externe), membru al Autorității Teritoriale de Ordine Publică, reprezentant al Consiliului Județean pentru *Adunarea Regiunilor Europei*, în *Comisia pentru Cultură și Tineret*; membru în comisiile de evaluare a managementului instituțiilor de cultură ale Consiliului Județean Vâlcea. Susține cu succes actul cultural al asociațiilor și fundațiilor, cât și al instituțiilor dedicate. Militează pentru înființarea Filarmonicii, Teatrului de Stat „Anton Pann”, ridicarea localului Bibliotecii Județene și a construcției teatrului. Promovarea unor proiecte culturale reprezentative pentru județul Vâlcea, dar și unele cu caracter regional și național: „Posada1330”, „Nedeia Loviștei”, Concursul anual „Țara Loviștei Colț de Rai” devenit ulterior județean- „Vâlcea colț de Rai!” și susținerea altora: Vâlcea Artistică, Tinere Talente etc.; recuperarea lui Constantin Brâncuși și operei sale; promovarea Cultului Eroilor, „Lire” ale turismului... național; promovarea autorilor vâlceni în mediul cultural național și internațional. În afirmarea

spiritului civic îl găsim fondator al mai multor asociații cultural- sportive: Clubul de Turism Ecologic Montan „Lotru”- Voineasa, Asociația Sportivă „Energia” Mălaia, Societatea Culturală „Etalon”, Societatea Culturală „Anton Pann”, Asociația „Pons Vetus” Căineni, Forumul Cultural al Râmnicului etc. Este liderul grupului informal: Cercul de la Râmnic „România Grădina Maicii Domnului”, membru (în Consiliul de conducere) al Asociației „Seniorii”.

A avut colaborări permanente cu presa: ziare, reviste cul-turale, radio, televiziune (locale, regionale și naționale). Parti-cipant activ la reuniuni științifice și culturale: congrese, simpo-zioane, colocvii, mese rotunde, în țară și străinătate. Este autor a numeroase studii, comunicări științifice, articole, informări în di-verse domenii de interes, demonstrând o mare polivalență. Este prezent în misiuni oficiale diverse ca tematică, în: Elveția, Ger-mania, Cehia, Suedia, Finlanda, Irlanda, Spania, Canada, Franța, Italia, Grecia, Austria, Polonia, Georgia, Ucraina. A mai văzut, în scop turistic: Bulgaria, Turcia, Ungaria, Slovacia, Anglia, Olanda, Luxemburg, Egipt, Tunisia.

În țară este prezent la congrese, reuniuni tehnico-științifice, simpozioane, colocvii, conferințe și evenimente cultural-stiințifice, din toate regiunile țării: București, Iași, Constanța, Neptun, Galați, Ploiești, Sinaia, Brașov, Făgăraș, Sibiu, Sebeș, Alba Iulia, Blaj, Deva, Cluj-Napoca, Baia-Mare, Buzău, Bacău, Piatra Neamț, Ti-mișoara, Reșița, Băile Herculane, Drobeta Turnu Severin, Craiova, Slatina, Târgu Jiu, Călimănești, Voineasa, Olănești, Drăgășani, Horezu, Costești, Brezoi, Titești, Perisani, Boisoara, Malaia, Golesti, Galicea, Căineni etc.

Pentru activitatea sa este distins cu diplome, plachete și medalii, de instituțiile publice în, și cu care a colaborat, locale și naționale. A fost premiat cu ocazia unor concursuri și a unor bilanțuri anuale, de asociațiile culturale locale și naționale. Pentru creația sa literară este remarcat în cronicile revistelor și ale presei cotidiene, la rubricile specializate. Dicționarele și Antologiile, locale, regionale și naționale îl menționează, subliniindu-i polivalența.

A scris și publicat singur, dar și în colaborare mai multe cărți, a sprijinit și consiliat editorial, a realizat prefețe de prezentare, a făcut recenzii. A împletit activitatea tehnico-științifică cu creația literară din domeniul umanist. Este cunoscut și pentru cercetările sale din domeniul istoriei, prin emisiunile de televiziune, săptămânale, susținute timp de câțiva ani în Rm. Vâlcea.

Nu insistăm asupra amănuntelor biografice. Mihai Sporiș este o persoană publică cunoscută și prezentă în Dicționarele lui Petre Petria, ale lui Ion Măldărescu și Emilian Frâncu, în dicționarul lui Constantin Toni Dârțu, volumul IX, *Personalități Române și Faptele Lor 1950-2000*, în Monografia Căinenilor (comuna natală!). Referințe importante mai fac în cărțile lor, asupra personalității și/sau lucrărilor sale: Dumitru Bălașa, George Mirea, Nicolae Mazilu, Călin Matei, Florea Firan, Ioan Funariu, Ilie Gorjan, Constantin Zărnescu, Petre Simion Cichirdan, Ion Soare, Ioan St Lazăr, Ion Măldărescu, Costea Marinoiu, Corneliu Tamaș, Eugen Petrescu, Fenia Driva etc.

Colaborări la publicațiile: Jurnalul de Vâlcea, Curierul de Vâlcea, Curierul de Râmnic, Energetica, Producerea Energiei Electrice și Termice, Univers Ingineresc, Impuls, Povestea Vorbei, Forum V, Studii Vâlcene, Gazeta Transilvaniei, Gazeta de Olt, Pandurul, Gorjanul, Viața Vâlcii, InfoPuls, Casa Cărții, Miorița, Amurg Sentimental, Tântarul, Semn, Gazeta Cărții, Țara Loviștei, Almarom, Cultul Eroilor, Turismul Românesc, România Turistică, Renașterea, Mitropolia Olteniei, Dochiana, Viata de pretutindeni, Caietele Columna, Portal Măiastra, Confesiuni, Brâncuși, Vorba Noastră, Coloana Infinitului, Curtea de la Argeș, Rotonda Valahă, Mirajul Oltului, Memoria Slovelor, Seniorii.

*

CĂRȚI PUBLICATE

Fiabilitate, Mentenanță, Disponibilitate, Performabilitate în Hidroenergetică, în colaborare cu Universitatea Tehnică Iași, Editura Prisma, 2000 Rm. Vâlcea;

Economie locală, în colaborare cu D. Constantinescu, la Universitatea Constantin Brâncoveanu- Rm. Vâlcea;

Amprente în Marmura Istoriei, ed. Almarom, Rm. Vâlcea 1997;

Miracole, ed. Almarom, Rm. Vâlcea, 1997;

Provocarea Tâlcului, ed. Almarom, Rm. Vâlcea, 1997;

Strigăte din Pustiu, ed. Almarom, Rm. Vâlcea, 1998;

Jocuri (poezie), ed. Almarom, Rm. Vâlcea, 1999;

Crăciun... Ascuns, ed. Almarom, Rm. Vâlcea, 1998;

Trecerea...Paștelui, ed. Almarom, Rm. Vâlcea, 1999;

Mitologie Românească/Calendar Popular, ed. Floarea Darurilor, București, 2000;

Spiritul Civic (4 volume, în colaborare cu N. Sporiș) Ed. Adrianso, Rm. Vâlcea, 1999, 2000, 2003, 2006;

Răscumpărarea Cuvântului, (poezie) ed. Adrianso, Rm. Vâlcea, 2002;

Fiat Lux, ed. Prisma, Rm. Vâlcea, 2005;

Zorlescu, (în colaborare cu P. Cichirdan) ed. Almarom, Rm. Vâlcea, 2005;

Omul Trebuia Iubit, ed. Adrianso, Rm. Vâlcea, 2006;

Hidrocentrala Lotru, 40 de ani de la începerea lucrărilor (în colaborare cu Biblioteca Județeană/Felix Sima- și Asociația Gene-rală a Inginerilor din România/ Pîrăianu Constantin), ed. Conphys, Rm. Vâlcea, 2007;

Printre oameni si cărți, ed. Petrescu, 2011, Rm Vâlcea;*Moravuri si năravuri-românii si Europa*,(grafica Ion Tălmăciu) ed. Petrescu, Rm.Vâlcea, 2011 ;

Semne si sensuri ale sacralului în arta lui Constantin Brâncuși, ed..Intol Press Rm. Vâlcea, 2012;

Oltenia de sub Munte/Repere Vâlcene vechi și noi ed. Adrianso, Rm. Vâlcea, 2015;

Undeva în Lovișteea eternă - povestea unui neam de moșneni (în colab. cu N și Gh. Sporiș), ed. Adrianso, Rm. Vâlcea, 2015; (Continuare în pag. 15)

S-P CICHIRDAN

TEATRUL EXCELSIOR: „ȘAPTE MINUTE DUPĂ MIEZUL NOPTII”

Liliana POPA

Spectacolul „Șapte minute după miezul nopții” văzut aseară la Teatrul EXCELSIOR, a fost o experiență unică pentru mine, pentru întreaga sală pentru că întrebările pe care începem să ni le punem despre noi înșine, determinate de întrebările personajului principal, Conor, sînt fundamentale, le simți dar parcă niciodată nu ai timp sau nu îți faci timp să te oprești și să răspunzi în fața propriului EU!

Adevărul în fața propriei conștiinței, cel care uneori e greu de acceptat. Teatrul EXCELSIOR, singurul teatru din București dedicat adolescenților și tinerilor adulți s-a dovedit de câțiva ani neîncîpător pentru mulțimea celor care vor să vadă spectacolele puse în scenă aici.

Nivelul textelor alese, montările scenice, muzica, actorii teatrului, toate fiind la un înalt nivel profesional și emotiv. Sunt spectacole ce vor rămîne în mempria afectivă și culturală a generației de azi și a celor viitoare. Deci propun Ministerului Culturii, Comisiilor de Cultură din cadrul Senatului României, Parlamentului României - Camerei Deputatilor, Primăriei Municipiului București să privească foarte serios problema spațiilor acordate teatrelor din București, sălile fiind neîncăpătoare, teatrele puține și sigur se vor găsi soluții, multe clădiri fiind părăsite cu care nu se întîmplă ceva....

„Șapte minute după miezul nopții (A Monster Calls)”, în regia lui Bobi Pricop, scenografia realizată de Clara Pop și muzica originală semnată de Eduard Gabia & Călin Țopa.

Dramatizarea impresionantă a romanului lui Patrick Ness, după o idee originală de Siobhan Dowd, este semnată de Mihaela Michailov.

Spectacolul „Șapte minute după miezul nopții” adaptat după povestea lui Conor este un adolescent care, aflat în fața unor momente dificile, primește vizite nocturne din partea unui monstru misterios: o creatură străveche care cutreieră pământul de secole întregi în căutarea unor noi discipoli. Monstrul apare în viețile oamenilor pentru a le lumina calea și pentru a-i învăța câte puțin din tainele cunoscute de el. „Șapte minute după miezul nopții” invită publicul într-o călătorie despre cunoașterea de sine și înțelegerea propriilor dorințe.

Spectacolul introduce o tehnologie avansată prin care fiecare spectator este invitat să poarte căști audio, beneficiind astfel de o experiență auditivă tridimensională ce amplifică intensitatea poveștii și îl transportă într-o lume unde realitatea și fantezia coexistă. Muzica originală compusă de Eduard Gabia și Călin Țopa joacă un rol esențial în acest spectacol, devenind la rândul ei un actant în sine ce dic-

tează, din umbră, acțiunile celorlalte personaje. Soundscape-ul reieșit din această colaborare este unic, construit din sunete ambientale, ritmuri tensionate și teme muzicale sensibile, reușind să devină o extensie a trăirilor personajelor și o punte de legătură între public și povestea de pe scenă.

După succesul pe care l-a cunoscut în 2023 cu spectacolul „Solaris”, regizorul Bobi Pricop se întoarce la Teatrul EXCELSIOR pentru a oferi publicului o experiență imersivă unică: spectacolul său transformă teatrul într-o întâlnire captivantă între tehnologie și emoție, potrivită nevoilor tinerilor din zilele noastre.

Cunoscut pentru viziunea inovatoare și talentul de a integra noile media în spectacolele sale, regizorul Bobi Pricop prezintă publicului o viziune inedită asupra problemelor cu care lumea se confruntă în prezent. Producții teatrale precum „O întâmplare ciudată cu un câine la miezul nopții” (Teatrul Național „Ion Luca Caragiale” București, 2016), „Neînțelegerea” (Teatrul Național „Radu Stanca Sibiu, 2023), „Pisica verde” (Teatrul „Luceafărul”, Iași, 2015) sau spectacolul de dans imersiv „IN BETWEEN” (MINA, Museum of Immersive New Art, 2024) nu doar că i-au consolidat imaginea de creator multidisciplinar, ci i-au și oferit numeroase premii de-a lungul timpului.

„Șapte minute după miezul nopții” este un spectacol despre anxietate, furie, iubire, vindecare – un spectacol despre viață și demonii ei, dar mai ales despre monștrii care ne arată cine suntem cu adevărat. Mi-am dorit să spunem povestea asta la Teatrul Excelsior pentru că ea vorbește direct adolescenților. A fost o reîntâlnire foarte frumoasă cu trupa de aici și mă bucur că am făcut împreună acest spectacol în care tehnologia ne ajută să simțim acele emoții grele și mari. Ne-am propus să nu ne ferim de ele, să nu le îmblânzim, ci să le lăsăm să se reverse pe scenă, în căști, în minți și în suflute” declară Bobi Pricop, regizorul spectacolului.

Aflați la o primă colaborare, regizorul Bobi Pricop și scenografa Clara Pop aduc pe scena Teatrului Excelsior un univers la granița dintre realitate și vis. În realizarea spectacolului „Șapte minute după miezul nopții (A Monster Calls)”, Clara Pop îmbină cotidianul lui Conor, protagonistul poveștii, cu fantasticul ce-l învăluie pe Monstrul care îl vizitează în fiecare noapte, oferind spectatorilor o

experiență vizuală captivantă. Trăirile interioare greu de exprimat ale adolescentului Conor se topesc în imaginarul prietenului său, Monstrul, cei doi reușind să treacă dincolo de limitările spațiului și timpului prezent.

„Un monstru invadează și alterează realitatea lui Conor, un copil ce traversează o perioadă extrem de dificilă. Lumea

băiatului devine, odată cu sosirea monstrului, un teren de luptă între realitate și fantezie, bine și rău, speranță și deznădejde și, mai ales, între negare și acceptare. Dimensiunea vizuală a spectacolului Șapte minute după miezul nopții (A Monster Calls) are la bază atât conflictul interior al lui Conor, cât și imaginația sa impresionantă. Spațiul scenic ilustrează un univers interior, ambiguu la prima vedere, care se conturează clar în mintea spectatorului odată cu evoluția poveștii”, menționează Clara Pop, scenografa spectacolului.

„Șapte minute după miezul nopții (A Monster Calls) este un spectacol imersiv care are în centru forța acaparantă, vraja, sălbăticia și eliberarea poveștilor. Ficțiunea salvatoare și experiența de viață vindecătoare transformă povestea lui Conor într-o călătorie inițiativă. Puterea de a spune adevărul, nevoia de a fi invizibil, desprinderea și tandrețea îl ajută pe Conor să meargă mai departe, puțin după miezul nopții, atunci când monștrii nu sunt ce par a fi”, spune Mihaela Michailov, dramaturga spectacolului.

În 2025, Teatrul EXCELSIOR continuă misiunea de a oferi adolescenților și tinerilor adulți spectacole contemporane, interactive și relevante, consolidându-și poziția ca spațiu al experimentului artistic și al dialogului. Noua premieră a stagiunii 2024-2025, „Șapte minute după miezul nopții (A Monster Calls)” în regia lui Bobi Pricop, explorează modalități prin care teatrul poate deveni un spațiu hibrid, unde tehnologia și povestea se completează reciproc, oferind o experiență puternică, în special pentru publicul tânăr.

ȘAPTE MINUTE DUPĂ MIEZUL NOPTII (A MONSTER CALLS) - după romanul „A Monster Calls” de Patrick Ness - (idee originală de Siobhan Dowd) - dramatizarea: Mihaela Michailov - cu: Dan Pughineanu / Alex Popa Marius Turdeanu, Camelia Pintilie / Oana Predescu, Mhaela Trofimov, Bogdan Nechifor / Doru Bem, Matei Arvunescu, Ioana Niculae Ziegler și Bianca Boitan-Rusu, fără de care

CONSTANTIN BRÂNCUȘI-PĂRINTELE SCULPTURII MODERNE

Motto : „Trăind piatra și lemnul cu liniștea sufletească și înțelepciunea unui lung șir de strămoși, Brâncuși a mers direct la esențe (...) (Geo Bogza)

Maria MATEI

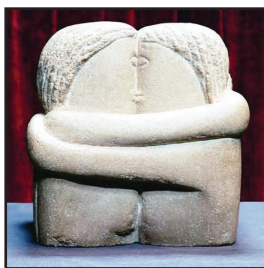
Marii aleși ai acestui teritoriu Carpato-Danubian, supra-numit și „Grădina Maicii Domnului” situat la răscruce de vânturi, râvnit de mari imperii, acești geniali bărbați precum Constantin Brâncuși, Mihai Eminescu, Henri Coandă, Aurel Vlaicu ș.a. ne-au adus faimă și-au integrat stirpea noastră noastră românească în sfera culturii universale pentru eternitate.

La ceas aniversar (150 de ani de la naștere) se merită pe deplin, evocarea personalității spiritului polivalent și inconfundabil al părintelui sculpturii moderne Constantin Brâncuși. Viața lui a fost un șir de miracole. De la 11 ani a părăsit casa părintească de la Hobița Gorjului. A absolvit Școala Națională de Arte Frumoase din București, în cadrul căreia a studiat și practicat sculptura. Primele sculpturi de atunci sunt cunoscute numai după fotografii. Din 1902 a plecat în străinătate, iar din 1904 s-a stabilit la Paris.

Brâncuși a cunoscut legende străbune românești, dar și miturile indiene vechi, mitologia greacă, astfel că principalele teme ale lucrărilor sale se referă la originea lumii, mitul păsării și al zborului, tema dragostei și a fertilității, mitul morții și al somnului, mitul Centrului Lumii în creații precum „Himera”, „Cariatida”, „Laocoon”, „Leda”, „Ulise”, „Prometeu”, „Narcis”, „Avram”, „Eva” dar și eresurile românești : „Cocoșul salutând Soarele”, „Soarta străbună”, „Scaunul”, „Masa”, „Vrăjitoarea” ș.a.

Brâncuși a desacralizat miturile și profunzimile lor, aducându-le spre spiritul modern al omului optimist, civilizat, considerând că „Oamenii nu recunosc minunea pe care o constituie viața însăși. Ceea ce le lipsește oamenilor din vremea noastră este dimensiunea cosmică, sentimentul acela al aventurii spiritului dincolo de realitatea imediată”. El își dorea ca oamenii să înțeleagă operele sale, copiii să le iubească jucându-se cu ele „Eu vă dau bucurie curată. Privindu-le până le vedeți. Cei mai aproape de Dumnezeu le-au văzut”.

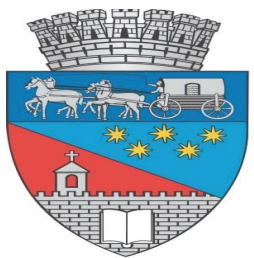
În perioada 1914-1918 a creat cele mai importante sculpturi din lemn „Fiul risipitor”, „Cariatide”, „Portret”, prima versiune a „Coloanei fără sfârșit”. Între 1922-1924 a realizat lucrările „Tors de băiat”, „Tors de fată”, „Căpetenia”, „Leda”, „Socrate”, „Negresa albă”, „Cocoșul”, „Începutul lumii” ș.a. În 1937 ajutat de Gheorghe Tătăreanu a construit în grădina publică din Târgu Jiu „Coloana fără sfârșit” înaltă de 30m și construită din fantă de oțel alăvuită, „Poarta sărutului” și „Masa tăcerii”. „Coloana infinită” a fost numită de Constantin

Brâncuși „Coloana pomenirii fără sfârșit”, purtătoare „a pomenirii”, „a recunoștinței fără de sfârșit”. „Masa cu cele douăsprezece scaune” a fost numită de sculptor „Masa flămânzilor”, adică masa țărăneasă, tradițional rotundă, în jurul căreia se adună oamenii osteniți de muncă și înfometați, ori cei porniți pe la petreceri la sărbătorile familiei, la praznice sau nunți. Distanța mare dintre scaune și masă semnifică respectul pe care îl arată țăranul ritualului zinic al mesei în comun, înseamnă odihnă, reculegere, recăștigarea forței consumate. „Poarta sărutului”/Templul sărutului sau Templul fecioarei, unește în ea toate contrariile și topește toate extremele în căutarea unității divine, perfecte, absolute din spirit. Reprezintă o „viziune a iubirii fără de moarte” afirmă Constantin Zărnescu în „Codul operei lui Brâncuși” și nu o oarecare pereche, ci infinite cupluri de îndrăgostiți (spețe umane) regăsindu-se, rămânând împreună. Misterul fecundității și al morții „rămâne însuși misterul acestei iubiri, care va supraviețui dincolo de mormânt”. Apar aici într-o divină înlănțuire, în dans și în sărut „toate acele perechi anonime care s-au iubit vreodată în lumea noastră, înainte de a o părăsi. În „Amintiri despre Brâncuși”, Ștefan Georgescu Gorjan afirmă că „Brâncuși, muzician în piatră, lemn și bronz, a compus mai ales teme cu variațiuni : „Pasărea”, „Cocoșul”, „Peștele”, „Negresa”, „Domnișoara Pogany”, „Printesa” ș.a.

Operele sale din lemn sunt unicate, deoarece însuși materialul viu i-a sugerat adesea subiectul de cioplit. „Șeful”, sculptura din lemn brut cu creștătură transversală constituie portavocea catolicismului „pupa” după spusele sculptorului. „Fiul risipitor” reprezintă episodul întoarcerii fiului risipitor și sugerează așteptarea, dar și opulența celui care e pornit să sacrifice vițelul cel gras în cinstrea fiului ce a fost pierdut, dar s-a aflat. „Cocoșul” în bronz lustruit e văzut în chip de creastă stilizată în firăstrău vibrant cu care vestitorul zorilor sfârtecă întunericul cu gâtul, capul și ciocul întinse arc spre soare căruia îi adresează ritualul cucurigu. „Leda” realizată în bronz lustruit, e sculptura perfectă a lui Brâncuși și semnifică simbolul grațios al păsării-femeie, plutind lin pe lacul dragostei. Opera lui Brâncuși este alcătuită din numeroase lucrări. Un exeget american Sidney Geist a făcut o listă cu 204 lucrări. Barbu Brezianu afirmă că inventarul operei brâncușiene este mult mai mare.

(Continuare în pag. 16)

RÂMNICU VÂLCEA

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI

Râmnicu Vâlcea, General Praporgescu 14, 240182, Jud. Vâlcea
tel: +40-250-731016 fax: +40-250-731843 primaria@primariavl.ro

www.primariavl.ro

CERTIFICARI MRC-OCS

SR EN ISO 9001:2015 410/C

SR EN ISO 14001:2015 223/M

SR OHSAS 18001:2008 190/HS

SR ISO/CEI 27001:2013 019/SI

PARCOMETRELE DIN RÂMNIC DISPONIBILE PE GOOGLE

Parcometrele din Râmnicu Vâlcea se adaugă altor zeci de obiective urbane utile disponibile pe Google Maps pentru o cât mai ușoară localizare

Lista facilităților urbane din Râmnicu Vâlcea disponibile pe platforma Google Maps a fost suplimentată recent cu pozițiile parcometrelor. În acest fel, cele 24 de automate de plată a parcurii, cu precizarea modalităților de plată (doar cu monede și card bancar sau cu bancnote, monede și card bancar), se adaugă celorlalte zeci de obiective puse pe harta Google și menite să facă Râmnicul un oraș mai prietenos cu locuitorii săi sau cu turiștii care ne vizitează orașul: locurile de parcare pentru persoanele cu dizabilități, cișmelele publice, toaletele, zonele cu wi-fi gratuit, prizele pentru încărcarea dispozitivelor mobile sau punctele de prim-ajutor pe perioadele de caniculă. În planurile de achiziție ale DADP figurează pentru acest an cumpărarea și montarea a încă 3 parcometre, în același timp plata parcurii în parcurile publice fiind posibilă și prin aplicația TPark sau prin sms.

Biroul de Presă

500 ANI DE ATESTARE DOCUMENTARĂ A ORAȘULUI DRĂGĂNEȘTI OLT

Ana VASILE

Joi 28 mai 2026, începând cu ora 11,00, în orașul Drăgănești-Olt, la Casa de Cultură „Ileana Constantinescu”, în prezența a numeroși poeți, scriitori, artiști plastici, jurnaliști, istorici, medici, ingineri, profesori, elevi liceeni de la cele două licee din urbe (teoretic și tehnologic) a început sărbătorirea a 500 de ani de la prima atestare documentară a localității Drăgănești-Olt (1526-2026).

Acest eveniment are o maximă semnificație pentru istorici, în general, dar mai ales pentru trăitorii din această urbe, în mod special! S-a celebrat istoria, identitatea și valorile care „au creionat” această localitate de-a lungul veacurilor.

Activitatea a fost deschisă de Mihaela Lală, directoarea Muzeului Câmpiei Boianului Traian Zoroliu. Dânsa a trecut în revistă etapele socio-istorice ale evoluției localității de la cătun, la sat, comună, târg, oraș. Apoi l-a invitat la microfon pe primarul urbei, ing. Marian-Viorel Tudorică. Dânsul a înmănat-din partea primăriei-diplome și cadouri unor personalități locale de primă mărime din învățământ, sănătate, cultură, sport, agricultură, precum și unor șefi de la județ. Au urmat alocuțiuni, normale la un asemenea eveniment. Colegul nostru Paulian Buicescu a compus și recitat un laudațio „Drăgănești-Olt 500”, care a fost primit bine de localnici, dar și de oaspeți.

În partea a doua a programului, colega noastră ec.Liliana Ghiță-Boian, a lansat o nouă carte: „Cronici Alternative” (o antologie poetică), în care a cuprins poeți din mai multe zone ale țării. Au fost invitați și au participat mulți condeieri, în frunte cu scriitorul George Călin, coordonatorul Societății Culturale Apollon, Ambasador Cultural al României la Convenția ONU Geneva. Prin alternanță-conform tradiției-au fost momente muzicale asigurate de menestrelul Pandele Jianu, Rapsozii Oltului (profesorii Georgian Dănescu și Ionuț Popescu, dr.Marian Martin și polițistul Marin Mușat), folkistul Dan State și soprana Liana Neagu. Momentul comic, l-a prestat Mitel Gîrleanu-Băilești. Mulți dintre condeierii participanți au fost invitați la microfon să ne recite sau să citească ceva semnificativ din propria operă. Poetul Grigore Călin a recitat poezia „De ce-ai plecat?”

La final, colegul nostru Paulian Buicescu, a recitat un laudațio compus pentru autoarea-lansatoare și poeziile cuprinși în antologie...

De notat că au fost reprezentanți de la filialele LSR: Argeș, Dolj, Vâlcea (“Gib Mihăescu” și “Valeriu Anania”), Olt “Damian Stănoiu”, UZPR Vâlcea și Olt : V.V. Pinte, Liliana Jianu, Pandele Jianu, George Smarandache, Grigore Călin, Eugenia-Ionela Mateșică, Valerica Predescu, Maricela-Paraschiva Buicescu, Ana Vasile și Paulian Buicescu.

În partea a treia a programului, am fost invitați la o agapă culturală, foarte consistentă, care a facilitat schimburile de impresii și planuri de noi activități culturale!

DIN REVISTE LUATE... (Urmare din pag. 7)

li trasează liniile și unghiurile Christian W.Schenk. O cartografie simbolică la Adrian Majuru: „București, orașul grădiniilor.” O scrisoare din Franța de la Victor Ravini glosează: „Miorița unul dintre miturile fundamentale ale umanității.”

O cunună a unei Sânziene în Ramuri. Acest număr este ilustrat cu lucrări din expoziția Colegiului Național „Carol I”-Artă și Patrimoniu. Editorialul „Papagalul roșu” și credința, de Gabriela Gheorghisor, are ca pretext cartea lui Nicolae Steinhardt: „Jurnalul fericirii”. Este o lectură formatoare pentru cei preocupați de tema condiției umane. „Cartea nu prezintă numai traseul unei convertiri religioase, al unei experiențe inițiatice exemplare, ci oferă și o pedagogie existențială a rezistenței omului în lume (în particular, într-o lume-închisoare)”. Titlul este o aluzie culturală: Dumnezeu, cum spune Kierkegaard, nu e un imens papagal roșu”. Unii dintre contemporanii noștri văd doar „papagalul roșu”, fiind evident. Răzlețe-le lui Gheorghe Grigurcu sunt la al treilea episod din: „Paralelism cosmic”. Cărțile „De referință” ale lui Cristian Pătrășconiu, în acest număr: Toma din Aquino – „Summa Theologica”; Platon- „Opera integrală”; Louise Gluck- „Poeme”; Nicolas Gomez Davila- „Scolii la un text implicit”. „O daravă de milioane de franci elvețieni” este o istorie a lui Mihael Ghițulescu cu „Banii exilului. Procesul Cretzianu în Elveția”, cartea Diane Mandache. Călin Vlasie glosează neobosit la serialul „Poezie încotro?”, ajuns la episodul 9. „Începuturile românești ale lui Mite Kremnitz” este recenzia lui Gabriel Nedelea, pe tabla de șah a lecturii. Robert Șerban are invitat pe Mariana Codruț, și dialogul are ca temă spusa invitatei: „Mi-e clar că lumea e mult mai vulgară, mai tristă și mai violentă fără literatură”. Cităm dintr-un poem al Mariane pentru un cititor ipotetic: „seara miroase a fum./o lumină roșie pulsează peste oraș/ pe când cartierul își trimite semnalele”. Cartea și autorul în selecția Ramuri: „Poezie Realelor al universul liric”, în cronică lui Dan Ionescu. Cassian Maria Spiridon întreprinde o necesară și densă exegeză asupra operei lui G.Călinescu. La Ramura traducerilor, Viorica Gligor cu: „În loc de rămas-bun” ne introduce în universul lui Julian Barnes din „Plecări, plecări”; iar Gabriela Păsărin cu „Timpul și darul tăierii” din „Abel”, de Alessandro Barrico. Carnet plastic este desenat de Ovidiu Neagoe.

O Sânziană și o cunună la revista Orizont. Pagina de titlu are și un subtitlu: Vârsta luminii din cărți și portretele sărbătoritorilor, la 70 de ani: Marcel Tolcea și Vasile Popovici. Paginile de mijloc sunt dedicate: Vasile Popovici: un personaj și Marcel Tolcea: alt personaj. Scriu rânduri de laudație pentru un personaj: zece personalități, și pentru alt personaj: 11 personalități. Interviu lui Cristian Pătrășconiu are invitat pe Smaranda Vultur, la care „Memoria-o arcă a lui Noe” este. Pentru autoare, Banatul are povești la fel ca alte ținuturi ale țării. Neobositul Cristian Pătrășconiu realizează ancheta revistei: „De ce e bine, mai ales acum, să fii demodat?” „Ceasul al unsprezecelea” este un volum al sfârșiturilor multiple, dar și al ultimelor intensități. Salman Rushdie scrie ca și cum lumea ar mai avea puțin timp, dar destul cât să spună o poveste, să mai inventeze un nume, să mai lase o voce să se audă. Este cronică lui Alexandru Oravițan: „Retragerea limbajului”. În următoarea pagină scrie: „Încă un rând, dincolo de capăt” Grației Benga, în recenzia la volumul, „Medalia delut” a lui Ioan T.Morar. Dan C.Mihăilescu face „Casting literar în regia regală a Ioanei Pârvolescu”, la cele două Alfabetice: al doamnelor și al domnilor. Oricât de familiar te-ai considera cu tipologia noastră literară, incursiunile Ioanei într-o alcătuire distribuției scenariului său te vor umili adeseori. În penultima pagină, Sânziana citește Tur de orizont și Cronică mărunță semnate de Anemone Popescu.

Ultima Sânziană la revista România literară, nr.19-20, prezentă la un eveniment: Colocviul Național de memorialistică și eseu „Ion D. Sîrbu”, Ediția I-Petroșani 2026. Citim un amplu Dosar cu mărturiile de la ediția inaugurală. Sunt pagini remarcabile semnate de Adrian și Vlad Alui Gheorghe, Gabriel Chifu, Daniel Cristea-Enache, Horia Gârbea, Clara Mareș, Angelo Mitchievici, Antonio Patraș, Vasile Spiridon, Ion Stanomir, Liviu Ioan Stoiciu, Adrian Tindurachi și Varujan Vosganian. Acest prim colocviu și-a desemnat câștigătorul în persoana profesorului Antonio Patraș, de la Literale ieșene. Textele conturează profilul moral și artistic al unui scriitor cu un destin tragic, cu totul atipic pe meridianul nostru geografic și literar, un scriitor care „a reușit ca nimeni altul, din interiorul ei, să facă portretul unei societăți totalitare, să trăiască sub semnul înalt al discernământului moral și al lucidității intelectuale”(Angelo Mitchievici). Ne aflăm într-un moment al canonizării scriitorului (Adrian Tudurachi).

În opinia lui Daniel Cristea-Enache, Sîrbu este autor al unei opere ficționale valoroase, al uneia non-ficționale excepționale și cu o biografie care le depășește pe ambele, o operă care se definește prin „neputința dramatică de a disocia viața de literatură”. Deși intenția de a scrie memorii a rămas nerealizată, întreaga sa creație pulsează ca o vastă confesiune fragmentară, în care trauma individuală este transfigurată într-o mărturie universală despre demnitatea umană sub teroare”(Vasile Spiridon). Iată un fragment din textul lui Antonio Patraș, care pledează pentru realizarea unei ediții integrale a operei autorului comemorat: „Exegeții au elogiât îndeosebi creațiile <<de serton >> și, în general, memorialistica lui Ion D. Sîrbu, apreciază în termeni superlativi, ca o revelație, arătându-se în schimb rezervați în legătură cu volumele de teatru și proză publicate antum. (...) Perspectiva aceasta maniheistă, care separă în mod radical creația antumă de aceea potumă fie după criteriul performanței estetice stricto sensu, fie după acela al sincerității și adevărului se cuvine însă corijată printr-o înțelegere mai nuanțată a personalității marelui prozator născut la Petrița.” Să-l cităm pe scriitor: „Nu vreau să scriu cum nu s-a mai scris, ci despre ce nu s-a mai scris.”

În același număr un pasionant eseu pe teme de istorie literară, pe care Paul Cernat îl avansează la rubrica „Avangarda ariergardei,” cu titlul „Metaforele și detractorii îmblânziți”, ai cărui protagoniști sunt Ionel Teodoreanu, Bogza, Sadoveanu și Călinescu. Să nu omitem interviul de zile mari: dialogul lui Cristian Pătrășconiu și scriitorul Ștefan Mitroi. O mărturisire plastică: „Am venit pe lume ca să scriu Moromeții, dar mi-a luat-o altcineva înainte.” Nu în ultimul rând, Sânziana consemnează Comunicatul comun al Uniunii Scriitorilor din România și din Republica Moldova care salută declarațiile președinților Maia Sandu și Nicușor Dan în susținerea idealului reunificării celor două țări. „Indiferent de opțiunile ideologice, diferite în pluralismul democratic-se arată în comunicatul semnat de Președinții celor două Uniuni de creație, Varujan Vosganian și Teo Chiriac, românii de pe cele două maluri ale Prutului au o tradiție, un teritoriu, o limbă, o cultură și o literatură comune; și, în fond, aceeași identitate națională.” Poate are o cunună bună această Sânziană și va în-cununa cele două într-una! Îmi iau la revedere de la Sânziene până la anul.

Rămas bun!

ZIARIȘTI ROMÂNI - IUNIE

TEODOR M. POPESCU (1.06.1893 Conțești, Dâmbovița - 4.04.1973 București)

Ziarist, scriitor și teolog român a urmat Seminarul Central din București (1905-1913) și apoi Facultatea de Teologie din București (1913-1919). Ca urmare a rezultatelor de excepție, fiind șef de promoție, în 1919 au obținut o bursă de studii la Facultatea de Teologie din Atena și apoi la Facultatea de Litere și Filozofie din Leipzig (1923). A lucrat ca și cântăreț la Biserica „Sfântul Ștefan” din București, pedagog la Seminarul Central, profesor de istorie bisericească la Facultatea de Teologie din Chișinău (1926), profesor de bizantinologie și patrologie la București (1927-1959). Creația literară și publicistică (selectiv): Divin și uman la vechii istorici bisericești (1924), Rolul istoriei în înțelegerea creștinismului (1927), Primii dascăli creștini (1932), Anticreștinismul comunist (1942), Caritatea creștină (1945).

ION MURGEANU (7.06.1940 Zorleni - 7.08.2016 București)

Scriitor și jurnalist român a urmat școala la Liceul „Codreanu” din Bârlad, apoi Liceul „Mihail Kogălniceanu” din Vaslui și Facultatea

de Filologie la Universitatea din București. A lucrat ca profesor de limba și literatura română la Vaslui și Galați, inspector la Întreprinderea Cinematografică Suceava (1957-1959), redactor la ziarul „Clopotul” Botoșani (1958-1970), redactor corespondent la „România Liberă” (1971-1974), redactor la „Tribuna României” (1979-1989), redactor șef secție cultură și civilizație la „Curierul Românesc” (1989-2000), redactor coordonator la suplimentul cultural „Meridianul Românesc” din Anaheim, SUA. Opera literară (selectiv): Edenul (1980), Via (1984), Carla în decembrie (2002), 10 volume de poezii (1969-1999).

PETRU CORDEA (8.06.1934 Giulești, Maramureș - 7.06.2010 Iași)

Jurnalist profesori și scriitor român distins cu „Ordinul Ziariștilor” Clasa Întâi de Aur și membru UZPR, a urmat clasele primare în limba maghiară și Liceul „Dragoș Vodă”, absolvit în anul 1952. A continuat să studieze urmând cursurile Facultății de Istorie și Filosofie al Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași (1957). A lucrat ca și corespondent Regional al ziarului „Sportul popular”, „Flacăra Iașului”, „Newer Weg”, „Pentru patrie”, „Aripile Patriei”, apoi redactor la Radio-

difuziunea Română, secția Actualități și la Televiziunea Română, la direcția de programe TV (1974-2000). Activitatea jurnalistică (selectiv): Cerbul de Aur (1971), Teatrul radiofonic volumul 1, Evoluția Radioului și Televiziunii (1984), Funcțiile și disfuncțiile radioului (1986).

IOAN RUSU ȘIRIANU (22.06.1864 Șiria, Arad - 12.12.1909 București)

Ziarist și scriitor român a urmat școala primară în Șiria Arad, apoi școala normală din Arad și Institutul Pedagogic de Stat din Deva. A lucrat ca profesor de istorie la Școala Pedagogică de Fete (1884-1891), în același timp fiind și redactor al ziarelor „Lumina pentru toți”, „Românul” și „Voința Națională”. Din anul 1891 lucrează în redacția ziarului „Tribuna” din Sibiu, unde devine și director. În anul 1893 întemeiază la Sibiu împreună cu Eugen Brote și Septimiu Albini ziarul „Foaia Poporului”, iar în anul 1897 înființează la Arad împreună cu Vasile Goldiș ziarul „Tribuna”. Începând cu anul 1904, a lucrat în redacția ziarului „Tribuna Poporului” până în anul 1908. Opera literară (selectiv): Românii din Dobrișin (1892), La Roma (1903), Românii de peste Carpați (1907), Iobăgia (1908), Militărește (1913).

(sursa: wikipedia)

Emil MANZUR

137 DE ANI DE LA TRECEREA ÎN NEFIINȚĂ A POETULUI MIHAI EMINESCU

Silviu LAZĂR

În această lună, ca de fiecare dată când este vorba despre Mihai Eminescu, poetul nostru nepereche, Filiala Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România „Mihai Eminescu” Timiș a organizat o întâlnire de suflet, prin muzică și poezie, pentru a comemora 137 de ani de la trecerea în neființă a poetului.

În deschiderea simpozionului „Eminescu, un vis în așteptare”, domnul Dumitru Buțoi, președintele filialei UZPR Timiș și moderatorul întâlnirii, a spus câteva cuvinte de bun venit, a adus mulțumiri conducerii Muzeului Satului Bănățean care a pus la dispoziție sala de conferințe a acestuia, devenind astfel gazda evenimentului, făcând și o scurtă prezentare a programului.

Doamna Maria Hadiji, curatorul muzeului, a mulțumit pentru prezență tuturor, ziariști, scriitori, poeți și interpreți de muzică și a făcut o scurtă prezentare a Muzeului Satului Bănățean. A urmat apoi cuvântul preotului Radu Reja și un moment de rugăciune și reculegere pentru poetul Mihai Eminescu și pentru domnul Doru Dinu Glăvan, fost președinte UZPR, plecat dintre noi în urmă cu 5 ani.

Poeți, scriitori, invitați au asigurat un frumos recital de poezii și

texte proprii: Maria Rogobete, Mariana Pășlea, Sorin Micuțiu (care a transmis și mesajul doamnei Doina Guriță, președinta Filialei Europress din Spania, câștigătoarea Marelui Premiu al concursului „Eminescu, un vis în așteptare”, ediția 2025, organizat de Asociația Cultural Umanitară „Luceafărul de Vest Timișoara”), Thabitta Fechetă, Aurel Constantin Muntoiu, Ionel Sima, Daniela Văleanu, Gelu Dobrescu, Eduard Cristoiu, Ileana Cornelia Neag, Gheorghe Țunea Pârvovanu, Gheorghe Chiran, Mironică Corici. De la Filiala „Mihai Eminescu” Timiș UZPR au fost prezenți Ana-Maria Lazăr, Emil Manzur, Horia Țăru, Daniel Rogobete, Remus Știr din partea MNADOR și alții.

Au avut loc prezentări de cărți și reviste, dintre care amintim cartea părintelui Radu Reja - „Veselia tristă” și revista „Speo Caraș”, director Ionel Bota.

Recitalul de poezie a fost completat cu momente de muzică populară prin care artiști precum Ghiță Berinte, Ana Ciontea, Florica Faur, Costi Moroșan, Gabi Sfera, Nany Kiuș, Ansamblul „Stelele Banatului” și muzică ușoară interpretată de Grigore Măinea la chitară și voce și Luca Alexandru Codrean pe versurile poetului național Mihai Eminescu „De ce nu-mi vii”, „Pe lângă plopii fără soț”, care au încântat publicul prezent la acest eveniment.

(Foto: Silviu Lazăr)

MIHAI SPORIȘ: «PE DRUMUL CU OBSTACOLE AL TRANZIȚIEI - UN „DON QUIJOTE”...CONTRA!»

(Urmare din pag. 12)

De vorbă cu... Lucian Blaga, ed. Intol Press, Rm. Vâlcea, 2018;

Dialog cu duhul poezilor (versuri) ed. Intol Press, Rm. Vâlcea, 2019;

Călător prin țara mea, ed. Intol Press, Rm. Vâlcea 2019;

Cugetări despre posade și alte provocări ale istoriei, ed. Intol Press, Rm. Vâlcea, Rm. Vâlcea 2019;

Jurnal de vacanță prin Hexagon, ed. Intol Press, Rm. Vâlcea, 2020;

De la lume adunate..., ed. Intol Press, Rm. Vâlcea, 2020;

Zăganiada, (versuri...), ed. Intol Press, Rm. Vâlcea, 2021;

Roma milenară o problemă astăzi?, ed. Intol Press, Rm. Vâlcea, 2021;

Brâncuși/atitudini, reportaje, semnificații, ed. Intol Press, Rm. Vâlcea, 2022;

Și eu am fost pe.... Lotru, ed. Intol Press, Rm. Vâlcea, 2022;

Cu seniorii... prin lumea mare, ed. Intol Press, Rm. Vâlcea, 2025;

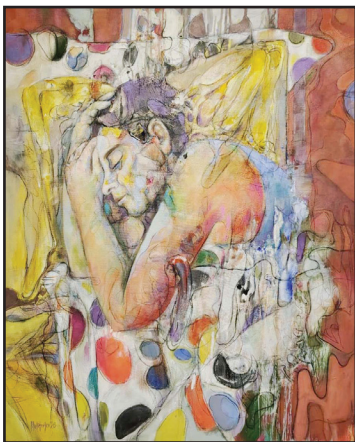
Editare, anuală, a Buletinului *Cercului Informal „România-Grădina Maicii Domnului”*, în perioada 2001-2025!

Este prezent în antologii: *Iisus 2000*, Biblioteca Județeană, 2000.

POVEȘTILE HIPNOTICE DIN LABIRINTUL ILUZIILOR

Marius DRĂGHICI

A rgeșanul Sorin Dumitrescu Mihă-
ești, un artist hipnotic al culorii și
al formei, vă propune o personală pe sime-
zele Galerilor Pasaj „Dinu Săraru” (fost Co-
zia) 1 și 2, începând cu vineri 5 iunie 2026,
ora 16:00, organizată de Filiala Râmnicu
Vâlcea a Uniunii Artiștilor Plastici din Româ-
nia, în parteneriat cu Primăria Municipiului
Râmnicu Vâlcea și cu Uniunea Artiștilor
Plastici din România, proiect coordonat de
Ingrid Matei. Curatorul expoziției intitulată
„Rătăcind printre iluzii”, Gheorghe Dican,
președintele UAP Filiala Rm. Vâlcea, a par-
ticipat la vernisajul evenimentului cultural
și a afirmat: „Majoritatea lucrărilor, cam
în toate lucrările întâlniți chipul uman dar,
ceea ce am constatat și în expoziția de la
Pitești, este faptul că, elementele de tip
vegetal sunt din ce în ce mai prezente și de
asemenea există o varietate de gri-uri color-
ate și nu în ultimul rând, faptul că suprafața
este extrem de echilibrată și foarte vibrată.
Aproape că ai senzația că te afli în unele
lucrări, în fața unor compoziții de tip futur-
ist. Doar ei, futuriști, făceau ca spațiul să
se miște perpetuu, să se întrepătrundă și să
fie într-o dinamică continuă.” Considerente
de specialitate au fost făcute de criticul și
istoricul Luiza Barcan prezentă la vernisare:
„Expoziția pe care a adus-o la Vâlcea, chiar
mă bucură pentru că descopăr și o etapă
nouă de creație în arta sa. Nu am să spun
multe cuvinte, lucrările m-au impresionat
de cum am intrat în galerie și nu au cum
să nu te impresioneze, pentru că este un
pictor de cea mai bună factură. E un pictor

pur sânge, aş putea să spun. Ceea ce m-a
frapat este, din nou, acest univers luxuri-
ant, lumea lui Sorin Dumitrescu, atât de
bogată, de plină de imaginație și în care,
întrădeavăr, personajul uman ocupă un
loc central. De fapt, aş zice că întreaga
compoziție se construiește în jurul câte
unui personaj, iar ceea ce mi-a plăcut în
mod special la lucrările din zona aceasta
este o trimitere către zonele mai exotice,
îmi venea să spun că, Sorin s-a făcut ta-
hitian.” Creațiile deosebite ale artistului
absolvent al Liceului de Artă din Pitești și
a Facultății de Sociologie sunt apreciate
atât în țară cât și în străinătate. Expoziții
personale au fost deschise la Sibiu, Cluj,
Timișoara, Pitești, Cislădie, Câmpulung
Muscel, iar peste hotare la Londra, Viena,
Salzburg, Augsburg, Hamburg și altele. Pic-
turile sale fac parte din colecții private sau
publice în România, SUA, Canada, Bolivia,
Germania, Elveția, Franța, Belgia, Austria,
Suedia, China, Brazilia, Mexic, Israel. În
urbea noastră, expoziția poate fi vizitată
până la sfârșitul lunii iunie.

Galeria „Artex” situată în centrul mu-
nicipiului, găzduiește vineri 5 iunie 2026,
între orele 16:40 și 18:00, un WORKSHOP
LIVE de acuarelă susținut de pictorul Cor-
neliu Drăgan - Târgoviște, care vă invită în
continuare la vernisajul expoziției de acua-
relă „Solo Show 70”. Organizatorii manifes-
tării culturale sunt Filiala Râmnicu Vâlcea a
Uniunii Artiștilor Plastici din România, în
parteneriat cu Uniunea Artiștilor Plastici din
România și cu Primăria Municipiului Râm-
nicu Vâlcea, curator este Gheorghe Dican,
iar critic de artă, istoricul Luiza Barcan.

TRAISTA CU PLANTE MEDICINALE

Un arbore cu flori și semințe care au proprietăți
terapeutice și multiple beneficii pentru orga-
nismul uman este

CASTANUL SĂLBATIC

Castanul sălbatic (*Aesculus hippocastanum* Lin.) este
folosit în multe remedii încă din antichitate. Frunzele,
semințele și florile de castan sălbatic au acțiune tonică
la nivelul musculaturii și al sistemului circulator. Fructele
castanului salbatic au un conținut bogat de vitamina K
și de vitamina C, de amidon și grăsimi, precum și de vi-
taminele B1 și B2, conține celuloza, tanin și substanțe
minerale, care mențin elasticitatea vaselor sanguine.

Preparatele din castan sălbatic sunt recomandate ce-
lor care suferă de insuficiență venoasă, hemoroizi, varice,
boli reumatismale, diaree, edem, crampe musculare, ec-
zeme sau luxații. Aceste produse protejează organismul
împotriva radicalilor liberi, ajutând la prevenirea can-
cerului. Are proprietăți calmante și emoliente, reduce
roșeața pielii și îmbunătățește circulația periferică.

Se poate folosi sub formă de infuzie, decoct, ulei,
pulbere și extracte uscate sau solubile obținute în indu-
stria farmaceutică.

Castanul sălbatic nu este recomandat femeilor
însărcinate și mamelor care alăptează, persoanelor care
suferă de afecțiuni renale sau de ficat sau celor care
urmează tratament cu anticoagulate.

Să vă fie de folos!

Ana-Maria LAZĂR

CONSTANTIN BRÂNCUȘI -PĂRINTELE SCULPTURII MODERNE

(Urmare din pag. 13)

Românilor le-a lăsat în țară opere din
tinerețe, Complexul monumental de la Buzău,
Complexul monumental de la Târgu Jiu.

Marin Sorescu în vol. „Starea de destin”
afirmă despre Constantin Brâncuși: „Ca ro-
mân a fost bun francez, iar ca francez, a rămas
toată viașa un înflăcărat român”.

La 16 martie 1957, sculptorul s-a stins
departe de țară, în atelierul său din Impasse
Ronsin nr. 11 la Paris. A fost înhumat în cimi-
tirul Montparnasse. Și a fâsat prin testament
atelierul său națiunii franceze.

Opera sa lăsată posterității exprimă încre-
derea în viață, deschide suferințele oamenilor
spre frumos și profunzime.

Un minunat, fantastic omagiu i-a adus
poeta Elena Văcărescu care a scris despre
marele artist „El este sfânt pastor român. Nu
mânâncă oi, ci stele. Din focurile fantastice
care ard în el se nasc, prin calcinare, esențe
de idei”.

Bibliografie: 1. „C. Brâncuși”-Viața-
de Ion Mocioi- Târgu Jiu „Spion”2003. 2.
„Tinerețea lui Brâncuși” de V.G. Paleologul
„Scrișul românesc” 2004. 3. „Amintiri despre
Brâncuși” de Ștefan Georgescu Gorjan
„Scrișul românesc” Craiova 1988. 4. „Codul
operei lui Brâncuși” de Constantin Zărnescu
Editura Dacia, Cluj Napoca 2009. 5. „Starea
de destin” de Marian Sorescu, Ed. Junimea,
Iași,1976

Revistă apărută cu sprijinul edililor
vâlceni care iubesc cultura scrisă și al
Arhiepiscopiei Râmnicului.

PDF în <http://www.culturaarsmundi.ro>
și tipărit la Tg. Jiu, 23 iunie 2026

Cenaclul literar
„Petale”
Vă invită
în data de
26 iunie 2026,
în satul Nenciulești,
unde scriitorul
Dumitru Zamfira,
fiu al satului, va lansa volumul

**GALOPÂND
PRINTRE NORI**

Vor vorbi despre carte și despre
activitatea autorului
prof. dr. Mihaela Rădulescu
și scriitorul Puui Răducanu

Programul va fi completat
cu recitaluri de muzică susținute de
Mioara Raica, Elena Ghițulete
și Alina Neagoe.

*Vă așteptăm
cu drag! ♥*

NOTĂ

Ziarul apare cu 16 pagini și respectă Legea 186/2003! Ziarul se
adresează cetățenilor cu diverse preocupări culturale de la sat și de
la oraș. Articolele, grafica, fotografiile desemnate aparțin editorului.
Autorii păstrează responsabilitatea conținutului.

Ziar de cultură realizat de Asociația **ECOSTAR 21**
Editura **INTOL - PRESS**, prin **SC INTOL SRL** și
S.C. Tincton S.R.L.

Director: Petre CICHIRDAN
Seniori editori: Constantin POENARU (1951-2017),
Arhim. Veniamin MICLE (1939-2025)
Constantin ZĂRNEȘCU
Mihai SPORIȘ
Al Florin ȚENE
Ștefan DUMITRESCU
Ioan DURĂ
Ilie GORJAN
Minori editori: Simon-Peter KIS
Redactor și tehnoredactor Intol Press on line:
Bogdan CICHIRDAN
Redactori: Ana-Maria LAZĂR
Leontina RUS
Colaboratori, publiciști (și fotoreporteri) permanenți:
Felix SIMA
Emil MANZUR (coresp. Timiș)
Constantin MĂNESCU
Simona Maria KIS
Puui RĂDUCAN
Gheorghe STANCIU-OPĂTEȘTI
Constanța BADEA
Tanța TĂNĂȘESCU
Silviu LAZĂR
Ana VASILE
Marinela BELU-CAPȘA
Ion TALPOȘ
Marius DRĂGHICI
Ligia NICOLESCU
Cristian Ovidiu DINICĂ
Mircea VASII
Marian ILIE
Senti VOICU
Maria MATEI
Constantin SORICI
Dragoș COMĂNESCU

Tehnoredactare computerizată: Ana-Maria LAZĂR
Adresa: Calea lui Traian 169, bl. 5, sc. E, ap. 3
Tel./Fax: 0250.736615, 0350.401254, 0746.029824
E-mail: cichirdan@yahoo.com
Parteneri media: www.culturaarsmundi.ro

Preț: 3 lei